

PZU Doradca – najważniejsze informacje

PZU Doradca dla małych i średnich przedsiębiorstw

Prowadzisz firmę? Przygotuj się na zdarzenia, których nie można przewidzieć wcześniej: pożar, kradzież, uszkodzenie maszyny itp. Dzięki ubezpieczeniu unikniesz znacznych strat i szybko powrócisz do normalnej działalności, którą prowadziłeś przed wystąpieniem szkody.

Specjalnie dla małych i średnich przedsiębiorstw PZU SA stworzyło kompleksowe ubezpieczenie PZU Doradca. Skierowane jest ono zarówno do osób prowadzących działalność samodzielnie, do małych rodzinnych firm, jak również do przedsiębiorstw posiadających ugruntowaną pozycję na rynku. Właściciele firm wiedzą najlepiej, na jakie ryzyko narażona może być ich firma, dlatego nasza oferta jest tak elastyczna i wszechstronna – wyjątkowa formuła ubezpieczenia PZU Doradca stwarza możliwość precyzyjnego dopasowania do potrzeb i oczekiwań konkretnej firmy.

Aby ubezpieczyć firmę w ramach ubezpieczenia PZU Doradca, wystarczy wykupić dwa ubezpieczenia z wchodzących w jego skład, z wyjątkiem ubezpieczenia assistance, z czego obowiązkowo – ubezpieczenie od ognia i innych żywiołów. PZU Doradca przeznaczony jest dla firm o majątku do 10 mln PLN i obrotach do 15 mln PLN.

Zalety ubezpieczenia PZU Doradca

- **Przy zakupie kompleksowego ubezpieczenia PZU Doradca otrzymujesz atrakcyjne zniżki, w tym zniżkę zależną od liczby ubezpieczeń wykupionych w ramach PZU Doradca.**
- **Minimum formalności i oszczędność czasu:**
  - jeden przejrzysty wniosek i uproszczony sposób zawierania umowy,
  - jedna polisa do wszystkich ubezpieczeń objętych PZU Doradca,
  - jedna data odnowień dla wszystkich ubezpieczeń.
- **Sprawną i rzetelną obsługę** zarówno na etapie zawierania umów ubezpieczenia, jak i w przypadku zaistnienia szkody.
- **Polisa akceptowana jest** w każdym banku lub firmie leasingowej jako zabezpieczenie.

Zakres ubezpieczenia PZU Doradca

- Ubezpieczenie mienia od ognia i innych żywiołów

- Ubezpieczenie mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku

- Ubezpieczenie szyb i innych przedmiotów od stłuczenia

- Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej

- Ubezpieczenie sprzętu elektronicznego

- Ubezpieczenie mienia w transporcie krajowym (cargo)

- Ubezpieczenie assistance

Zakres ochrony ubezpieczeniowej oferowanej w ramach ubezpieczeń wchodzących w skład PZU Doradca możesz rozszerzyć za pomocą tzw. klauzul ubezpieczeniowych. Poniższa tabela pokazuje, jakiego rodzaju klauzule możesz dokupić do poszczególnych ubezpieczeń tworzących kompleksowe ubezpieczenie PZU Doradca.

Klauzula	Ubezpieczenie						
– przepięć	•						
– rozmrożenia towarów	•						
– drobnych prac remontowo-budowlanych	•						
– dodatkowych kosztów działalności gospodarczej (ponoszonych po wystąpieniu szkody, np. koszty wynajmu lokalu zastępczego)	•						
– stałych kosztów działalności gospodarczej	•						
– dewastacji	•	•					
– miejsca ubezpieczenia (obejmuje ochroną ubezpieczeniową mienie w nowych lokalizacjach)	•	•			•		
– nowych inwestycji	•				•		
– aktów terroryzmu	•				•	•	
– kosztów uprzątnięcia pozostałości po szkodzie	•	•	•		•	•	
– kosztów odtworzenia dokumentacji	•	•					
– odpowiedzialności cywilnej za produkt				•			
– odpowiedzialności cywilnej najemcy				•			
– odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w mieniu powierzonym, które stanowiło przedmiot obróbki, naprawy, czyszczenia lub innych usług o podobnym charakterze (wykonywanych przez ubezpieczonego)				•			
– odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone pracownikom ubezpieczonego powstałe w związku z wypadkiem przy pracy				•			
– odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone w pojazdach powierzonych w celu wykonania naprawy, przeglądu gwarancyjnego, technicznego, zmiany opon, mycia lub czyszczenia				•			
– odpowiedzialności cywilnej za szkody spowodowane przeniesieniem chorób zakaźnych i zakażeń				•			
– rozszerzenia zakresu terytorialnego odpowiedzialności cywilnej o szkody będące następstwem wypadków ubezpieczeniowych, które zaszły na terenie całego świata z wyłączeniem USA, Kanady, Australii i Nowej Zelandii (OC rozszerzenia zakresu terytorialnego)				•			
– sprzętu przenośnego pozostawionego bez dozoru					•		
– sprzętu przenośnego zamontowanego w pojazdach samochodowych					•		
– sprzętu przenośnego poza obszarem Rzeczypospolitej Polskiej					•		
– załadunku i wyładunku						•	
– zamiany franszyz redukcyjnych na integralne	•	•	•	•			
– PZU HOTEL – skierowana do przedsiębiorców z branży hotelarskiej*	•	•	•	•			•

* W ramach klauzuli PZU Hotel można rozszerzyć ubezpieczenie assistance o osoby korzystające z usług hotelu oraz ubezpieczyć utratę zysku na zasadach określonych w tej klauzuli

Jeżeli do ubezpieczenia PZU Doradca dokupione zostaną dodatkowo następujące ubezpieczenia:

- Zbiorowe ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków (pracodawca może zapewnić ochronę ubezpieczeniową pracownikom)
- Ubezpieczenie maszyn, urządzeń i aparatów technicznych od awarii (szkód mechanicznych)
- Ubezpieczenie maszyn elektrycznych od szkód elektrycznych
- Ubezpieczenie maszyn od uszkodzeń
- Ubezpieczenie przerw w działalności kancelarii prawnych

to wliczone one będą do ilości ubezpieczeń, za które przysługuje zniżka w składce zależna od ilości wykupionych ubezpieczeń.

PZU Doradca – informacje dodatkowe

Kontakt z PZU

Internet: pzu.pl

Infolinia PZU: 801 102 102 – dostępna także z telefonów komórkowych

Oddziały PZU: adresy dostępne na pzu.pl oraz pod numerem infolinii 801 102 102

Agenci PZU: umów się na spotkanie, dzwoniąc na infolinię: 801 102 102 lub wypełniając formularz kontaktowy na pzu.pl

W trakcie umowy

W trakcie trwania umowy możesz dokonać m.in. następujących zmian w umowie ubezpieczenia:

- zmiany wartości majątku
- zmiany zakresu ubezpieczenia
- zmiany danych teleadresowych
- ustanowienia cesji

W celu wprowadzenia zmian w umowie skontaktuj się z agentem lub dowolnym oddziałem PZU.

W przypadku szkody

- **Wezwij odpowiednie służby ratunkowe**, jeżeli istnieje taka potrzeba.

Ważne telefony:

- numer alarmowy – 112
- pogotowie ratunkowe – 999
- straż pożarna – 998
- policja – 997

- **Zastosuj wszelkie dostępne środki w celu ratowania mienia, zapobieżenia szkodzie lub ograniczenia rozmiaru szkody**
- **Nie dokonuj zmian na miejscu szkody do czasu oględzin przez przedstawiciela PZU** (chyba, że zmiany są niezbędne dla zabezpieczenia mienia pozostałego po szkodzie lub zmniejszenia rozmiaru szkody)

Zgłoś szkodę jak najszybciej do PZU – nie później niż w terminach określonych w ogólnych warunkach ubezpieczenia.

Możesz to zrobić:

- **za pośrednictwem całodobowej infolinii PZU 801 102 102**
- **za pośrednictwem strony pzu.pl**
- **pisemnie (pocztą tradycyjną, elektroniczną lub faksem) na adres dowolnego oddziału PZU – adresy możesz uzyskać za pośrednictwem strony pzu.pl oraz pod numerem infolinii 801 102 102**

Jeżeli chcesz skorzystać z usługi assistance przed podjęciem działań we własnym zakresie, zadzwoń pod numer 801 102 102.

Ogólne warunki kompleksowego ubezpieczenia PZU Doradca

ustalone uchwałą nr UZ/49/2011 Zarządu Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej z dnia 10 lutego 2011 r.
ze zmianami ustalonymi uchwałą nr UZ/411/2011 z dnia 22 grudnia 2011 r. oraz uchwałą nr UZ/23/2013 z dnia 30 stycznia 2013 r.

Spis treści

Postanowienia wstępne	8	Ubezpieczenie mienia w transporcie krajowym (cargo)	22
Definicje	8	Przedmiot ubezpieczenia	22
Ubezpieczenie mienia od ognia i innych żywiołów	12	Zakres ubezpieczenia	22
Przedmiot ubezpieczenia	12	Zwrot kosztów	23
Zakres ubezpieczenia	12	Wyłączenia odpowiedzialności	23
Zwrot kosztów	13	Sposób ubezpieczenia i suma ubezpieczenia	24
Wyłączenia odpowiedzialności	13	Ubezpieczenie assistance	24
Sposób ubezpieczenia i suma ubezpieczenia	14	Przedmiot ubezpieczenia	24
Ubezpieczenie mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku	15	Zakres ubezpieczenia	24
Przedmiot ubezpieczenia	15	Wyłączenia odpowiedzialności	25
Zakres ubezpieczenia	15	Postanowienia wspólne	26
Zwrot kosztów	16	Wyłączenia wspólne	26
Wyłączenia odpowiedzialności	16	Zawarcie umowy ubezpieczenia	
Sposób ubezpieczenia i suma ubezpieczenia	17	składka ubezpieczeniowa	26
Ubezpieczenie szyb i innych przedmiotów od stłuczenia	17	Suma ubezpieczenia	27
Przedmiot ubezpieczenia	17	Przeniesienie praw z umowy ubezpieczenia	27
Zakres ubezpieczenia	17	Początek i koniec odpowiedzialności	28
Zwrot kosztów	17	Obowiązki ubezpieczającego i ubezpieczonego	28
Wyłączenia odpowiedzialności	17	Obowiązki PZU SA	30
Sposób ubezpieczenia i suma ubezpieczenia	18	Ustalenie wysokości szkody	30
Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej	18	Ustalenie wysokości odszkodowania	31
Przedmiot i zakres ubezpieczenia	18	Płatnicy podatku VAT	32
Wyłączenia odpowiedzialności	18	Postępowanie w razie powołania rzeczoznawców	32
Suma gwarancyjna	19	Wypłata odszkodowania	32
Ubezpieczenie sprzętu elektronicznego	20	Przejęcie roszczeń na PZU SA	33
Przedmiot ubezpieczenia	20	Podwójne ubezpieczenie	33
Zakres ubezpieczenia	20	Właściwość sądu	33
Zwrot kosztów	21	Postanowienia końcowe	33
Wyłączenia odpowiedzialności	21	Załącznik nr 1	
Sposób ubezpieczenia i suma ubezpieczenia	22	Rodzaje działalności gospodarczej (branże) nie objęte ogólnymi warunkami kompleksowego ubezpieczenia PZU Doradca	34
		Załącznik nr 2	
		Klauzule dodatkowe	35
		Załącznik nr 3	
		Wymogi w zakresie zabezpieczeń przeciwkradzieżowych ubezpieczonego mienia oraz limity odpowiedzialności PZU SA dla wartości pieniężnych	46

§ 1. POSTANOWIENIA WSTĘPNE

1. Ogólne warunki kompleksowego ubezpieczenia PZU Doradca (zwane dalej „OWU”) mają zastosowanie do umów ubezpieczenia, na podstawie których obejmowane są ochroną ubezpieczeniową przez Powszechny Zakład Ubezpieczeń Spółkę Akcyjną (zwany dalej „PZU SA”) osoby prawne, jednostki organizacyjne nie będące osobami prawnymi oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.
2. Warunkiem zawarcia umowy kompleksowego ubezpieczenia PZU Doradca (zwanej dalej „umową ubezpieczenia”) jest objęcie tą umową ubezpieczenia mienia od ognia i innych żywiołów **oraz co najmniej jednego dowolnie wybranego ubezpieczenia spośród wymienionych w ust. 3 pkt 1–5.**
3. Na podstawie OWU ubezpieczający może zawrzeć umowę ubezpieczenia także w zakresie ubezpieczenia:
  - 1) mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku;
  - 2) szyb i innych przedmiotów od stłuczenia;
  - 3) odpowiedzialności cywilnej;
  - 4) sprzętu elektronicznego;
  - 5) mienia w transporcie krajowym (cargo);
  - 6) usług assistance (ubezpieczenie assistance).
4. Zakres ubezpieczenia, o którym mowa w ust. 2 i 3, może zostać rozszerzony o klauzule dodatkowe zawarte w Załączniku nr 2 do OWU, za opłatą dodatkowej składki.
5. Przedmiotem ubezpieczenia może być:
  - 1) mienie, o którym mowa w § 3 ust. 1, § 8 ust. 1, § 13 ust. 1, § 21 ust. 1 i 6 oraz § 26 ust. 2, stanowiące własność bądź będące w posiadaniu ubezpieczonego na podstawie innego tytułu prawnego w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą;
  - 2) odpowiedzialność cywilna za szkody wyrządzone przez ubezpieczonego osobom trzecim w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą lub posiadanym mieniem używanym w tej działalności;
  - 3) mienie osobiste pracowników, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 10 i § 8 ust. 1 pkt 6;
  - 4) usługi assistance.
6. Jeżeli nie umówiono się inaczej, ubezpieczeniem objęte jest mienie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w miejscu określonym w umowie ubezpieczenia (miejscie ubezpieczenia), z zastrzeżeniem:
  - 1) mienia osobistego pracowników w ubezpieczeniu mienia od ognia i innych żywiołów oraz w ubezpieczeniu mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku, które ubezpieczone jest w każdym miejscu pracy zawodowej pracownika, wykonywanej na polecenie ubezpieczonego, z wyjątkiem pomieszczeń mieszkalnych pracownika;
  - 2) przenośnego sprzętu elektronicznego, który może być ubezpieczony poza miejscem ubezpieczenia, pod warunkiem, że podlega on stałemu całodobowemu dozorowi – w miejscach związanych z wykonywaniem działalności gospodarczej;
  - 3) mienia w ubezpieczeniu mienia w transporcie krajowym (cargo), o którym mowa w § 26 ust. 2 oraz wartości pieniężnych w ubezpieczeniu mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku, o których mowa w § 8 ust. 1 pkt 7, w zakresie wskazanym w § 9 ust. 2 – ubezpieczonych w miejscach związanych z wykonywaniem transportu.
7. Pod warunkiem pisemnego poinformowania PZU SA, ochroną ubezpieczeniową objęte jest mienie w miejscu, do którego zostało przeniesione przez ubezpieczonego z miejsca ubezpieczenia w związku z bezpośrednim narażeniem tego mienia na powstanie szkody objętej ochroną ubezpieczeniową na podstawie OWU. Mienie jest

objęte ochroną ubezpieczeniową w nowym miejscu, do którego zostało przeniesione, przez okres nie dłuższy niż 30 dni liczony od dnia przeniesienia wskazanego w pisemnym zawiadomieniu, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym, nie wcześniej jednak niż od dnia doręczenia tego zawiadomienia.

§ 2. DEFINICJE

W rozumieniu niniejszych warunków użyte niżej określenia oznaczają:

- 1) **akty terroryzmu** – działania, indywidualne lub grupowe, skierowane przeciwko ludności lub mieniu, mające na celu wprowadzenie chaosu, zastraszenie ludności lub dezorganizację życia publicznego, transportu publicznego, zakładów usługowych lub wytwórczych – dla osiągnięcia określonych skutków ekonomicznych, politycznych lub społecznych;
- 2) **budowla** – trwale związany z gruntem obiekt budowlany inny niż budynek wraz z instalacjami i urządzeniami stanowiącymi całość techniczną i użytkową, w szczególności:
  - a) obiekt hydrotechniczny,
  - b) przepust techniczny,
  - c) sieć techniczna,
  - d) śluza,
  - e) jaz,
  - f) wolnostojący maszt antenowy,
  - g) zbiornik wodny,
  - h) wolnostojące urządzenie reklamowe,
  - i) wolnostojąca instalacja przemysłowa i urządzenie techniczne,
  - j) stacja uzdatniania wody,
  - k) obiekt sportowy,
  - l) oczyszczalnia ścieków;
- 3) **budynek** – obiekt budowlany trwale związany z gruntem, wydzielony z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych, posiadający fundamenty i dach wraz z wbudowanymi instalacjami oraz zainstalowanymi na stałe elementami wykończeniowymi, stanowiącymi całość techniczną i użytkową; za budynek uważa się również tymczasowy obiekt budowlany nie połączony trwale z gruntem (np. kiosk, strzelnica, barakowóz);
- 4) **choroba przewlekła** – choroba o długotrwałym przebiegu, trwająca zwykle miesiącami lub latami, stale lub okresowo leczona;
- 5) **czysta strata finansowa** – uszczerbek majątkowy nie będący szkodą na osobie lub szkodą rzeczową;
- 6) **deszcz nawalny** – opad deszczu o współczynniku wydajności co najmniej 4, który ustala Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, zwany dalej „IMiGW”; w przypadku braku stacji pomiarowej IMiGW, wystąpienie deszczu nawalnego stwierdza się na podstawie stanu faktycznego i rozmiaru szkód w miejscu ich powstania bądź w bezpośrednim sąsiedztwie;
- 7) **dewastacja** – umyślne zniszczenie lub uszkodzenie ubezpieczonego mienia przez osoby trzecie, w tym w związku z użyciem lub dokonaniem kradzieży z włamaniem;
- 8) **dym i sadza** – zawiesina cząstek w powietrzu będąca bezpośrednim skutkiem spalania, która nagle wydobyła się ze znajdujących się w miejscu ubezpieczenia urządzeń, eksploatowanych zgodnie z przeznaczeniem i przepisami technicznymi oraz przy sprawnym funkcjonowaniu urządzeń wentylacyjnych i oddymiających;

- 9) **dzieła sztuki** – wymienione poniżej rzeczy ruchome, ich części lub zespoły:
  - a) oryginalne dzieła plastyczne, rzemiosła artystycznego i sztuki użytkowej,
  - b) kolekcje składające się na skatalogowane zbiory przedmiotów zgromadzonych i uporządkowanych według koncepcji osób, które te kolekcje tworzyły,
  - c) skatalogowane numizmaty oraz pamiątki historyczne, a zwłaszcza militaria, sztandary, pieczęcie, odznaki, medale i order,
  - d) wytwory techniki, a zwłaszcza urządzenia, środki transportu oraz maszyny i narzędzia świadczące o kulturze materialnej, charakterystyczne dla dawnych i nowych form gospodarki, dokumentujące poziom nauki i rozwoju cywilizacyjnego,
  - e) skatalogowane materiały biblioteczne,
  - f) wytwory sztuki ludowej i rękodzieła oraz inne obiekty etnograficzne,
  - g) przedmioty upamiętniające wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji;
- 10) **dzień roboczy** – dzień tygodnia od poniedziałku do piątku, z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od pracy;
- 11) **eksplozja** – gwałtowna zmiana stanu równowagi układu z jednoczesnym wyzwoleniem się gazów, pyłów lub pary, wywołanym ich właściwością rozprężania się; w odniesieniu do naczyń ciśnieniowych i innych tego rodzaju zbiorników, warunkiem uznania szkody za spowodowaną eksplozją jest, aby ściany tych naczyń i zbiorników uległy rozdarciu w takich rozmiarach, iż wskutek ujęcia gazów, pyłów, pary lub cieczy nastąpiło nagłe wyrównanie ciśnień; za spowodowane eksplozją uważa się również szkody powstałe wskutek implozji polegające na uszkodzeniu zbiornika lub aparatu próżniowego ciśnieniem zewnętrznym;
- 12) **franszyza redukcyjna** – ustalona w OWU lub w umowie ubezpieczenia wartość kwotowa, procentowo-kwotowa albo procentowa o jaką będzie pomniejszana wysokość każdego odszkodowania; w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej franszyza redukcyjna nie ma zastosowania do zwrotu kosztów, o których mowa w § 20 ust. 3;
- 13) **grad** – opad atmosferyczny składający się z bryłek lodu;
- 14) **handel obwoźny** – sprzedaż towarów ze skrzyni, walizy, kosza, z samochodu lub innego pojazdu albo w inny sposób, przenoszonych lub przewożonych z miejsca na miejsce;
- 15) **huk ponaddźwiękowy** – fala uderzeniowa wytworzona przez statek powietrzny poruszający się z prędkością większą od prędkości dźwięku;
- 16) **huragan** – wiatr o prędkości nie mniejszej niż 17,5 m/sek, ustalonej przez IMiGW, którego działanie wyrządza masowe szkody; w przypadku braku możliwości uzyskania opinii IMiGW wystąpienie huraganu stwierdza się na podstawie stanu faktycznego i rozmiaru szkód w miejscu ich powstania bądź w bezpośrednim sąsiedztwie;
- 17) **konsument** – osoba fizyczna dokonująca czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową;
- 18) **koszt odtworzenia danych** – koszt wprowadzenia danych z kopii zapasowych lub koszt ręcznego wprowadzenia danych z dokumentów źródłowych;
- 19) **kradzież mienia wraz ze środkiem transportu** – nie posiadający znamion rabunku zabór przewożonego mienia w celu przywłaszczenia z jednoczesnym dokonaniem zaboru w celu przywłaszczenia lub czasowego przywłaszczenia środka transportu;
- 20) **kradzież z włamaniem** – zabór mienia w celu przywłaszczenia dokonany:
  - a) z zamkniętego lokalu (w przypadku wartości pieniężnych także z zamkniętego urządzenia do przechowywania wartości pieniężnych) albo środka transportu, po usunięciu przy użyciu siły i narzędzi, istniejących zabezpieczeń lub po otwarciu zabezpieczeń kluczem oryginalnym, podrobionym lub innym urządzeniem otwierającym, który sprawca zdobył przez kradzież z włamaniem z innego lokalu albo w wyniku rabunku, albo
  - b) przez sprawcę, który ukrył się w lokalu lub środku transportu przed jego zamknięciem pozostawiając ślady stanowiące dowód ukrycia się;
- 21) **lawina** – gwałtowne osuwanie się lub staczanie mas śniegu, lodu, skał, kamieni lub błota ze zboczy górskich;
- 22) **lokal** – wyodrębnione w budynku pomieszczenie lub pomieszczenia, użytkowane przez ubezpieczonego w celu prowadzenia działalności gospodarczej;
- 23) **maszyna, urządzenie i element wyposażenia** – mienie ruchome, w tym elementy wyposażenia sklepów, biur, magazynów i innych pomieszczeń, wykorzystywane w prowadzonej przez ubezpieczonego działalności gospodarczej, zaliczane do środków trwałych innych niż budynek i budowla, przy czym w przypadku wyposażenia są to przedmioty niebędące niskocennymi składnikami majątku;
- 24) **mienie** – przedmiot ubezpieczenia określony w umowie ubezpieczenia stanowiący własność bądź będący w posiadaniu ubezpieczonego na podstawie innego tytułu prawnego w związku z prowadzoną przez ubezpieczonego działalnością gospodarczą oraz nakłady adaptacyjne;
- 25) **mienie osobiste pracowników** – przedmioty osobistego użytku osób zatrudnionych przez ubezpieczonego, które zwyczajowo bądź na żądanie pracodawcy znajdują się w miejscu pracy, z wyłączeniem wartości pieniężnych oraz pojazdów;
- 26) **mienie osób trzecich** – rzeczy ruchome przyjęte przez ubezpieczonego w celu wykonania usługi naprawy, remontu, przeróbki, czyszczenia, farbowania, prania, przechowania, sprzedaży lub innych czynności (usług) w ramach działalności gospodarczej prowadzonej przez ubezpieczonego;
- 27) **nagłe zachorowanie** – powstały w sposób nagły stan chorobowy zagrażający życiu lub zdrowiu ubezpieczonego, wymagający udzielenia natychmiastowej pomocy medycznej;
- 28) **nakłady adaptacyjne** – koszty dostosowania lokali lub budynków, nie stanowiących własności ubezpieczonego do rodzaju prowadzonej przez niego działalności gospodarczej;
- 29) **napór śniegu lub lodu** – bezpośrednie działanie ciężaru śniegu lub lodu na przedmiot ubezpieczenia albo przewrócenie się pod wpływem ciężaru śniegu lub lodu mienia sąsiedniego na ubezpieczony przedmiot;
- 30) **następstwa szkód wodociągowych** – szkody w ubezpieczonym mieniu powstałe wskutek bezpośredniego działania wody lub innych cieczy, jeżeli przyczyną tych szkód było:
  - a) spowodowane awarią wydostanie się wody, pary lub innych cieczy z przewodów, zbiorników

- i urządzeń wodociągowych, centralnego ogrzewania i innych instalacji,
  - b) cofnięcie się wody lub ścieków z publicznych urządzeń kanalizacyjnych,
  - c) samoczynne uruchomienie się instalacji tryskaczowych lub zraszaczowych z innych przyczyn niż skutek ognia,
  - d) nieumyślne pozostawienie otwartych kranów lub innych zaworów w urządzeniach określonych w lit. a podczas przerwy w dostawie wody,
  - e) zalanie przez osoby trzecie;
- 31) **nieszczęśliwy wypadek** – nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, w następstwie którego ubezpieczony niezależnie od swej woli doznał uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia lub zmarł;
- 32) **niskocenne składniki majątku** – rzeczy ruchome nie ujmowane w ewidencji środków trwałych, stanowiące wyposażenie sklepów, biur, magazynów i innych pomieszczeń, o wartości jednostkowej nie przekraczającej 1.500 PLN;
- 33) **obiekt małej architektury** – element wyposażenia otoczenia budynku, w szczególności lampa oświetleniowa, posąg, murek ogrodowy, grill murowany, fontanna, basen, pergola, altana, urządzenia sportowe służące do rekreacji, piaskownica, śmietnik, wodotrysk, huśtawka, drabinki;
- 34) **ogień** – ogień, który przedostał się poza palenisko albo powstał bez paleniska i rozprzestrzenił się o własnej sile;
- 35) **osoba bliska** – małżonek, konkubent, wstępny, zstępny, brat, siostra, ojczym, macocha, pasierb, teść, teściowa, zięć, synowa, przysposobiony, przysposabiający, pozostający pod opieką lub przyjęty na wychowanie w ramach rodziny zastępczej w rozumieniu przepisów prawa rodzinnego;
- 36) **osoba trzecia** – każda osoba nie będąca ubezpieczającym lub ubezpieczonym;
- 37) **osuwanie się ziemi** – nie spowodowany działalnością ludzką ruch ziemi na stokach;
- 38) **parking strzeżony** – pomieszczenie zamknięte i całodobowo dozorowane albo teren ogrodzony stałym ogrodzeniem, zamknięty i oświetlony w porze nocnej oraz całodobowo dozorowany;
- 39) **podwykonawca** – przedsiębiorca, któremu ubezpieczony powierzył wykonanie zleconej pracy, usługi lub innej czynności, określonej w łączącej ich umowie;
- 40) **postój** – unieruchomienie środka transportu nie spowodowane stosowaniem przepisów prawa (np. o ruchu drogowym), trwające dłużej niż 1 minuta i nie dłużej niż 1 godzina, w miejscach do tego wyznaczonych, w terenie zabudowanym, na stacjach benzynowych albo na placach dostawców lub odbiorców; przez postój rozumie się również unieruchomienie środka transportu w celach załadunkowych, przeładunkowych i wyładunkowych oraz w związku z awarią środka transportu;
- 41) **powódź** – zalanie terenów w następstwie:
  - a) podniesienia się poziomu wody w korytach wód płynących lub stojących,
  - b) sztormu i podniesienia się poziomu morskich wód przybrzeżnych,
  - c) spływu wód po zboczach i stokach na terenach górskich i fałistych;
- 42) **pracownik** – osoba fizyczna zatrudniona przez ubezpieczonego na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania lub spółdzielczej umowy o pracę albo na podstawie umowy cywilno-prawnej, z wyłączeniem osoby fizycznej, która zawarła z ubezpieczonym umowę cywilnoprawną jako przedsiębiorca; za pracownika uznaje się także praktykanta lub wolontariusza, któremu ubezpieczony powierzył wykonywanie pracy;
- 43) **producent** – przedsiębiorca, który wytwarza lub wprowadza do obrotu produkt, a także jego przedstawiciel oraz każda osoba, która występuje jako wytwórca umieszczając na produkcie bądź do niego dołączając swoje nazwisko, nazwę, znak towarowy bądź inne odróżniające oznaczenie; za producenta uważa się również importera oraz sprzedawcę w sytuacji, gdy obowiązujące przepisy nakładają na niego odpowiedzialność producenta;
- 44) **produkt** – rzecz ruchoma, choćby była połączona z inną rzeczą, wytworzona przez ubezpieczonego lub wprowadzona przez ubezpieczonego do obrotu w zakresie działalności gospodarczej prowadzonej przez ubezpieczonego; za produkt uważa się także zwierzęta;
- 45) **przeładunek** – ogół czynności związanych z przemieszczaniem mienia z jednego środka transportu na drugi środek transportu;
- 46) **przepięcie** – nagły wzrost napięcia w sieci elektrycznej spowodowany wyładowaniami atmosferycznymi;
- 47) **PZU Pomoc** – jednostka działająca na rzecz PZU SA, do której ubezpieczony (lub osoba działająca w jego imieniu) zobowiązany jest zgłosić telefonicznie wypadek ubezpieczeniowy; PZU Pomoc działa 24 godziny na dobę przez 7 dni w tygodniu; numery telefonów PZU Pomoc zawarte są w dokumencie ubezpieczenia (polisie);
- 48) **rabunek** – zabór mienia dokonany w celu przywłaszczenia dokonany:
  - a) przy użyciu przemocy fizycznej wobec ubezpieczonego lub jego pracowników (w przypadku mienia w transporcie wobec osób dokonujących przewozu) bądź groźby natychmiastowego użycia przemocy fizycznej albo z doprowadzeniem tych osób do nieprzytomności lub bezbronności – dla pokonania ich oporu przed wydaniem ubezpieczonego mienia,
  - b) przez sprawcę, który z zastosowaniem przemocy fizycznej bądź groźby natychmiastowego użycia przemocy fizycznej doprowadził osobę posiadającą klucze do objętego ubezpieczeniem lokalu, środka transportu lub urządzenia do przechowywania wartości pieniężnych i zmusił ją do ich otworzenia albo sam je otworzył kluczami zrabowanymi;
- 49) **rozmrózienie towarów** – utrata handlowej przydatności towarów na skutek ich zepsucia w wyniku podwyższenia się temperatury przechowywania w urządzeniu chłodniczym w następstwie:
  - a) przerwy w dostawie prądu trwającej dłużej niż 2 godziny,
  - b) uszkodzenia urządzeń chłodniczych w wyniku przepięcia;
- 50) **strefa pożarowa** – budynek albo jego część oddzielona od innych budynków przestrzennie lub oddzielona od innych części budynku elementami oddzielenia przeciwpożarowego tj. ścianami ogniotrwałymi, stropami ogniotrwałymi lub drzwiami przeciwpożarowymi;
- 51) **suma ubezpieczenia bądź suma gwarancyjna** – określona w umowie ubezpieczenia kwota stanowiąca górną granicę odpowiedzialności PZU SA w odniesieniu do wypadków ubezpieczeniowych zaistniałych w okresie ubezpieczenia; w przypadku gdy OWU lub

umowa ubezpieczenia przewiduje z tytułu określonych ryzyk albo w zakresie zwrotu kosztów limit odpowiedzialności PZU SA, niższy niż suma ubezpieczenia bądź suma gwarancyjna, wówczas górną granicę odpowiedzialności w odniesieniu do wypadków ubezpieczeniowych zaistniałych w okresie ubezpieczenia stanowi ustalony limit; w przypadku ubezpieczenia assistance OWU przewidują ponadto limity odpowiedzialności PZU SA na poszczególne zdarzenia i wówczas górną granicę odpowiedzialności PZU SA stanowi taki limit;

- 52) **szkoda** – w ubezpieczeniu:
- a) mienia – szkoda rzeczowa,
  - b) odpowiedzialności cywilnej – szkoda rzeczowa lub szkoda na osobie;
- 53) **szkoda na osobie** – szkoda będąca następstwem śmierci, uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia, w tym także utracone korzyści poszkodowanego, które mógłby osiągnąć, gdyby nie doznał uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia;
- 54) **szkoda rzeczowa:**
- a) w ubezpieczeniu mienia – utrata, uszkodzenie lub zniszczenie ubezpieczonego mienia, będące bezpośrednim następstwem zajścia wypadku ubezpieczeniowego, z wyłączeniem utraconych korzyści;
  - b) w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej – utrata, uszkodzenie lub zniszczenie rzeczy, w tym utracone korzyści poszkodowanego, które mógłby osiągnąć, gdyby nie nastąpiła utrata, zniszczenie lub uszkodzenie rzeczy;
- 55) **środki obrotowe** – mienie zaliczane do rzeczowych aktywów obrotowych w myśl obowiązujących przepisów tj. towary, surowce, półprodukty, wyroby gotowe lub w toku produkcji, materiały pomocnicze, opakowania, części zamienne i zapasowe maszyn i urządzeń, jeśli nie są w myśl obowiązujących przepisów zaliczone do środków trwałych;
- 56) **transport krajowy** – transport własny lub transport obcy mienia na terenie Rzeczypospolitej Polskiej wykonywany środkami transportu lądowego (drogowego i kolejowego), lotniczego lub wodnego śródlądowego bez przekraczania granic Rzeczypospolitej Polskiej oraz bez wykraczania poza polski obszar powietrzny; transport krajowy obejmuje też przewóz mienia środkami transportu wodnego śródlądowego po rzekach granicznych, jednakże pod warunkiem transportu z miejsca jego rozpoczęcia do miejsca jego zakończenia, położonych na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, bez planowanego zawijania takiego środka transportu do portów lub przystani zagranicznych; definicja nie znajduje zastosowania do transportu wartości pieniężnych;
- 57) **transport obcy** – transport mienia wykonywany na podstawie umowy przewozu mienia przez przewoźnika posiadającego uprawnienia, zgodne z obowiązującymi przepisami, do podejmowania i wykonywania transportu krajowego; definicja nie znajduje zastosowania do transportu wartości pieniężnych;
- 58) **transport własny** – transport nie będący transportem obcym; definicja nie znajduje zastosowania do transportu wartości pieniężnych;
- 59) **trzęsienie ziemi** – naturalne gwałtowne wstrząsy skorupy ziemskiej;
- 60) **ubezpieczający** – podmiot, który zawarł z PZU SA umowę ubezpieczenia;
- 61) **ubezpieczony** – osoba prawna, jednostka organizacyjna nie będąca osobą prawną albo osoba fizyczna

prowadząca działalność gospodarczą, która zawarła umowę ubezpieczenia na rachunek własny, albo na rachunek której zawarta została umowa ubezpieczenia, z wyłączeniem podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w branżach określonych w Tabeli nr 1 Załącznika nr 1 do OWU, a w przypadku ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z wyłączeniem także podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w branżach określonych w Tabeli nr 2 Załącznika nr 1 do OWU; podmioty wymienione w zdaniu poprzedzającym winny spełniać łącznie następujące warunki:

- a) osiągać obrót w roku podatkowym tj. roku poprzedzającym zawarcie umowy ubezpieczenia, nie większy niż 15 mln PLN; przez obrót rozumie się sumę rocznych przychodów uzyskanych z tytułu sprzedaży produktów lub towarów oraz świadczonych usług w ramach prowadzonej działalności gospodarczej; ubezpieczony, który dopiero rozpoczął działalność gospodarczą jest zobowiązany zadeklarować, że jego obrót w roku podatkowym nie będzie większy niż 15 mln PLN,
  - b) łączna wartość posiadanego majątku, który może być ubezpieczony od ognia i innych żywiołów, nie przekracza 10 mln PLN.
- W przypadku ubezpieczenia assistance w zakresie usług, o których mowa w § 32 ust. 1–5, ubezpieczonym jest także pracownik;
- 62) **ubezpieczenie na pierwsze ryzyko** – system ubezpieczenia, w którym suma ubezpieczenia ustalana jest niezależnie od całkowitej wartości mienia lub kategorii mienia, które ma zostać objęte ochroną ubezpieczeniową – ustalenie sumy ubezpieczenia następuje w oparciu o szacowaną maksymalną wysokość szkody, jaka może powstać wskutek zajścia wypadku ubezpieczeniowego;
- 63) **ubezpieczenie na sumy stałe** – system ubezpieczenia, w którym suma ubezpieczenia ustalana jest na podstawie całkowitej wartości mienia lub kategorii mienia, które ma zostać objęte ochroną ubezpieczeniową;
- 64) **uderzenie pioruna** – gwałtowne wyładowanie elektryczne w atmosferze działające bezpośrednio na ubezpieczony przedmiot, pozostawiające bezpośrednie ślady tego zdarzenia na ubezpieczonym mieniu, z wyłączeniem przepięcia;
- 65) **uderzenie pojazdu** – bezpośrednie uderzenie w ubezpieczony przedmiot pojazdu drogowego lub szynowego nie należącego do ubezpieczonego i nie będącego pod jego kontrolą;
- 66) **uderzenie przedmiotu w środek transportu** – bezpośrednie uderzenie jakiegokolwiek przedmiotu w środek transportu lub przewożone mienie;
- 67) **upadek drzew lub budowli** – nie będące następstwem działalności ludzkiej przewrócenie się na ubezpieczone mienie drzew oraz nie będących w użytkowaniu ubezpieczonego budowli takich jak maszty, słupy, anteny, a także oderwanie się i upadek na ubezpieczone mienie części drzew lub części budowli nie będących w użytkowaniu ubezpieczonego;
- 68) **upadek statku powietrznego** – katastrofa albo przymusowe lądowanie samolotu silnikowego, bezsilnikowego lub innego obiektu latającego, a także upadek ich części lub przewożonego ładunku;
- 69) **wartości pieniężne** – krajowe i zagraniczne znaki pieniężne (gotówka), czek, weksle i inne dokumenty zastępujące w obrocie gotówkę oraz złoto, srebro i wyroby z tych metali, kamienie szlachetne, perły,

bursztyn, a także platyna i inne metale z grupy platynowców, z wyjątkiem przedmiotów będących muzealia-
mi w rozumieniu przepisów ustawy o muzeach;

- 70) **wartość księgowa brutto** – ewidencyjna wartość początkowa z uwzględnieniem przeszacowań wynikających z przepisów prawa;
- 71) **wartość odtworzeniowa** – wartość odpowiadająca kosztom przywrócenia ubezpieczonego mienia do stanu nowego, lecz nie ulepszanego tj.:
- a) w przypadku budynku, budowli lub lokalu – wartość odpowiadająca kosztom odbudowy lub remontu w tym samym miejscu, z uwzględnieniem dotychczasowej technologii, konstrukcji i standardu wykończenia przy zastosowaniu dotychczasowych wymiarów i materiałów,
  - b) w przypadku maszyn, urządzeń i elementów wyposażenia, środków transportu – wartość odpowiadająca kosztom zakupu, naprawy lub wytworzenia nowego przedmiotu tego samego lub najbardziej zbliżonego rodzaju, typu oraz o tych samych lub najbardziej zbliżonych parametrach, z uwzględnieniem kosztów (jeżeli występują) transportu, montażu, demontażu oraz cła i innych tego typu opłat;
- 72) **wartość rzeczystwa** – wartość odtworzeniowa ubezpieczonego mienia pomniejszona o stopień zużycia technicznego;
- 73) **wartość wytworzenia** – suma wartości brutto materiałów, surowców, robocizny oraz kosztów ogólnych poniesionych przez producenta w związku z wytworzeniem ubezpieczonego mienia;
- 74) **wprowadzenie produktu do obrotu** – chwila faktycznej trwałej lub okresowej utraty władztwa nad produktem przez producenta;
- 75) **wyładunek** – czynność mająca na celu umieszczenie ubezpieczonego mienia w miejscu zakończenia transportu, trwająca od momentu rozpoczęcia usuwania lub zdejmowania zabezpieczeń transportowych z mienia na środku transportu do momentu umieszczenia tego mienia w miejscu składowania u odbiorcy bezpośrednio po zdjęciu z urządzeń wyładowczych;
- 76) **wymienne nośniki danych** – materiał umożliwiający gromadzenie informacji, nadający się do odczytu maszynowego, przeznaczony do wymiany przez użytkownika;
- 77) **wypadek środka transportu** – zdarzenie polegające na nagłym działaniu siły mechanicznej w momencie zetknięcia się środka transportu z innym pojazdem, osobami, zwierzętami, przedmiotami, obiektami stałymi, wywrócenie się środka transportu, wypadnięcie poza drogę lub torowisko lub jego zatonięcie albo nagłe odłączenie się przyczepy lub naczepy od pojazdu ciągnącego;
- 78) **wypadek ubezpieczeniowy**:
- a) w ubezpieczeniu mienia – niezależne od woli ubezpieczonego określone w OWU zdarzenie przyszłe i niepewne o charakterze nagłym, w wyniku którego zostaje wyrządzona szkoda objęta zakresem ubezpieczenia,
  - b) w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej – śmierć, uszkodzenie ciała, doznanie rozstroju zdrowia, utrata, zniszczenie lub uszkodzenie rzeczy,
  - c) w ubezpieczeniu assistance – nieszczęśliwy wypadek, nagłe zachorowanie, zdarzenie losowe powołane w § 32 ust. 6, 8 i 10 oraz kradzież z włamaniem i rabunek;

- 79) **załadunek** – czynność mająca na celu bezpośrednie umieszczenie ubezpieczonego mienia na środku transportu, trwająca od momentu uniesienia mienia przez urządzenie załadunkowe w miejscu rozpoczęcia transportu do momentu umieszczenia go i zamocowania na środku transportu;
- 80) **zaostrenia lub powikłania choroby przewlekłej** – nagłe nasilenie objawów chorobowych ze strony tego samego lub innego narządu lub układu, pozostające w bezpośrednim związku z tą chorobą, o ostrym (burzliwym) przebiegu, wymagające udzielenia natychmiastowej pomocy lekarskiej;
- 81) **zapadanie się ziemi** – obniżenie terenu z powodu zawalenia się naturalnych, podziemnych, pustych przestrzeni w gruncie.

UBEZPIECZENIE MIENIA OD OGNI A I INNYCH ŻYWIOŁÓW

§ 3. PRZEDMIOT UBEZPIECZENIA

1. Przedmiot ubezpieczenia mogą stanowić ewidencjonowane i określone w umowie ubezpieczenia następujące kategorie mienia:
  - 1) budynki,
  - 2) budowle,
  - 3) lokale,
  - 4) obiekty małej architektury,
  - 5) maszyny i urządzenia,
  - 6) elementy wyposażenia,
  - 7) środki obrotowe,
  - 8) niskocenne składniki majątku,
  - 9) mienie osób trzecich,
  - 10) mienie osobiste pracowników,
  - 11) nakłady adaptacyjne,
  - 12) wartości pieniężne.
2. Jeżeli nie umówiono się inaczej wartości pieniężne, o których mowa w ust. 1 pkt 12, winny być przechowywane w urządzeniach zabezpieczających, z zastrzeżeniem ust. 3.
3. Zasada, o której mowa w ust. 2, nie ma zastosowania do wartości pieniężnych:
  - 1) w sklepach jubilerskich i zegarmistrzowskich, o ile w umowie ubezpieczenia wskazane zostały inne środki zabezpieczenia;
  - 2) o wartości nie przekraczającej 10% sumy ubezpieczenia wartości pieniężnych, lecz nie więcej niż 20.000 PLN.
4. Ochroną ubezpieczeniową nie jest objęte następujące mienie:
  - 1) będące w trakcie budowy, montażu, rozbiórki, demontażu, instalacji, rozruchu i testów, z zastrzeżeniem postanowień § 4 ust. 5 pkt 5;
  - 2) znajdujące się pod ziemią i związane z produkcją wydobywczą (kopalnictwem węgla kamiennego, brunatnego, soli, ropy naftowej, gazu ziemnego, rud żelaza i metali nieżelaznych oraz torfu).

§ 4. ZAKRES UBEZPIECZENIA

1. PZU SA odpowiada za szkody w ubezpieczonym mieniu powstałe w wyniku:
  - 1) następujących zdarzeń losowych:
    - a) ognia,
    - b) huraganu,
    - c) deszczu nawalnego,
    - d) powodzi,

- e) gradu,
  - f) lawiny,
  - g) naporu śniegu lub lodu,
  - h) uderzenia pioruna,
  - i) eksplozji,
  - j) upadku statku powietrznego,
  - k) upadku drzew lub budowli,
  - l) trzęsienia ziemi,
  - m) osuwania i zapadania się ziemi,
  - n) uderzenia pojazdu,
  - o) hukii ponaddzwiękowego,
  - p) dymu i sadzy;
- 2) następstw szkód wodociągowych;
  - 3) przepięcia, z zastrzeżeniem ust. 2;
  - 4) dewastacji, z zastrzeżeniem ust. 3;
  - 5) akcji ratowniczej prowadzonej w związku z wypadkiem ubezpieczeniowym objętym zakresem ubezpieczenia, o którym mowa w niniejszym paragrafie.
2. Ochroną ubezpieczeniową od ryzyka przepięcia obejmowane są wyłącznie elektryczne oraz elektroniczne maszyny, urządzenia, instalacje i sieci, które mają zainstalowane zabezpieczenia przeciwprzepięciowe.
3. Ochroną ubezpieczeniową od ryzyka dewastacji obejmowane jest mienie, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 1–11, z zastrzeżeniem, że za szkody w mieniu powołanym w § 3 ust. 1 pkt 5–11 PZU SA ponosi odpowiedzialność, jeżeli mienie to znajduje się wewnątrz budynku lub lokalu.
4. Odpowiedzialnością PZU SA objęte są także szkody w ubezpieczonym mieniu powstałe wskutek zanieczyszczenia lub skażenia będącego następstwem wypadku ubezpieczeniowego objętego zakresem ubezpieczenia, o którym mowa w niniejszym paragrafie.
5. Na wniosek ubezpieczającego zakres ubezpieczenia może zostać rozszerzony o następujące klauzule dodatkowe:
- 1) ubezpieczenia przepięć;
  - 2) ubezpieczenia rozmrożenia towarów przechowywanych w urządzeniach chłodniczych;
  - 3) ubezpieczenia dewastacji;
  - 4) ubezpieczenia aktów terroryzmu;
  - 5) ubezpieczenia drobnych prac remontowo-budowlanych;
  - 6) miejsca ubezpieczenia (lokalizacji);
  - 7) ubezpieczenia nowych inwestycji (automatycznego ubezpieczenia nowych inwestycji);
  - 8) zamiany franszyz redukcyjnych na integralne; na warunkach określonych w tych klauzulach, zawartych w Załączniku nr 2 do OWU.
6. W przypadku każdej szkody ma zastosowanie franszyza redukcyjna w wysokości 200 PLN. Ubezpieczający ma możliwość zadeklarowania w umowie ubezpieczenia dodatkowej franszyzy redukcyjnej w wysokości uzgodnionej z PZU SA, co stanowi podstawę do udzielenia obniżki składki.

§ 5. ZWROT KOSZTÓW

1. W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego PZU SA pokrywa poniesione przez ubezpieczonego udokumentowane koszty uprzątnięcia pozostałości po zaistnieniu szkody, za którą PZU SA ponosi odpowiedzialność, łącznie z kosztami rozbiórki lub demontażu części niezdatnych do użytku.
2. Koszty uprzątnięcia pozostałości po zaistnieniu szkody, o których mowa w ust. 1, nie obejmują kosztów poniesionych na odkażenie pozostałości po szkodzie, usunięcie zanieczyszczeń gleby, wody i powietrza oraz rekultywację gruntów.

3. Zwrot kosztów, o których mowa w ust. 1, następuje w granicach sum ubezpieczenia lub limitów odpowiedzialności PZU SA wyodrębnionych w ramach tych sum, określonych w umowie ubezpieczenia dla poszczególnych utraconych, zniszczonych lub uszkodzonych wskutek wypadku ubezpieczeniowego, ubezpieczonych przedmiotów, z zastrzeżeniem postanowień ust. 4 i 6.
4. W przypadku gdy koszty, o których mowa w ust. 1, dotyczą mienia ubezpieczonego i nieubezpieczonego i jednocześnie nie jest możliwe ich przyporządkowanie do danej części mienia, PZU SA pokrywa poniesione koszty w takiej proporcji, w jakiej pozostaje wartość mienia ubezpieczonego do łącznej wartości mienia ubezpieczonego i nieubezpieczonego. Jeżeli ustalenie proporcji nie jest możliwe, PZU SA pokryje 50% poniesionych kosztów.
5. Przy ubezpieczeniu budynków i lokali od następstw szkód wodociągowych PZU SA pokrywa również w granicach sumy ubezpieczenia koszty naprawy uszkodzonych wskutek pęknięcia lub zamarznięcia przewodów, zbiorników i urządzeń wodociągowych, centralnego ogrzewania i innych instalacji, stanowiących własność lub będących we władaniu ubezpieczonego, łącznie z kosztami robót pomocniczych związanych z ich naprawą i rozmrażaniem.
6. Na wniosek ubezpieczającego:
  - 1) zakres pokrywanych przez PZU SA kosztów, o których mowa w ust. 1, może zostać rozszerzony o koszty określone w następujących klauzulach dodatkowych, zawartych w Załączniku nr 2 do OWU:
    - a) kosztów odtworzenia dokumentacji,
    - b) stałych kosztów działalności gospodarczej,
    - c) dodatkowych kosztów działalności gospodarczej;
  - 2) PZU SA pokrywa poniesione przez ubezpieczonego udokumentowane koszty uprzątnięcia pozostałości po zaistnieniu szkody ponad sumę ubezpieczenia, określone w klauzuli dodatkowej kosztów uprzątnięcia pozostałości po szkodzie, zawartej w Załączniku nr 2 do OWU.

§ 6. WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

1. PZU SA nie odpowiada za szkody:
  - 1) polegające na utracie, zniszczeniu bądź uszkodzeniu:
    - a) akt, dokumentów, zdjęć, rękopisów oraz danych zawartych na nośnikach informacji,
    - b) wzorów, modeli poglądowych, prototypów i eksponatów,
    - c) programów komputerowych, chyba że stanowią środki obrotowe;
  - 2) powstałe w wyniku przypalenia lub osmalenia, jeżeli nie było pożaru, oraz w wyniku poddania ubezpieczonych przedmiotów działaniu ognia albo ciepła dla obróbki lub w innym celu;
  - 3) spowodowane eksplozją wywołaną przez ubezpieczonego w celach związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, tj. w celach produkcyjnych i eksploatacyjnych oraz spowodowane eksplozją w silnikach spalinowych lub wybuchowych, gdy eksplozja związana jest z ich naturalną funkcją lub gdy eksplozja spowodowana została normalnym ciśnieniem zawartych w nich gazów;
  - 4) spowodowane uderzeniem pojazdu stanowiącego własność ubezpieczonego lub będącego w jego posiadaniu na podstawie innego tytułu prawnego;
  - 5) elektryczne spowodowane działaniem prądu elektrycznego, chyba że w ich następstwie powstał pożar;
  - 6) powstałe na skutek przepięcia w licznikach oraz miernikach;

- 7) powstałe na skutek przepięcia w bezpiecznikach, we wkładkach topikowych bezpieczników elektrycznych, w stycznikach, w odgromnikach, w żarówkach, w grzejnikach, w lampach;
  - 8) w maszynach i urządzeniach – w których w okresie poprzedzającym szkodę nie przeprowadzono okresowego badania eksploatacyjnego (ogłędzin i przeglądu) stosownie do obowiązujących przepisów lub zaleceń producentów;
  - 9) powstałe wskutek przepięcia w maszynach i urządzeniach oraz aparatach technicznych w czasie ich naprawy oraz podczas prób na nich dokonywanych, z wyłączeniem prób dokonywanych w związku z okresowymi badaniami eksploatacyjnymi (ogłędzinami i przeglądami);
  - 10) powstałe wskutek przepięcia w elektrycznych i elektro- nicznych maszynach, urządzeniach, instalacjach i sieciach, które nie mają zainstalowanych zabezpie- czeń przeciwprzepięciowych;
  - 11) powstałe w instalacjach elektrycznych, spowodowane uderzeniem pioruna;
  - 12) powstałe w wyniku nagłego wzrostu napięcia w sieci elektrycznej spowodowanego inną przyczyną niż wyładowania atmosferyczne;
  - 13) powstałe w sieciach energetycznych, spowodowane uderzeniem pioruna;
  - 14) w instalacjach elektrycznych oraz w sieciach energe- tycznych, spowodowane naporem śniegu lub lodu oraz szadzią;
  - 15) powstałe wskutek pokrycia graffiti, oblania farbą bądź inną substancją ubezpieczonego mienia;
  - 16) w obiektach opuszczonych i niewykorzystywanych przez okres dłuższy niż 30 dni;
  - 17) powstałe wskutek stłuczenia przedmiotów, o których mowa w § 13;
  - 18) spowodowane osuwaniem lub zapadaniem się ziemi, gdy są to szkody:
    - a) górnicze w rozumieniu prawa górniczego,
    - b) powstałe w związku z prowadzonymi robotami ziemnymi;
  - 19) powstałe wskutek huraganu, gradu oraz naporu śniegu i lodu w ubezpieczonym mieniu w postaci namiotów, szklarni i inspektów oraz w znajdującym się w nich ubezpieczonym mieniu, a także w pojazdach stojących na wolnym powietrzu;
  - 20) polegające na zniszczeniu lub uszkodzeniu drzew, krzewów, roślin i upraw;
  - 21) powstałe wskutek gradu, naporu śniegu lub lodu oraz deszczu nawałnego:
    - a) spowodowane niekonserwowaniem bądź nienale- żytym konserwowaniem dachu, ścian, okien i innych elementów budynku, budowli czy lokalu, jeżeli obowiązek ich konserwacji należał do ubezpieczającego lub ubezpieczonego, chyba że niedopełnienie tego obowiązku nie miało wpływu na zaistnienie szkody,
    - b) spowodowane niezamknięciem lub niezabezpiecze- niem otworów dachowych, okiennych, drzwiowych lub innych elementów budynku, jeżeli obowiązek ich zamknięcia lub zabezpieczenia należał do ubezpieczającego lub ubezpieczonego;
  - 22) w mieniu przechowywanym, magazynowanym albo znajdującym się w trakcie sprzedaży na wolnym powietrzu, jeżeli sposób przechowywania, magazyno- wania bądź sprzedaży na wolnym powietrzu jest sprzeczny z przepisami prawa, zaleceniami producenta lub właściwością przedmiotu ubezpieczenia, chyba że przechowywanie, magazynowanie albo sprzedaż na wolnym powietrzu niezgodnie z przepisami prawa, zaleceniami producenta lub właściwością przedmiotu ubezpieczenia, nie miało wpływu na powstanie lub zwiększenie szkody;
  - 23) powstałe podczas prowadzenia prób ciśnieniowych instalacji tryskaczowej, jak również wyrządzone przez wodę gruntową, wodę z nieoczyszczonych zapchanych rynien dachowych i rur spustowych lub z niewłaściwie zabezpieczonym odpływem;
  - 24) powstałe wskutek systematycznego zawilgocenia pomieszczeń z powodu nieuszczelnności przewodów, zbiorników i urządzeń wodociągowych, centralnego ogrzewania i innych instalacji, pocenia się rur, tworze- nia się grzyba;
  - 25) w pojazdach podlegających rejestracji, chyba że stanowią one środki obrotowe lub mienie osób trzecich;
  - 26) powstałe wskutek cofnięcia się wody lub ścieków z publicznych urządzeń kanalizacyjnych, jeżeli obowią- zek zabezpieczenia połączenia z tymi urządzeniami należał do ubezpieczającego lub ubezpieczonego, chyba że niedopełnienie tego obowiązku nie miało wpływu na zaistnienie wypadku ubezpieczeniowego.
2. O ile zakres ochrony ubezpieczeniowej nie został rozsze- rzony przez włączenie odpowiednich klauzul dodatkowych zawartych w Załączniku nr 2 do OWU, PZU SA:
    - 1) nie odpowiada za szkody powstałe:
      - a) w wyniku przepięcia w elektrycznych oraz elektro- nicznych maszynach, urządzeniach, instalacjach i sieciach powyżej kwoty 1.000 PLN na jeden i wszystkie wypadki ubezpieczeniowe, zaistniałe w okresie ubezpieczenia,
      - b) wskutek rozmrożenia w towarach przechowywa- nych w urządzeniach chłodniczych,
      - c) w wyniku dewastacji w mieniu, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 1–11, powyżej kwoty 1.000 PLN na jeden i wszystkie wypadki ubezpieczeniowe, zaistniałe w okresie ubezpieczenia,
      - d) w związku z prowadzeniem drobnych prac remon- towo-budowlanych tj. naprawy, wymiany, remontu, konserwacji, przebudowy, rozbiórki;
    - 2) nie pokrywa:
      - a) kosztów uprzątnięcia pozostałości po szkodzie ponad sumę ubezpieczenia mienia,
      - b) kosztów odtworzenia dokumentacji niezbędnej do prowadzenia działalności gospodarczej,
      - c) stałych oraz dodatkowych kosztów działalności gospodarczej.
  3. Jeżeli nie umówiono się inaczej, PZU SA nie odpowiada za szkody spowodowane zanieczyszczeniem lub skażeniem wody w basenie użytkowanym w związku z prowadzeniem przez ubezpieczonego działalności gospodarczej w formie hotelu, motelu, zajazdu, schroniska turystycznego, domu wycieczkowego, domu pracy twórczej, schroniska młodzie- żowego, pensjonatu, domu wczasowego, domu wypoczyn- kowego, ośrodka szkoleniowego, sanatorium, a także wynajmowania pokoi w gospodarstwie agroturystycznym.

§ 7. SPOSÓB UBEZPIECZENIA I SUMA UBEZPIECZENIA

1. W zależności od rodzaju mienie może być ubezpieczone na sumy stałe i na pierwsze ryzyko, przy czym:
  - 1) na sumy stałe ubezpiecza się:
    - a) środki trwałe tj. następujące kategorie mienia: budynki, budowle, lokale, obiekty małej architekту-

- ry, maszyny i urządzenia oraz elementy wyposażenia,
- b) środki obrotowe i mienie osób trzecich;
  - 2) na pierwsze ryzyko ubezpiecza się niskocenne składniki majątku, mienie osobiste pracowników, nakłady adaptacyjne i wartości pieniężne.
  2. Sumę ubezpieczenia ustala ubezpieczający odrębnie dla poszczególnych kategorii mienia, przy czym może być ustalona jedna suma ubezpieczenia:
    - 1) dla budynków, budowli, lokali i obiektów małej architektury;
    - 2) dla maszyn i urządzeń oraz elementów wyposażenia.
  3. Suma ubezpieczenia dla mienia, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a, z wyłączeniem obiektów małej architektury, odpowiada, z zastrzeżeniem ust. 4 i 9:
    - 1) wartości odtworzeniowej albo wartości księgowej brutto na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia w odniesieniu do mienia, którego zużycie techniczne nie przekracza 50% albo
    - 2) wartości rzeczywistej na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia – w odniesieniu do mienia, którego zużycie techniczne przekracza 50%.
  4. Jeżeli suma ubezpieczenia dla mienia, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a, z wyłączeniem obiektów małej architektury, ustalona według wartości księgowej brutto i wskazana przez ubezpieczającego w umowie ubezpieczenia, będzie niższa od jego wartości odtworzeniowej, według jakiej ustalana jest wysokość odszkodowania – odszkodowanie z tytułu szkody w ubezpieczonym mieniu podlega zmniejszeniu zgodnie z postanowieniami § 47 ust. 11.
  5. W przypadku ubezpieczenia mienia w wartości księgowej brutto sumę ubezpieczenia poszczególnego przedmiotu ubezpieczenia stanowi jego wartość określona w danej pozycji ewidencji środków trwałych prowadzonej przez ubezpieczonego dla celów rachunkowych, a w przypadku ubezpieczenia mienia w wartości odtworzeniowej albo w wartości rzeczywistej, sumę ubezpieczenia poszczególnego przedmiotu ubezpieczenia stanowi jego wartość określona w danej pozycji wykazu ubezpieczanego mienia, stanowiącego integralną część umowy ubezpieczenia, z zastrzeżeniem ust. 9.
  6. Sumę ubezpieczenia dla środków obrotowych stanowi najwyższa (maksymalna) wartość przewidziana w okresie ubezpieczenia odpowiadająca kosztom ich wytworzenia lub nabycia, nie większym jednak niż osiągalna cena sprzedaży gotowego wyrobu.
  7. Sumę ubezpieczenia dla mienia osób trzecich stanowi najwyższa (maksymalna) wartość rzeczywista tego mienia, przewidziana w okresie ubezpieczenia z tym, że w przypadku sprzedaży komisowej zmniejszona o prowizję komisową.
  8. Sumę ubezpieczenia dla obiektów małej architektury stanowi wartość rzeczywista tego mienia, z zastrzeżeniem ust. 9.
  9. W przypadku, kiedy wskazana przez ubezpieczającego w umowie ubezpieczenia suma ubezpieczenia jest niższa niż wartość mienia w dniu powstania szkody, będąca podstawą do ustalenia sumy ubezpieczenia (niedoubezpieczenie), zastosowanie mają postanowienia § 47 ust. 11.
  10. Przy ubezpieczeniu na pierwsze ryzyko mienia, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, suma ubezpieczenia ustalana jest oddzielnie dla każdej kategorii tego mienia, przy czym brana jest pod uwagę przewidywana możliwość maksymalnej straty w okresie ubezpieczenia. Sumę ubezpieczenia dla mienia osobistego pracowników stanowi iloczyn liczby

zatrudnionych i zadeklarowanej wartości mienia przypadającej na jednego pracownika.

11. Jeżeli nie umówiono się inaczej, dla elektrycznych oraz elektronicznych maszyn, urządzeń, instalacji i sieci, w odniesieniu do szkód powstałych w wyniku przepięcia oraz kosztów, o których mowa w § 5 ust. 1–4, ustala się limit odpowiedzialności PZU SA w kwocie 1.000 PLN na jeden i wszystkie wypadki ubezpieczeniowe zaistniałe w okresie ubezpieczenia, przy czym każdorazowa wypłata odszkodowania za szkody, o których mowa w niniejszym ustępie lub zwrot kosztów, zmniejsza ten limit.
12. Jeżeli nie umówiono się inaczej, dla mienia, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 1–11, w odniesieniu do szkód powstałych w wyniku dewastacji oraz kosztów, o których mowa w § 5 ust. 1–5, ustala się limit odpowiedzialności PZU SA w kwocie 1.000 PLN na jeden i wszystkie wypadki ubezpieczeniowe powstałe w okresie ubezpieczenia, przy czym:
  - 1) w odniesieniu do mienia ubezpieczonego na sumy stałe, każdorazowa wypłata odszkodowania za szkody, o których mowa w niniejszym ustępie lub zwrot kosztów, zmniejsza ten limit;
  - 2) w odniesieniu do mienia ubezpieczonego na pierwsze ryzyko każdorazowa wypłata odszkodowania za szkody, o których mowa w niniejszym ustępie lub zwrot kosztów, zmniejsza ten limit oraz powoduje zmniejszenie sumy ubezpieczenia o wypłaconą kwotę.
13. W przypadku ubezpieczenia na pierwsze ryzyko, z chwilą wypłaty odszkodowania lub zwrotu kosztów, o których mowa w § 5 z wyłączeniem kosztów powołanych w ust. 6 pkt 2 tego paragrafu, suma ubezpieczenia zostaje pomniejszona o wysokość wypłaconego odszkodowania lub tych kosztów (zasada wyczerpywania sumy ubezpieczenia), z zastrzeżeniem ust. 14.
14. W przypadku, o którym mowa w ust. 13, ubezpieczający za zgodą PZU SA może uzupełnić sumę ubezpieczenia za opłatą składki uzupełniającej, ustalonej po dokonaniu ponownej oceny ryzyka przez PZU SA. W przypadku uzupełnienia sumy ubezpieczenia podwyższona suma stanowi podstawę ustalenia granicy odpowiedzialności PZU SA od dnia następnego po zapłaceniu składki.
15. Ubezpieczający nie może uzupełnić limitów odpowiedzialności PZU SA, o których mowa w ust. 11 i 12.

UBEZPIECZENIE MIENIA OD KRADZIEŻY Z WŁAMANIEM I RABUNKU

§ 8. PRZEDMIOT UBEZPIECZENIA

1. Przedmiot ubezpieczenia mogą stanowić ewidencjonowane i określone w umowie ubezpieczenia następujące kategorie mienia:
  - 1) maszyny i urządzenia;
  - 2) elementy wyposażenia;
  - 3) środki obrotowe;
  - 4) niskocenne składniki majątku;
  - 5) mienie osób trzecich;
  - 6) mienie osobiste pracowników;
  - 7) wartości pieniężne.
2. Mienie, o którym mowa w ust. 1, winno być zabezpieczone zgodnie z wymogami określonymi w Załączniku nr 3 do OWU.

§ 9. ZAKRES UBEZPIECZENIA

1. PZU SA odpowiada za szkody w ubezpieczonym mieniu powstałe w wyniku dokonania lub usiłowania:

- 1) kradzieży z włamaniem;
- 2) rabunku.
2. W odniesieniu do ubezpieczenia wartości pieniężnych ochrona ubezpieczeniowa jest rozszerzona o szkody powstałe w wartościach pieniężnych podczas ich przenoszenia lub przewożenia (transportu) poza lokalem, przez ubezpieczonego albo osobę wyznaczoną przez ubezpieczonego, w wyniku:
  - 1) zniszczenia albo uszkodzenia środka transportu użytego do przewozu mienia wskutek jego wypadku drogowego, ognia, uderzenia pioruna lub eksplozji;
  - 2) zdarzenia uniemożliwiającego osobie wykonującej transport ochronę wartości pieniężnych wywołanego nieszczęśliwym wypadkiem.
3. Transport wartości pieniężnych, o którym mowa w ust. 2, wykonuje się pieszo (przenoszenie) albo samochodem osobowym (przewożenie).
4. Za szkody w mieniu powstałe wskutek kradzieży z włamaniem dokonanej bez wejścia do lokalu, przez prześwity krat zabezpieczających otwory zewnętrzne lokalu, w którym znajduje się ubezpieczone mienie bądź przez otwór wybity w szybie, ścianie lub stropie tego lokalu, odpowiedzialność za każdą szkodę ograniczona jest do kwoty stanowiącej 10% sumy ubezpieczenia mienia, w którym została wyrządzona szkoda.
5. W przypadku ubezpieczenia mienia znajdującego się w budynku lub lokalu, w którym drzwi zewnętrzne nie są zabezpieczone zamkiem o podwyższonej odporności na włamanie potwierdzonej atestem lub certyfikatem, świadectwem kwalifikacji jakości lub innym dokumentem wydanym przez upoważnioną jednostkę, odpowiedzialność PZU SA za szkody powstałe w następstwie kradzieży z włamaniem poprzez otwarcie zamków kluczami podrobionymi lub innymi narzędziami, ograniczona zostaje do 75% wartości przedmiotu szkody. Powyższe ograniczenie nie dotyczy ubezpieczonego mienia znajdującego się w lokalu mieszczącym się w budynku biurowym, galerii (centrum) handlowej lub handlowo-rozrywkowej, dla którego ustanowiono całodobowy dozór.
6. Na wniosek ubezpieczającego zakres ubezpieczenia może zostać rozszerzony o następujące klauzule dodatkowe:
  - 1) miejsca ubezpieczenia (lokalizacji);
  - 2) ubezpieczenia dewastacji;
  - 3) zamiany fransyzy redukcyjnych na integralne; na warunkach określonych w tych klauzulach, zawartych w Załączniku nr 2 do OWU.
7. W przypadku każdej szkody ma zastosowanie fransyza redukcyjna w wysokości 200 PLN. Ubezpieczający ma możliwość zadeklarowania w umowie ubezpieczenia dodatkowej fransyzy redukcyjnej w wysokości uzgodnionej z PZU SA, co stanowi podstawę do udzielenia obniżki składki.

§ 10. ZWROT KOSZTÓW

1. W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego PZU SA pokrywa w ramach sumy ubezpieczenia udokumentowane koszty naprawy zniszczonych lub uszkodzonych, w wyniku dokonania lub usiłowania kradzieży z włamaniem albo rabunku, zabezpieczeń lokalu łącznie z kosztami usunięcia uszkodzeń ścian, stropów, dachów, okien, drzwi i instalacji systemów alarmowych – do kwoty 1.000 PLN stanowiącej limit odpowiedzialności PZU SA na jeden i wszystkie wypadki ubezpieczeniowe zaistniałe w okresie ubezpieczenia.
2. Na wniosek ubezpieczającego i za opłatą dodatkowej składki limit odpowiedzialności PZU SA, o którym mowa w ust. 1, może zostać podwyższony o kwotę ustaloną w umowie ubezpieczenia.

3. Na wniosek ubezpieczającego zakres pokrywanych przez PZU SA kosztów, o których mowa w ust. 1, może zostać rozszerzony o koszty określone w następujących klauzulach dodatkowych, zawartych w Załączniku nr 2 do OWU:
  - 1) kosztów odtworzenia dokumentacji;
  - 2) kosztów uprzątnięcia pozostałości po szkodzie ponad sumę ubezpieczenia.

§ 11. WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

1. PZU SA nie odpowiada za szkody:
  - 1) w inwentarzu żywym;
  - 2) polegające na utracie, zniszczeniu bądź uszkodzeniu:
    - a) akt, dokumentów, zdjęć, rękopisów oraz danych zawartych na nośnikach informacji,
    - b) programów komputerowych, chyba że stanowią środki obrotowe,
    - c) samochodów oraz innych pojazdów nie będących środkami obrotowymi lub mieniem osób trzecich;
  - 3) wyrządzone wskutek przywłaszczenia mienia tj. włączenia mienia do swojego majątku lub wykonywania wobec mienia w inny sposób uprawnień właściciela bez tytułu prawnego przez osobę, która objęła to mienie w posiadanie na podstawie tytułu prawnego;
  - 4) powstałe wskutek sfałszowania dokumentów;
  - 5) powstałe w ubezpieczonym mieniu po upływie 30 dni od dnia rozpoczęcia przerwy w prowadzeniu działalności gospodarczej w lokalu, w którym znajduje się ubezpieczone mienie, chyba że przed upływem tego terminu fakt zaprzestania prowadzenia tej działalności zgłoszony został PZU SA i w porozumieniu z ubezpieczającym uzgodnione zostały dodatkowe środki zabezpieczenia takiego mienia;
  - 6) powstałe w przedmiotach, których zakup potwierdzony jest sfałszowanym dokumentem;
  - 7) powstałe w wyniku kradzieży z włamaniem w budynkach i lokalach nie spełniających wymogów w zakresie zabezpieczenia ubezpieczonego mienia, określonych w Załączniku nr 3 do OWU, o ile miało to wpływ na powstanie lub rozmiar szkody;
  - 8) powstałe w wartościach pieniężnych wskutek wypadku drogowego środka transportu, którym były one przewożone, należącego do ubezpieczonego lub przez niego wynajętego, jeżeli wypadek został spowodowany złym stanem technicznym tego środka transportu lub w przypadku, gdy kierowca był w stanie nietrzeźwości albo w stanie po użyciu alkoholu, lub pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, chyba że zły stan techniczny środka transportu lub stan nietrzeźwości kierowcy albo stan po użyciu alkoholu, lub pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych nie miały wpływu na zajście wypadku ubezpieczeniowego.
2. O ile zakres ochrony ubezpieczeniowej nie został rozszerzony przez włączenie odpowiednich klauzul dodatkowych zawartych w Załączniku nr 2 do OWU, PZU SA:
  - 1) nie odpowiada za szkody powstałe w wyniku dewastacji;
  - 2) nie pokrywa kosztów:
    - a) odtworzenia dokumentacji niezbędnej do prowadzenia działalności gospodarczej,
    - b) uprzątnięcia pozostałości po szkodzie.
3. Jeżeli nie umówiono się inaczej PZU SA nie odpowiada za sprzeniewierzenie dokonane przez pracownika tj. bezprawne uzyskanie korzyści majątkowej przez pracownika albo

przez pracownika i współdziałające z nim osoby trzecie, działające na szkodę ubezpieczonego prowadzącego działalność gospodarczą w formie hotelu, motelu, zajazdu, schroniska turystycznego, domu wycieczkowego, domu pracy twórczej, schroniska młodzieżowego, pensjonatu, domu wczasowego, domu wypoczynkowego, ośrodka szkoleniowego, sanatorium, a także wynajmowania pokoi w gospodarstwie agroturystycznym.

§ 12. SPOSÓB UBEZPIECZENIA I SUMA UBEZPIECZENIA

1. Mienie, o którym mowa w § 8, ubezpiecza się na pierwsze ryzyko.
2. Z zastrzeżeniem ust. 3, sumę ubezpieczenia ustala ubezpieczający odrębnie dla poszczególnych kategorii mienia, kierując się przewidywaną możliwością maksymalnej straty w okresie ubezpieczenia, przy czym przy ubezpieczeniu wartości pieniężnych ubezpieczający ustala sumę ubezpieczenia oddzielnie dla:
  - 1) kradzieży z włamaniem;
  - 2) rabunku w lokalu;
  - 3) rabunku podczas przenoszenia lub przewożenia (transportu).
3. Dla mienia, o którym mowa w § 8 ust. 1 pkt 1 i 2, ustalana jest jedna suma ubezpieczenia.
4. Dla wartości pieniężnych ustala się limity odpowiedzialności PZU SA w zależności od sposobu ich zabezpieczenia, których wysokość określona jest w Załączniku nr 3 do OWU.
5. W związku z zasadą ubezpieczenia na pierwsze ryzyko, z chwilą wypłaty odszkodowania lub zwrotu kosztów, o których mowa w § 10, z wyłączeniem kosztów powołanych w § 10 ust. 3 pkt 2, suma ubezpieczenia lub limity odpowiedzialności PZU SA określone w § 10 ust. 1, 2 i 3 pkt 1 oraz w Załączniku nr 3 do OWU – zostają pomniejszone o wysokość wypłaconego odszkodowania lub tych kosztów (zasada wyczerpywania sumy ubezpieczenia), z zastrzeżeniem ust. 6.
6. W przypadku, o którym mowa w ust. 5, ubezpieczający za zgodą PZU SA może uzupełnić sumę ubezpieczenia lub limit odpowiedzialności za opłatą składki uzupełniającej, ustalonej po dokonaniu ponownej oceny ryzyka przez PZU SA. W przypadku uzupełnienia sumy ubezpieczenia lub limitu odpowiedzialności PZU SA, podwyższona suma lub limit stanowi podstawę ustalenia granicy odpowiedzialności PZU SA od dnia następnego po zapłaceniu składki, z zastrzeżeniem ust. 7.
7. Zasada, o której mowa w ust. 6, nie ma zastosowania do limitu odpowiedzialności PZU SA określonego w § 10 ust. 1.

UBEZPIECZENIE SZYB I INNYCH PRZEDMIOTÓW OD STŁUCZENIA

§ 13. PRZEDMIOT UBEZPIECZENIA

1. Przedmiotem ubezpieczenia mogą być określone w umowie ubezpieczenia szyby i inne przedmioty stanowiące wyposażenie bądź urządzenia budynków lub lokali, w których prowadzona jest przez ubezpieczonego działalność gospodarcza, wykorzystywane zgodnie z ich przeznaczeniem, przy czym ochroną ubezpieczeniową mogą być objęte następujące przedmioty:
  - 1) oszklenia okienne i drzwiowe, ściennie i dachowe, szklane przegrody, płyty szklane stanowiące składowe

części mebli i gablot reklamowych, w tym także szyby specjalne tj. antywłamaniowe, kuloodporne i inne;

- 2) oszklenia pokryte folią;
  - 3) witraże;
  - 4) lustra wiszące, stojące i wmontowane w ścianach;
  - 5) szklane, ceramiczne i kamienne wykładziny ścian, sufitów, słupów i filarów;
  - 6) tablice reklamowe takie jak:
    - a) szyldy lub gabloty ze szkła, plastiku lub innego materiału, znajdujące się poza budynkiem lub lokalem,
    - b) neony, reklamy świetlne, tablice świetlne i elektroniczne wraz z oprzyrządowaniem stanowiącym integralną całość konstrukcyjną.
2. Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte:
    - 1) szklane, ceramiczne i kamienne wykładziny podłogowe;
    - 2) szkło stanowiące osprzęt urządzeń technicznych tj. maszyn, aparatów, narzędzi oraz osprzęt instalacji;
    - 3) szyby, przedmioty szklane i płyty kamienne w stanie uszkodzonym;
    - 4) szyby, przedmioty szklane i płyty kamienne przed ich ostatecznym zamontowaniem bądź zainstalowaniem w miejscu przeznaczenia;
    - 5) szyby w pojazdach i środkach transportowych;
    - 6) szyby w szklarniach, cieplarniach, inspektach i oranżeriach.

§ 14. ZAKRES UBEZPIECZENIA

1. PZU SA odpowiada za szkody powstałe wskutek stłuczenia (rozbicia) ubezpieczonych przedmiotów.
2. Na wniosek ubezpieczającego zakres ubezpieczenia może zostać rozszerzony o klauzulę dodatkową zamiany fransyzy redukcyjnych na integralne na warunkach określonych w tej klauzuli, zawartej w Załączniku nr 2 do OWU.
3. W przypadku każdej szkody ma zastosowanie fransyza redukcyjna w wysokości 50 PLN. Ubezpieczający ma możliwość zadeklarowania w umowie ubezpieczenia dodatkowej fransyzy redukcyjnej w wysokości uzgodnionej z PZU SA, co stanowi podstawę do udzielenia obniżki składki.

§ 15. ZWROT KOSZTÓW

1. W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego PZU SA pokrywa w ramach sumy ubezpieczenia udokumentowane koszty ustawienia rusztowań umożliwiających demontaż, koszty naprawy tego mienia, wstawienia oraz transportu. Jeżeli zgłoszone do ubezpieczenia mienie posiada napisy, litery, grafikę, PZU SA pokrywa koszt ich wykonania, a w odniesieniu do oszkleń foliowanych także koszt nałożenia folii.
2. Na wniosek ubezpieczającego zakres pokrywanych przez PZU SA kosztów może zostać rozszerzony o koszty określone w klauzuli dodatkowej kosztów uprzątnięcia pozostałości po szkodzie zawartej w Załączniku nr 2 do OWU.

§ 16. WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

1. PZU SA nie odpowiada za szkody powstałe:
  - 1) przy wymianie lub wymontowaniu ubezpieczonego przedmiotu;
  - 2) wskutek zadrapania, porysowania, poplamienia bądź zmiany barwy ubezpieczonego przedmiotu.
2. O ile zakres ochrony ubezpieczeniowej nie został rozszerzony przez włączenie klauzuli dodatkowej kosztów

uprzątnięcia pozostałości po szkodzie, zawartej w Załączniku nr 2 do OWU, PZU SA nie pokrywa tych kosztów.

§ 17. SPOSÓB UBEZPIECZENIA I SUMA UBEZPIECZENIA

1. Mienie, o którym mowa w § 13 ust. 1, ubezpiecza się na pierwsze ryzyko.
2. Sumę ubezpieczenia ustala ubezpieczający odrębnie dla grupy przedmiotów wymienionych w § 13 ust. 1 pkt 1–5 oraz odrębnie dla grupy przedmiotów wymienionych w § 13 ust. 1 pkt 6, kierując się przewidywaną możliwością maksymalnej straty w okresie ubezpieczenia oraz biorąc pod uwagę koszty, o których mowa w ust. 3.
3. Do kosztów, o których mowa w ust. 2, zalicza się koszty zamontowania bądź zainstalowania ubezpieczonego mienia, z uwzględnieniem kosztów ustawienia rusztowań umożliwiających demontaż, kosztów naprawy tego mienia, wstawienia oraz transportu. Jeżeli zgłoszone do ubezpieczenia mienie posiada napisy, litery, grafikę, koszt ich wykonania powinien być również uwzględniony w sumie ubezpieczenia, a w odniesieniu do oszkleń foliowanych także koszt nałożenia folii.
4. Z chwilą wypłaty odszkodowania lub zwrotu kosztów, o których mowa w § 15 ust. 1, suma ubezpieczenia określona w umowie ubezpieczenia zostaje pomniejszona o wysokość wypłaconego odszkodowania lub tych kosztów (zasada wyczerpywania sumy ubezpieczenia), z zastrzeżeniem ust. 5.
5. W przypadku, o którym mowa w ust. 4, ubezpieczający może za zgodą PZU SA uzupełnić sumę ubezpieczenia za opłatą składki uzupełniającej, ustalonej po dokonaniu ponownej oceny ryzyka przez PZU SA. W przypadku uzupełnienia sumy ubezpieczenia podwyższona suma stanowi podstawę ustalenia granicy odpowiedzialności PZU SA od dnia następnego po zapłaceniu składki.

UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ

§ 18. PRZEDMIOT I ZAKRES UBEZPIECZENIA

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest odpowiedzialność cywilna ubezpieczonego za szkody na osobie lub szkody rzeczowe wyrządzone osobie trzeciej w związku z prowadzeniem przez ubezpieczonego działalności gospodarczej określonej w umowie ubezpieczenia lub posiadany mieniem, które jest wykorzystywane w takiej działalności, będące następstwem:
  - 1) czynu niedozwolonego (OC deliktowa) lub
  - 2) niewykonania lub nienależytego wykonania umów (OC kontraktowa).
2. Ochroną ubezpieczeniową objęte są także szkody wyrządzone w wyniku rażącego niedbalstwa.
3. Warunkiem odpowiedzialności PZU SA jest zajście wypadku ubezpieczeniowego w okresie ubezpieczenia oraz zgłoszenie roszczenia z tego tytułu przed upływem terminu przedawnienia.
4. Jeżeli nie można ustalić dnia zajścia wypadku ubezpieczeniowego, za dzień jego zajścia uznaje się dzień, w którym stwierdzono zaistnienie szkody, przy czym za dzień zajścia wypadku ubezpieczeniowego, w następstwie którego powstała szkoda na osobie przyjmuje się dzień, w którym poszkodowany po raz pierwszy skontaktował się z lekarzem w związku z objawami, które są przyczyną zgłaszanych roszczeń.

5. Szkody, które można przypisać tej samej przyczynie, uważa się za jedną szkodę niezależnie od liczby poszkodowanych i momentu powstania oraz przyjmuje się, że powstały w chwili powstania pierwszej szkody (szkoda seryjna). PZU SA odpowiada za szkodę seryjną w przypadku, gdy wypadek ubezpieczeniowy, w następstwie którego powstała pierwsza szkoda zaszedł w okresie ubezpieczenia.
6. O ile nie umówiono się inaczej, ubezpieczeniem objęta jest odpowiedzialność cywilna ubezpieczonego za szkody będące następstwem wypadku ubezpieczeniowego, który zaszedł:
  - 1) na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (RP);
  - 2) poza granicami RP, jeżeli szkody zostały wyrządzone:
    - a) przez pracowników ubezpieczonego podczas zagranicznych delegacji służbowych w związku z prowadzeniem rozmów biznesowych lub odbyciem przez pracownika szkolenia lub stażu,
    - b) konsumentom oraz przedsiębiorcom prowadzącym działalność gospodarczą na terytorium RP, z tytułu prac i usług wykonanych na terytorium RP.
7. PZU SA udziela ochrony ubezpieczeniowej w granicach odpowiedzialności ubezpieczonego określonej przepisami prawa polskiego. O ile nie umówiono się inaczej, zasada ta ma zastosowanie także w przypadku odpowiedzialności za szkody będące następstwem czynu niedozwolonego, który miał miejsce poza granicami RP.
8. Na wniosek ubezpieczającego ochrona ubezpieczeniowa może zostać rozszerzona o:
  - 1) odpowiedzialność cywilną za produkt;
  - 2) odpowiedzialność cywilną za szkody powstałe w mieniu, z którego ubezpieczony korzystał na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użytkowania, użyczenia, leasingu lub innej podobnej formy korzystania z cudzej rzeczy;
  - 3) odpowiedzialność cywilną za szkody powstałe w mieniu powierzonym, które stanowiło przedmiot obróbki, naprawy, czyszczenia lub innych usług o podobnym charakterze wykonywanych przez ubezpieczonego;
  - 4) odpowiedzialność cywilną za szkody wyrządzone pracownikom ubezpieczonego powstałe w związku z wypadkiem przy pracy;
  - 5) odpowiedzialność cywilną za szkody wyrządzone w pojazdach powierzonych w celu wykonania naprawy, przeglądu gwarancyjnego, technicznego, zmiany opon, mycia lub czyszczenia;
  - 6) szkody będące następstwem wypadków ubezpieczeniowych, które zaszły na terenie całego świata z wyłączeniem USA, Kanady, Australii i Nowej Zelandii;
  - 7) odpowiedzialność cywilną za szkody spowodowane przeniesieniem chorób zakaźnych i zakażeń;
  - 8) zamianę fransyzy redukcyjnych na integralne; na warunkach określonych w klauzulach dodatkowych zawartych w Załączniku nr 2 do OWU.
9. W przypadku każdej szkody ma zastosowanie fransyza redukcyjna w wysokości 200 PLN. Ubezpieczający ma możliwość zadeklarowania w umowie ubezpieczenia dodatkowej fransyzy redukcyjnej w wysokości uzgodnionej z PZU SA, co stanowi podstawę do udzielenia obniżki składki.

§ 19. WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

1. PZU SA nie odpowiada za szkody:
  - 1) jeżeli ubezpieczony lub osoby, którymi się posługuje, nie posiadały wymaganych przepisami prawa odpowiednich uprawnień do wykonywania określonego rodzaju działalności (czynności);

- 2) wyrządzone osobom bliskim ubezpieczonego będącego osobą fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą;
  - 3) będące następstwem choroby zawodowej;
  - 4) powstałe wskutek powolnego działania temperatury, gazów, oparów, dymu, sadzy, wilgoci, wibracji oraz wskutek osiadania gruntów i zagrzybienia, a także wskutek działania hałasu;
  - 5) powstałe wskutek oddziaływania azbestu, formaldehydu lub dioksyn;
  - 6) polegające na zniszczeniu, uszkodzeniu, zaginięciu lub kradzieży gotówki, bonów towarowych lub innych substytutów pieniądza, dzieł sztuki, biżuterii, przedmiotów z metali i kamieni szlachetnych, papierów wartościowych, dokumentów oraz zbiorów o charakterze kolekcjonerskim lub archiwalnym, przedmiotów o charakterze zabytkowym lub unikatowym;
  - 7) związane z naruszeniem dóbr osobistych innych niż objęte zakresem szkody na osobie;
  - 8) związane z naruszeniem praw własności intelektualnej;
  - 9) wyrządzone w stanie nietrzeźwości lub w stanie po użyciu środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii;
  - 10) za które przysługuje odszkodowanie na podstawie prawa geologicznego i górniczego;
  - 11) związane z działalnością firm usługowych wykonujących prace pod ziemią na rzecz kopalni;
  - 12) wynikłe z umownego rozszerzenia odpowiedzialności cywilnej w stosunku do zakresu wynikającego z powszechnie obowiązujących przepisów prawa;
  - 13) wynikłe z braku określonych w umowie właściwości estetycznych przedmiotu umowy;
  - 14) powstałe w związku z zastosowaniem nanotechnologii;
  - 15) powstałe w związku z posiadaniem lub używaniem sprzętu i urządzeń pływających lub latających;
  - 16) polegające na powstaniu czystych strat finansowych;
  - 17) spowodowane działaniem materiałów wybuchowych i fajerwerków;
  - 18) związane z posiadaniem, administrowaniem i zarządzaniem drogami;
  - 19) powstałe w mieniu przechowywanym, kontrolowanym lub chronionym przez ubezpieczonego;
  - 20) wyrządzone uczestnikom imprezy organizowanej przez ubezpieczonego;
  - 21) związane z wykonywaniem zawodu (odpowiedzialność cywilna zawodowa);
  - 22) związane z udzielaniem świadczeń zdrowotnych lub wykonywaniem czynności medycznych oraz badań klinicznych i eksperymentów medycznych;
  - 23) objęte ochroną w ramach ubezpieczeń obowiązkowych.
2. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje następujących należności pieniężnych; kar pieniężnych, kar umownych, grzywien sądowych i administracyjnych, zadatków, roszczeń z tytułu odstąpienia od umowy oraz zwrotu kosztów poniesionych na poczet lub w celu wykonania umów, podatków, należności publicznoprawnych i opłat manipulacyjnych oraz odszkodowań o charakterze karnym (exemplary damages, punitive damages), do zapłacenia których ubezpieczony jest zobowiązany.
  3. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje ponadto kosztów i nakładów jakie poniósł lub jest zobowiązany ponieść ubezpieczony w razie skorzystania przez poszkodowanego z uprawnień wynikających z rękojmi, gwarancji lub uprawnień wynikających z tytułu niezgodności towaru konsumpcyjnego z umową.
  4. O ile zakres ochrony ubezpieczeniowej nie został rozszerzony przez włączenie odpowiednich klauzul dodatkowych zawartych w Załączniku nr 2 do OWU, PZU SA nie odpowiada za szkody:
    - 1) wyrządzone pracownikom ubezpieczonego, powstałe w związku z wypadkiem przy pracy (OC pracodawcy);
    - 2) wyrządzone przez producenta w związku z wprowadzeniem produktu do obrotu (OC za produkt);
    - 3) za szkody powstałe w mieniu, z którego ubezpieczony korzystał na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użytkowania, użyczenia, leasingu lub innej podobnej formy korzystania z cudzej rzeczy (OC najemcy);
    - 4) powstałe w mieniu powierzonym, które stanowiło przedmiot obróbki, naprawy, czyszczenia lub innych usług o podobnym charakterze (OC za mienie powierzone);
    - 5) wyrządzone w pojazdach powierzonych w celu wykonania naprawy, przeglądu gwarancyjnego, technicznego, zmiany opon, mycia lub czyszczenia (OC zakładu naprawy pojazdów);
    - 6) spowodowane przeniesieniem chorób zakaźnych i zakażeń (OC chorób zakaźnych i zakażeń).
  5. Jeżeli nie umówiono się inaczej PZU SA nie odpowiada:
    - 1) za szkody wyrządzone w rzeczach wniesionych przez gości hotelowych, w związku z prowadzeniem przez ubezpieczonego działalności gospodarczej w formie hotelu, motelu, zajazdu, schroniska turystycznego, domu wycieczkowego, domu pracy twórczej, schroniska młodzieżowego, pensjonatu, domu wczasowego, domu wypoczynkowego, ośrodka szkoleniowego, sanatorium, a także wynajmowania pokoi w gospodarstwie agroturystycznym;
    - 2) za szkody powstałe w pojazdach mechanicznych przechowywanych przez ubezpieczonego prowadzącego działalność gospodarczą, o której mowa w pkt 1;
    - 3) za szkody wyrządzone uczestnikom imprezy w wyniku przeprowadzenia imprezy, której organizatorem jest ubezpieczony w związku z prowadzeniem przez niego działalności gospodarczej, o której mowa w pkt 1.

§ 20. SUMA GWARANCYJNA

1. Suma gwarancyjna określona w umowie ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności PZU SA w odniesieniu do wypadków ubezpieczeniowych zaistniałych w okresie ubezpieczenia.
2. W granicach sumy gwarancyjnej, o której mowa w ust. 1, mogą być wyodrębnione limity kwotowe określające odpowiedzialność PZU SA za szkody:
  - 1) z tytułu jednego wypadku ubezpieczeniowego;
  - 2) z tytułu ryzyk określonych w klauzulach dodatkowych;
  - 3) określonego rodzaju.
3. W ramach sumy gwarancyjnej PZU SA jest zobowiązany do:
  - 1) pokrycia uzasadnionych kosztów wynagrodzenia ekspertów, powołanych w uzgodnieniu z PZU SA, przez ubezpieczonego lub poszkodowanego w celu ustalenia okoliczności, przyczyn i rozmiaru szkody;
  - 2) pokrycia kosztów obrony w związku ze zgłoszonymi roszczeniami odszkodowawczymi, tj.:
    - a) niezbędnych kosztów sądowej obrony przed roszczeniem poszkodowanego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia w sporze prowadzonym w porozumieniu z PZU SA,
    - b) niezbędnych kosztów sądowej obrony w postępowaniu karnym, jeśli toczące się postępowanie ma związek z ustaleniem odpowiedzialności ubezpie-

- czego, jeżeli PZU SA zażądał powołania obrony lub wyraził zgodę na pokrycie tych kosztów,
- c) kosztów postępowań sądowych, w tym mediacji lub postępowania pojednawczego oraz kosztów opłat administracyjnych, jeżeli PZU SA wyraził na piśmie zgodę na pokrycie tych kosztów.
4. Każdorazowa wypłata odszkodowania lub kosztów wymienionych w ust. 3 powoduje zmniejszenie sumy gwarancyjnej oraz limitów o wypłaconą kwotę.
5. Za zgodą PZU SA ubezpieczający może uzupełnić sumę gwarancyjną opłacając dodatkową składkę.

UBEZPIECZENIE SPRZĘTU ELEKTRONICZNEGO

§ 21. PRZEDMIOT UBEZPIECZENIA

- Przedmiot ubezpieczenia może stanowić ewidencjonowane i określone w umowie ubezpieczenia mienie w postaci sprzętu elektronicznego używanego w związku z prowadzoną przez ubezpieczonego działalnością gospodarczą, do którego zalicza się:
  - stacjonarny sprzęt elektroniczny, w szczególności:
    - przetwarzania danych (EPD), sprzęt biurowy, urządzenia telekomunikacyjne takie jak komputery, drukarki, kopiarki, faxy,
    - sprzęt alarmowy, pomiarowy, testujący, sterujący, diagnostyka samochodowa, kasy i wagi elektroniczne,
    - sprzęt graficzny, urządzenia fotoskładu i fotokompozycji,
    - sprzęt RTV (urządzenia do przetwarzania dźwięku i obrazu),
    - sprzęt medyczny (bez endoskopów i sprzętu rentgenowskiego);
  - przenośny sprzęt elektroniczny, w szczególności:
    - notebooki, rzutniki multimedialne, przenośny sprzęt geodezyjny,
    - telefony komórkowe.
- Ochroną ubezpieczeniową obejmowany jest sprzęt elektroniczny, o którym mowa w ust. 1 (stacjonarny i przenośny) spełniający następujące warunki:
  - jest sprawny technicznie, gotowy do eksploatacji i zainstalowany zgodnie z zaleceniami producenta oraz wykorzystywany zgodnie z przeznaczeniem w związku z prowadzeniem przez ubezpieczonego działalności gospodarczej w lokalach lub budynkach spełniających wymogi w zakresie zabezpieczenia ubezpieczonego mienia, określone w Załączniku nr 3 do OWU;
  - okres jego eksploatacji od dnia produkcji nie przekracza pięciu lat.
- Sprzęt elektroniczny uznaje się za gotowy do eksploatacji z chwilą, gdy jego działanie zostało rozpoczęte lub może być rozpoczęte po przeprowadzeniu niezbędnych prób rozruchowych chyba, że ich przeprowadzenie nie jest wymagane przez producenta.
- Przenośny sprzęt elektroniczny może być objęty ochroną ubezpieczeniową pod warunkiem objęcia umową ubezpieczenia także sprzętu stacjonarnego, z zastrzeżeniem ust. 5.
- Przedmiotem umowy ubezpieczenia może być tylko przenośny sprzęt elektroniczny, jeżeli ubezpieczony nie posiada sprzętu stacjonarnego.
- Pod warunkiem objęcia umową ubezpieczenia sprzętu określonego w ust. 1 oraz z zastrzeżeniem ust. 7, przedmiot ubezpieczenia mogą stanowić także następujące kategorie mienia:

- wymienne nośniki danych;
- dane, za które uważa się:
  - informacje zawarte w zbiorach danych nadające się do bezpośredniego przetwarzania przez elektroniczne systemy przetwarzania danych (EDP), zgromadzone poza jednostką centralną, udokumentowanego pochodzenia i wartości,
  - licencjonowane systemy operacyjne,
  - licencjonowane programy standardowe produkcji seryjnej,
  - programy użytkownika produkcji indywidualnej, udokumentowanego pochodzenia i wartości, za wyjątkiem danych audiowizualnych takich jak gry komputerowe, nagrania filmowe lub muzyczne.
- Wymienne nośniki danych oraz dane, o których mowa w ust. 6, mogą być objęte ochroną ubezpieczeniową pod warunkiem wykonywania przez ubezpieczonego przynajmniej raz w tygodniu ich kopii zapasowych. Kopie zapasowe danych na wymiennych nośnikach muszą być przechowywane w zamkniętym pojemniku typu szafa ogniotrwała lub sejf w innej strefie pożarowej.

§ 22. ZAKRES UBEZPIECZENIA

- PZU SA odpowiada za szkody w ubezpieczonym mieniu powstałe wskutek nieprzewidzianej i niezależnej od ubezpieczonego przyczyny, a w szczególności powstałe w wyniku:
  - następujących zdarzeń losowych:
    - ognia,
    - uderzenia pioruna,
    - eksplozji,
    - upadku statku powietrznego,
    - huraganu,
    - powodzi,
    - deszczu nawalnego,
    - gradu,
    - osuwania i zapadania się ziemi,
    - lawiny,
    - naporu śniegu lub lodu,
    - upadku drzewa lub budowli,
    - trzęsienia ziemi,
    - uderzenia pojazdu,
    - huku ponaddźwiękowego,
    - dymu i sadzy;
  - następstw szkód wodociągowych;
  - działania człowieka tj. nieostrożności, zaniedbania, niewłaściwego użytkowania, braku kwalifikacji, błędu operatora;
  - błędów konstrukcyjnych;
  - wadliwości materiału;
  - wad produkcyjnych;
  - przepięcia;
  - dewastacji;
  - kradzieży z włamaniem z zamkniętych lokali albo rabunku.
- W przypadku ubezpieczenia mienia znajdującego się w lokalu, w którym drzwi zewnętrzne nie są zabezpieczone zamkiem o podwyższonej odporności na włamanie potwierdzonej atestem lub certyfikatem, świadectwem kwalifikacji jakości lub innym dokumentem wydanym przez upoważnioną jednostkę, odpowiedzialność PZU SA za szkody powstałe w następstwie kradzieży z włamaniem poprzez otwarcie zamków kluczami podrobionymi lub innymi narzędziami, ograniczona zostaje do 75% wartości przedmiotu szkody. Powyższe ograniczenie nie dotyczy ubezpieczonego mienia znajdującego się w lokalu mieszczącym się w budynku biurowym, galerii (centrum)

- handlowej lub handlowo-rozrywkowej, dla którego ustanowiono całodobowy dozór.
3. Na wniosek ubezpieczającego zakres ubezpieczenia może być rozszerzony o następujące klauzule dodatkowe:
- 1) ubezpieczenia przenośnego sprzętu elektronicznego pozostawionego bez stałego dozoru w pojeździe lub w lokalu innym niż miejsce ubezpieczenia (ubezpieczenia sprzętu przenośnego pozostawionego bez dozoru);
  - 2) ubezpieczenia przenośnego sprzętu elektronicznego zamontowanego na stałe w pojazdach samochodowych (ubezpieczenia sprzętu przenośnego zamontowanego w pojazdach samochodowych);
  - 3) ubezpieczenia przenośnego sprzętu elektronicznego poza obszarem Rzeczypospolitej Polskiej (ubezpieczenia sprzętu przenośnego poza obszarem RP);
  - 4) ubezpieczenia aktów terroryzmu;
  - 5) miejsca ubezpieczenia (lokalizacji);
  - 6) ubezpieczenia nowych inwestycji (automatycznego ubezpieczenia nowych inwestycji);
- na warunkach określonych w tych klauzulach, zawartych w Załączniku nr 2 do OWU.
4. W przypadku każdej szkody dla sprzętu stacjonarnego, o którym mowa w § 21 ust. 1 pkt 1 oraz telefonów komórkowych ma zastosowanie franszyza redukcyjna w kwocie 250 PLN stosowana oddzielnie dla sprzętu stacjonarnego i oddzielnie dla telefonów komórkowych.
5. Dla sprzętu stacjonarnego, o którym mowa w ust. 4, ubezpieczający za zgodą PZU SA ma możliwość zadeklarowania wyższej franszyzy redukcyjnej niż określona w ust. 4, nie niższej jednak niż 600 PLN, która stanowi podstawę do udzielenia obniżki składki.
6. W przypadku każdej szkody dla sprzętu przenośnego, o którym mowa w § 21 ust. 1 pkt 2 lit. a oraz dla nośników danych i danych, o których mowa w § 21 ust. 6, ma zastosowanie franszyza redukcyjna w wysokości 10% wartości odszkodowania i nie mniej niż 500 PLN.
7. Dla sprzętu stacjonarnego, o którym mowa w § 21 ust. 1 pkt 1, ubezpieczający za zgodą PZU SA ma możliwość zadeklarowania w umowie ubezpieczenia dodatkowej franszyzy redukcyjnej, innej niż określona w ust. 4 i 5, w wysokości uzgodnionej z PZU SA, co stanowi podstawę do udzielenia obniżki składki.

§ 23. ZWROT KOSZTÓW

1. W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego PZU SA pokrywa poniesione przez ubezpieczonego udokumentowane koszty związane z uprzątnięciem pozostałości po szkodzie, zgodnie z § 5 ust. 1–4.
2. Na wniosek ubezpieczającego PZU SA pokrywa poniesione przez ubezpieczonego udokumentowane koszty uprzątnięcia pozostałości po zaistnieniu szkody ponad sumę ubezpieczenia, określone w klauzuli dodatkowej kosztów uprzątnięcia pozostałości po szkodzie, zawartej w Załączniku nr 2 do OWU.

§ 24. WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

1. PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za szkody:
  - 1) powstałe w okresie gwarancji, za które odpowiedzialność ponosi gwarant;
  - 2) za które na podstawie obowiązujących przepisów odpowiedzialni są dostawca, sprzedawca oraz spedytor;
  - 3) spowodowane wadami bądź usterkami ujawnionymi przed zawarciem umowy ubezpieczenia, znanymi ubezpieczonemu, niezależnie od tego czy o takich wadach bądź usterkach wiedział PZU SA;
2. O ile zakres ochrony ubezpieczeniowej nie został rozszerzony przez włączenie odpowiednich klauzul dodatkowych zawartych w Załączniku nr 2 do OWU, PZU SA:
  - 1) nie odpowiada za szkody:
    - a) polegające na utracie lub uszkodzeniu sprzętu przenośnego bez stałego dozoru, także w zamkniętym i zabezpieczonym pojeździe samochodowym
  - 4) będące następstwem bezpośredniej eksploatacji – zużycia (starzenia);
  - 5) spowodowane kradzieżą bez włamania;
  - 6) powstałe w czasie naprawy oraz prób, z wyjątkiem prób dokonywanych w związku z określonymi badaniami eksploatacyjnymi;
  - 7) powstałe podczas tymczasowego magazynowania lub okresowego wyłączenia z użytkowania ubezpieczonego sprzętu (nie dotyczy przerw w użytkowaniu w związku z konserwacją, przeglądem, naprawą);
  - 8) stanowiące defekty estetyczne;
  - 9) spowodowane w ubezpieczonym sprzęcie przez uszkodzony lub źle funkcjonujący system klimatyzacyjny, jeżeli system ten nie został wyposażony w oddzielny system alarmowy, który w sposób ciągły monitoruje temperaturę i wilgotność pomieszczeń, w których znajduje się ubezpieczony sprzęt, oraz może uruchomić niezależne alarmy optyczne lub akustyczne; powyższe wyłączenie dotyczy sprzętu, który z uwagi na specyfikę swojej pracy wymaga stosowania odpowiednio regulowanych zewnętrznych warunków klimatyzacyjnych (odpowiedniej temperatury i wilgotności), zgodnie z instrukcją producenta sprzętu;
  - 10) powstałe w częściach urządzeń, które z uwagi na swoje specyficzne przeznaczenie ulegają zużyciu lub podlegają wymianie w ramach konserwacji; wyłączenie to dotyczy materiałów pomocniczych, wymiennych narzędzi, głowic do drukarek, pasków i łańcuchów napędowych, wymiennych nośników danych, taśm do drukarek, źródeł światła;
  - 11) w lampach oraz nośnikach obrazu, z wyłączeniem szkód spowodowanych działaniem ognia, wody i kradzieżą z włamaniem oraz rabunkiem;
  - 12) w danych przechowywanych na stałe w pamięci głównej procesora, w danych i programach przechowywanych jedynie w pamięci roboczej komputera, w danych z programów jeszcze nie gotowych do użytku i tzw. kopiach pirackich;
  - 13) w danych i wymiennych nośnikach danych przechowywanych i kopiowanych niezgodnie z zasadą określoną w § 21 ust. 7;
  - 14) w nośnikach danych zamontowanych na stałe bez możliwości ich wymiany, z wyłączeniem szkód polegających na uszkodzeniu ich fizycznej struktury;
  - 15) pośrednie;
  - 16) spowodowane działaniem wirusa komputerowego oraz pola magnetycznego;
  - 17) powstałe wskutek utraty, uszkodzenia, zniszczenia lub niedostępności danych lub oprogramowania, polegających na jakiegokolwiek niekorzystnej zmianie w danych lub oprogramowaniu spowodowane zniszczeniem, uszkodzeniem lub inną deformacją ich oryginalnej struktury oraz polegających na niedziałaniu lub nieprawidłowym działaniu sprzętu elektronicznego, nośników informacji lub wbudowanych układów scalonych.
  - 18) powstałe w wyniku nagłego wzrostu napięcia w sieci elektrycznej spowodowanego inną przyczyną niż wyładowania atmosferyczne.

zarówno na parkingu strzeżonym jak i niestrzeżonym,

- b) w sprzęcie przenośnym zamontowanym na stałe w pojazdach samochodowych,
  - c) w sprzęcie przenośnym poza obszarem RP;
- 2) nie pokrywa kosztów uprzątnięcia pozostałości po szkodzie ponad sumę ubezpieczenia.

§ 25. SPOSÓB UBEZPIECZENIA I SUMA UBEZPIECZENIA

1. Mienie, o którym mowa w § 21 ust. 1 ubezpiecza się na sumy stałe, natomiast mienie, o którym mowa w § 21 ust. 6, ubezpiecza się na pierwsze ryzyko.
2. Sumę ubezpieczenia ustala ubezpieczający odrębnie dla następujących kategorii mienia:
  - 1) mienie, o którym mowa w § 21 ust. 1 pkt 1 lit. a–d;
  - 2) mienie, o którym mowa w § 21 ust. 1 pkt 1 lit. e;
  - 3) mienie, o którym mowa w § 21 ust. 1 pkt 2 lit. a;
  - 4) mienie, o którym mowa w § 21 ust. 1 pkt 2 lit. b;i stanowi ona wartość odtworzeniową albo wartość księgową brutto na dzień zawarcia umowy, z zastrzeżeniem ust. 5.
3. Jeżeli suma ubezpieczenia dla mienia, o którym mowa w ust. 2, ustalana jest według wartości księgowej brutto i wartość księgowa brutto tego mienia, określona przez ubezpieczającego w umowie ubezpieczenia, będzie niższa od jego wartości odtworzeniowej, według jakiej ustalana jest wysokość odszkodowania – odszkodowanie z tytułu szkody w ubezpieczonym mieniu podlega zmniejszeniu zgodnie z postanowieniami § 47 ust. 11.
4. W przypadku ubezpieczenia mienia w wartości księgowej brutto sumę ubezpieczenia poszczególnego przedmiotu ubezpieczenia stanowi jego wartość określona w danej pozycji ewidencji środków trwałych prowadzonej przez ubezpieczonego dla celów rachunkowych, a w przypadku ubezpieczenia mienia w wartości odtworzeniowej sumę ubezpieczenia poszczególnego przedmiotu ubezpieczenia stanowi jego wartość określona w danej pozycji wykazu ubezpieczanego mienia, stanowiącego integralną część umowy ubezpieczenia, z zastrzeżeniem ust. 5.
5. W przypadku, kiedy wskazana przez ubezpieczającego w umowie ubezpieczenia suma ubezpieczenia jest niższa niż wartość mienia w dniu powstania szkody będąca podstawą do ustalenia sumy ubezpieczenia (niedoubezpieczenie), zastosowanie mają postanowienia § 47 ust. 11.
6. Przy ubezpieczeniu mienia, o którym mowa w § 21 ust. 6, suma ubezpieczenia ustalana jest odrębnie dla kategorii mienia określonego w pkt 1 i dla kategorii mienia określonego w pkt 2, przy czym brana jest pod uwagę przewidywana możliwość maksymalnej straty w okresie ubezpieczenia tj. wysokość kosztów ponownego zakupu nośników danych oraz kosztów poniesionych na odtworzenie utraconych danych.
7. W przypadku ubezpieczenia na pierwsze ryzyko, z chwilą wypłaty odszkodowania lub zwrotu kosztów, o których mowa w § 23 ust. 1, z wyłączeniem kosztów wymienionych w § 23 ust. 2, suma ubezpieczenia określona w umowie ubezpieczenia zostaje pomniejszona o wysokość wypłaconego odszkodowania lub tych kosztów (zasada wyczerpywania sumy ubezpieczenia), z zastrzeżeniem ust. 8.
8. W przypadku, o którym mowa w ust. 7, ubezpieczający za zgodą PZU SA może uzupełnić sumę ubezpieczenia za opłatą składki uzupełniającej, ustalonej po dokonaniu ponownej oceny ryzyka przez PZU SA. W przypadku uzupełnienia sumy ubezpieczenia podwyższona suma stanowi podstawę ustalenia granicy odpowiedzialności PZU SA od dnia następnego po zapłaceniu składki.

UBEZPIECZENIE MIENIA W TRANSPORCIE KRAJOWYM (CARGO)

§ 26. PRZEDMIOT UBEZPIECZENIA

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest ewidencjonowane i określone w umowie mienie w transporcie krajowym, o którym mowa w ust. 2.
2. Przedmiotem ubezpieczenia mogą być następujące rodzaje mienia: węgiel, brykiety, wyroby hutnicze, wyroby z żelaza i metali nieżelaznych, materiały budowlane, pomoce naukowe i szkolne, wyroby ortopedyczne, rehabilitacyjne i protetyczne, materiały i artykuły chemiczne, artykuły sportowe i turystyczne, przybory łowieckie i wędkarskie, zabawki, drobne artykuły galanterijne różnych branż, wyroby przemysłu drzewnego, wyroby i artykuły papiernicze, wyroby poligraficzne, wyroby włókiennicze, artykuły odzieżowe i obuwnicze, artykuły spożywcze, wyroby metalowe, maszyny, urządzenia, produkty upraw łkowych i polowych, produkty ogrodnicze, produkty gospodarki leśnej i łowieckiej, wyroby skórzanе i kuśnierskie, wyroby elektrotechniczne i elektroniczne, instrumenty muzyczne, urządzenia do zapisu wizji i dźwięku, wyroby precyzyjne (m.in. fotooptyczne), wyroby jubilerskie i zegarmistrzowskie, wyroby ze szkła i ceramiki szlachetnej, wyroby spirytusowe, drożdżowe i winiarskie, piwo, żywniki i ich ekstrakty, tytoń i wyroby tytoniowe.
3. Przedmiotem ubezpieczenia nie stanowią eksponaty, wzory, modele, prototypy, dzieła sztuki, dokumenty oraz przedmioty mające wartość kolekcjonerską, żywe zwierzęta, zwłoki i szczątki ludzkie, багаż osobisty osób wykonujących transport, mienie przewożone w ramach handlu obwoźnego, towary niebezpieczne w rozumieniu przepisów prawa, przesyłki pocztowe lub kurierskie, środki transportu, dane zapisane na nośnikach danych oraz wartości pieniężne.

§ 27. ZAKRES UBEZPIECZENIA

1. Ubezpieczeniem objęty jest transport mienia wraz z niezbędnymi czynnościami przeładunkowymi i jego składowaniem przejściowym, trwającym nie dłużej niż 14 dni roboczych, z wyłączeniem załadunku i wyładunku. Przeładunek mienia i jego składowanie przejściowe w czasie transportu winno odbywać się w magazynach lub innych pomieszczeniach do tego przystosowanych i odpowiednio zabezpieczonych.
2. Mienie jest ubezpieczone:
  - 1) w transporcie własnym – od chwili kiedy mienie załadowane na środek transportu opuszcza magazyn lub inne miejsce składowania w miejscu określonym w dokumencie potwierdzającym transport jako miejsce rozpoczęcia transportu, do chwili dostarczenia mienia do miejsca, które w dokumencie potwierdzającym transport określone jest jako miejsce zakończenia transportu;
  - 2) w transporcie obcym – od chwili przyjęcia mienia do transportu przez przewoźnika w miejscu określonym w dokumencie potwierdzającym transport jako miejsce rozpoczęcia transportu, do chwili dostarczenia mienia do miejsca, które w dokumencie potwierdzającym transport określone jest jako miejsce zakończenia transportu.
3. Mienie przewożone transportem własnym może zostać ubezpieczone w zakresie podstawowym lub rozszerzonym.
4. Mienie przewożone transportem obcym może zostać ubezpieczone w zakresie podstawowym, rozszerzonym lub pełnym.

5. Zakres podstawowy ubezpieczenia obejmuje szkody w ubezpieczonym mieniu powstałe wskutek:
- 1) następujących zdarzeń losowych:
    - a) deszczu nawalnego,
    - b) eksplozji,
    - c) gradu,
    - d) huraganu,
    - e) lawiny,
    - f) osuwania się ziemi,
    - g) powodzi,
    - h) ognia,
    - i) uderzenia pioruna,
    - j) uderzenia przedmiotu w środek transportu,
    - k) zapadania się ziemi;
  - 2) dewastacji;
  - 3) rabunku;
  - 4) wypadku środka transportu.
6. Zakres rozszerzony ubezpieczenia obejmuje szkody w ubezpieczonym mieniu powstałe wskutek zdarzeń losowych wymienionych w ust. 5, a ponadto szkody w ubezpieczonym mieniu powstałe wskutek kradzieży mienia wraz ze środkiem transportu i kradzieży z włamaniem, z zastrzeżeniem postanowień ust. 8.
7. Zakres pełny ubezpieczenia obejmuje szkody w ubezpieczonym mieniu, o których mowa w ust. 6, a także inne szkody, z wyłączeniem szkód wymienionych w § 29.
8. Z zastrzeżeniem ust. 9 i 10, w odniesieniu do szkód w mieniu przewożonym transportem własnym powstałych wskutek kradzieży z włamaniem lub kradzieży mienia wraz ze środkiem transportu, PZU SA ponosi odpowiedzialność, pod warunkiem spełnienia następujących wymogów w zakresie zabezpieczenia pojazdu będącego środkiem transportu:
- 1) w przypadku środka transportu pozostawionego bez dozoru, okna i inne otwory pozwalające na dostęp do jego wnętrza muszą być w należyłym stanie technicznym i zamknięte na klucz;
  - 2) wewnątrz przestrzeni ładunkowej środka transportu nie może być widoczne z zewnątrz tego pojazdu;
  - 3) w pojeździe, będącym środkiem transportu pozostawionym bez dozoru, musi być uruchomiony atestowany i sprawny alarm antywłamaniowy oraz jedno z następujących atestowanych i sprawnych zabezpieczeń: blokada kierownicy, blokada skrzyni biegów, immobilizer lub inne urządzenie tego typu uniemożliwiające uruchomienie pojazdu;
  - 4) w przypadku pozostawienia środka transportu bez dozoru, osoba wykonująca transport zobowiązana jest wyłączyć silnik, zamknąć pojazd oraz uruchomić wszystkie zabezpieczenia, zabrać ze sobą kluczyki od pojazdu, dowód rejestracyjny, prawo jazdy oraz dokumenty przewozowe;
  - 5) środek transportu w godzinach nocnych tzn. od godz. 22.00 do godz. 6.00 musi być zaparkowany na parkingu strzeżonym;
  - 6) postoje w godzinach od 6.00 do 22.00, w innym celu niż załadunek i wyładunek środka transportu przewożącego towary o zwiększonym ryzyku kradzieży tj. sprzęt elektroniczny, alkohol, wyroby tytoniowe, jubilerskie, muszą odbywać się na parkingach strzeżonych.
9. Przy ustalaniu wysokości odszkodowania za szkody w ubezpieczonym mieniu przewożonym transportem własnym, powstałe wskutek kradzieży z włamaniem lub kradzieży mienia wraz ze środkiem transportu, stosuje się udział własny ubezpieczonego w szkodzie w wysokości 20% wartości szkody, z zastrzeżeniem ust. 10.

10. W razie niespełnienia wymogu określonego w ust. 8 pkt 6, w odniesieniu do towarów, o których mowa w ust. 8 pkt 6, przy ustalaniu wysokości odszkodowania za szkody w ubezpieczonym mieniu przewożonym transportem własnym, powstałe wskutek kradzieży z włamaniem lub kradzieży mienia wraz ze środkiem transportu, stosuje się udział własny ubezpieczonego w szkodzie w wysokości 50% wartości szkody.
11. Na wniosek ubezpieczającego zakres ubezpieczenia może zostać rozszerzony o następujące klauzule dodatkowe:
- 1) ubezpieczenia załadunku i wyładunku;
  - 2) ubezpieczenia aktów terroryzmu;
- na warunkach określonych w tych klauzulach, zawartych w Załączniku nr 2 do OWU.
12. W przypadku każdej szkody ma zastosowanie franszyza redukcyjna w wysokości 200 PLN. Ubezpieczający ma możliwość zadeklarowania w umowie ubezpieczenia dodatkowej franszyzy redukcyjnej w wysokości uzgodnionej z PZU SA, co stanowi podstawę do udzielenia obniżki składki.
13. Przez dozór, o którym mowa w ust. 8 pkt 1, 3 i 4, należy rozumieć ochronę ubezpieczonego mienia wykonywaną w zorganizowany sposób przez co najmniej jedną osobę pełnoletnią spośród personelu ubezpieczonego lub przez koncesjonowane przedsiębiorstwo ochrony osób i mienia.
14. Przez udział własny, o którym mowa w ust. 9 i 10, należy rozumieć wyrażoną procentowo w stosunku do wartości szkody kwotę pomniejszającą jej wysokość, stanowiącą ryzyko własne ubezpieczonego.

§ 28. ZWROT KOSZTÓW

1. W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego PZU SA pokrywa poniesione przez ubezpieczonego udokumentowane koszty uprzątnięcia pozostałości po zaistnieniu szkody, za którą PZU SA ponosi odpowiedzialność, łącznie z kosztami rozbiórki lub demontażu części niezdatnych do użytku.
2. Do zwrotu kosztów, o których mowa w ust. 1, zastosowanie mają odpowiednio postanowienia § 5 ust. 2–4.
3. Na wniosek ubezpieczającego PZU SA pokrywa poniesione przez ubezpieczonego udokumentowane koszty uprzątnięcia pozostałości po zaistnieniu szkody ponad sumę ubezpieczenia określone w klauzuli dodatkowej kosztów uprzątnięcia pozostałości po szkodzie, zawartej w Załączniku nr 2 do OWU.

§ 29. WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

1. PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za szkody powstałe:
  - 1) podczas przewozu mienia w granicach tej samej nieruchomości;
  - 2) wskutek wypadku środka transportu należącego do ubezpieczonego lub przez niego wynajętego, jeżeli wypadek został spowodowany złym stanem technicznym tego środka transportu lub gdy kierowca był w stanie nietrzeźwości albo w stanie po użyciu alkoholu, lub pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, chyba że zły stan techniczny środka transportu lub stan nietrzeźwości kierowcy albo po użyciu alkoholu, lub pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych nie miały wpływu na zajście wypadku ubezpieczeniowego;
  - 3) wskutek zwykłego zużycia przewożonego mienia;

- 4) wskutek niewłaściwego załadowania, braku opakowania albo opakowania niezgodnego z obowiązującymi normami lub zwyczajami;
  - 5) wskutek wady ukrytej ubezpieczonego mienia;
  - 6) w mieniu przeterminowanym, niepełnowartościowym i niekompletnym;
  - 7) wskutek działania deszczu, mrozu, upału i śniegu, chyba że szkoda powstała w bezpośrednim następstwie wypadku, jakiemu uległ środek transportu;
  - 8) wskutek naturalnej właściwości ubezpieczonego mienia, tj. zepsucia, samozapalenia, ubytku miary lub wagi w granicach norm;
  - 9) w ubezpieczonym mieniu, którego zakup potwierdzony jest fałszywym dokumentem;
  - 10) wskutek opóźnienia dostawy;
  - 11) w wyniku niewypłacalności lub nieuregulowania zobowiązań finansowych ubezpieczonego;
  - 12) wskutek zapłaty akcyzy z tytułu ubytków w ubezpieczonym mieniu powstałych w procedurze zawieszenia poboru akcyzy w czasie transportu tego mienia w przypadku, gdy ubezpieczony nie wykazał organowi podatkowemu okoliczności zwalniających z zapłaty akcyzy, zgodnie z obowiązującymi przepisami, a okoliczności powstania szkody wskazują na to, że ubezpieczony nie był zobowiązany do jej zapłaty;
  - 13) podczas składowania nie związanego bezpośrednio z transportem objętym ubezpieczeniem i nie będącym bezpośrednim elementem tego transportu;
  - 14) wskutek złego stanu technicznego środka transportu lub jego niezdatności do przewozu ubezpieczonego mienia, z zastrzeżeniem, że w przypadku dokonywania przewozu transportem obcym wyłączenie ma zastosowanie, jeżeli ubezpieczający lub ubezpieczony o takim złym stanie technicznym lub niezdatności wiedział lub przy zachowaniu należytej staranności mógł się dowiedzieć;
  - 15) wskutek utraty, uszkodzenia, zniekształcenia lub niedostępności danych lub oprogramowania, polegających na jakiegokolwiek niekorzystnej zmianie w danych lub oprogramowaniu spowodowane zniszczeniem, uszkodzeniem lub inną deformacją ich oryginalnej struktury oraz polegających na niedziałaniu lub nieprawidłowym działaniu sprzętu elektronicznego, nośników informacji lub wbudowanych układów scalonych.
2. O ile zakres ochrony ubezpieczeniowej nie został rozszerzony przez włączenie klauzuli dodatkowej zawartej w Załączniku nr 2 do OWU, PZU SA nie odpowiada:
    - 1) za szkody powstałe w czasie załadunku i wyładunku;
    - 2) nie pokrywa kosztów uprzątnięcia pozostałości po szkodzie ponad sumę ubezpieczenia.

§ 30. SPOSÓB UBEZPIECZENIA I SUMA UBEZPIECZENIA

1. Mienie, o którym mowa w § 26 ust. 2, ubezpiecza się na pierwsze ryzyko.
2. Sumę ubezpieczenia określa ubezpieczający kierując się przewidywaną możliwością maksymalnej straty w okresie ubezpieczenia.
3. Jeżeli suma ubezpieczenia, o której mowa w ust. 2, będzie niższa aniżeli 80 % łącznej wartości mienia przewożonego wszystkimi środkami transportu w dniu szkody – odszkodowanie z tytułu szkody w ubezpieczonym mieniu podlega zmniejszeniu zgodnie z postanowieniami § 47 ust. 14.
4. Z chwilą wypłaty odszkodowania lub zwrotu kosztów, o których mowa w § 28 ust. 1, z wyłączeniem kosztów wymienionych w § 28 ust. 3, suma ubezpieczenia zostaje

pomniejszona o wysokość wypłaconego odszkodowania lub tych kosztów (zasada wyczerpywania sumy ubezpieczenia), z zastrzeżeniem ust. 5.

5. W przypadku, o którym mowa w ust. 4, za zgodą PZU SA ubezpieczający może uzupełnić sumę ubezpieczenia za opłatą dodatkowej składki ustalonej po dokonaniu ponownej oceny ryzyka przez PZU SA. W przypadku uzupełnienia sumy ubezpieczenia podwyższona suma stanowi podstawę ustalenia granicy odpowiedzialności PZU SA od dnia następnego po zapłaceniu składki.

UBEZPIECZENIE ASSISTANCE

§ 31. PRZEDMIOT UBEZPIECZENIA

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest organizowanie oraz pokrycie przez PZU SA kosztów usług wymienionych w § 32 w razie zajścia w okresie ubezpieczenia wypadku ubezpieczeniowego w miejscu ubezpieczenia.
2. Usługi będące przedmiotem ubezpieczenia świadczone są na terytorium RP w związku z wypadkami ubezpieczeniowymi zaistniałymi na terytorium RP.

§ 32. ZAKRES UBEZPIECZENIA

Pomoc medyczna

1. W razie zajścia nieszczęśliwego wypadku w miejscu ubezpieczenia PZU SA na wniosek ubezpieczonego organizuje i pokrywa koszty pomocy medycznej w następującym zakresie:
  - 1) udzielenia ubezpieczonemu przez lekarza PZU Pomoc pierwszej telefonicznej porady lekarskiej dotyczącej sposobu postępowania, organizacji pierwszej pomocy i planowania leczenia;
  - 2) pierwszej wizyty lekarza u ubezpieczonego (koszty honorarium i dojazdu);
  - 3) transportu ubezpieczonego z miejsca ubezpieczenia do najbliższego szpitala danej specjalności.
2. PZU SA pokrywa koszty usług, o których mowa w ust. 1, w łącznej wysokości do kwoty 2.000 PLN dla jednego ubezpieczonego na jeden wypadek ubezpieczeniowy, jednakże nie więcej niż na dwa wypadki ubezpieczeniowe, zaistniałe w okresie ubezpieczenia.

Pomoc w przypadku hospitalizacji

3. W przypadku hospitalizacji ubezpieczonego trwającej dłużej niż 5 dni, będącej wynikiem nieszczęśliwego wypadku w miejscu ubezpieczenia bądź nagłego zachorowania w miejscu ubezpieczenia, PZU SA na wniosek ubezpieczonego organizuje i pokrywa koszty:
  - 1) transportu ubezpieczonego ze szpitala, w którym był hospitalizowany do jego domu środkiem transportu wskazanym przez lekarza prowadzącego leczenie;
  - 2) domowej opieki pielęgniarstwa po hospitalizacji przez okres nie dłuższy niż 3 dni od dnia wypisania ubezpieczonego ze szpitala; świadczeniem objęte są:
    - a) koszty dojazdu pielęgniarki (dojazd i powrót),
    - b) wykonywanie czynności związanych z utrzymaniem higieny osobistej ubezpieczonego,
    - c) wykonywanie zabiegów leczniczych takich jak: ćwiczenia terapeutyczne, okłady, opatrunki, rehabilitacja oddechowa, itp. – zgodnie z zaleceniami lekarza,
    - d) wykonywanie czynności diagnostycznych takich jak: pomiar ciśnienia i tętna, ważenie, itp. – zgodnie z zaleceniami lekarza,
    - e) udzielanie pomocy ubezpieczonemu w odżywianiu się.

4. Zakres domowej opieki pielęgniarstwa nie obejmuje kosztów materiałów opatrunkowych lub leków używanych przy jej wykonywaniu.
5. PZU SA pokrywa koszty usług, o których mowa w ust. 3, w łącznej wysokości do kwoty 2.000 PLN dla jednego ubezpieczonego na jeden wypadek ubezpieczeniowy, jednakże nie więcej niż na dwa wypadki ubezpieczeniowe, zaistniałe w okresie ubezpieczenia.

Zorganizowanie lokalu zastępczego

6. W przypadku gdy PZU SA odpowiada za szkody w ubezpieczonym mieniu w zakresie określonym w § 4 ust. 1 oraz w § 9 ust. 1, a budynek lub lokal, w których znajduje się ubezpieczone mienie został zniszczony i nie nadaje się do użytku, PZU SA na wniosek ubezpieczonego organizuje i pokrywa koszty:
  - 1) transportu ubezpieczonego mienia środkiem transportu o ładowności do 3,5 tony do wskazanego przez ubezpieczonego budynku lub lokalu oddalonego nie dalej niż 50 km od miejsca ubezpieczenia;
  - 2) przechowywania ocalałego mienia w miejscu wskazanym przez PZU Pomoc, jeżeli ubezpieczony nie posiada lokalu zastępczego lub magazynu;
  - 3) transportu powrotnego z miejsca magazynowania do miejsca ubezpieczenia – środkiem transportu o ładowności do 3,5 tony.
7. PZU SA pokrywa koszty usług, o których mowa w ust. 6, maksymalnie w łącznej wysokości do kwoty 5 000 PLN na jeden wypadek ubezpieczeniowy, jednakże nie więcej niż na dwa wypadki ubezpieczeniowe, zaistniałe w okresie ubezpieczenia.

Interwencja specjalisty po powstaniu szkody

8. W przypadku gdy PZU SA odpowiada za szkody w ubezpieczonym mieniu w zakresie określonym w § 4 ust. 1 oraz w § 9 ust. 1, i mienie to zostało zniszczone, PZU SA na wniosek ubezpieczonego organizuje i pokrywa koszty następujących świadczeń:
  - 1) ślusarza – w przypadku konieczności wymiany zamków po kradzieży z włamaniem;
  - 2) elektryka – w przypadku uszkodzenia instalacji elektrycznej;
  - 3) hydraulika – dla zapobieżenia zalaniu albo zwiększeniu już powstałego zalania;
  - 4) szklarza – w przypadku uszkodzenia szyb;
  - 5) technika urządzeń grzewczych – w przypadku gdy temperatura spadnie poniżej 5 stopni C;
  - 6) dekarza – w przypadku uszkodzenia dachu, jeżeli takie uszkodzenie dachu utrudnia korzystanie z budynku;
  - 7) murarza – w przypadku uszkodzenia konstrukcji ścian;
  - 8) glazurnika – w przypadku uszkodzenia powierzchni pokrytej glazurą, terakotą, kamieniem;
  - 9) parkieciarza – w przypadku uszkodzenia parkietu.
9. Świadczenia, o których mowa w ust. 8, obejmują koszty dojazdu do miejsca ubezpieczenia i robocizny, maksymalnie w łącznej wysokości do kwoty 5.000 PLN na jeden wypadek ubezpieczeniowy, jednakże nie więcej niż na dwa wypadki ubezpieczeniowe, zaistniałe w okresie ubezpieczenia.

Dozór po szkodzie

10. W przypadku gdy PZU SA odpowiada za szkody w ubezpieczonym mieniu w zakresie określonym w § 4 ust. 1 pkt 1–5 oraz w § 9 ust. 1, i mienie to zostało zniszczone, PZU SA na wniosek ubezpieczonego organizuje i pokrywa koszty dozoru po powstaniu szkody w miejscu ubezpieczenia przez 72 godziny od momentu ustanowienia dozoru, maksymalnie w łącznej wysokości do kwoty 1.200 PLN, na jeden wypadek ubezpieczeniowy, jednakże nie więcej niż

dwa wypadki ubezpieczeniowe, zaistniałe w okresie ubezpieczenia.

11. Jeżeli ustalony w OWU kwotowy limit odpowiedzialności dla danej usługi assistance nie wystarcza na pokrycie przez PZU SA w całości kosztu wykonania tej usługi, a ubezpieczony nie wyraża zgody na pokrycie różnicy między rzeczywistymi kosztami wykonania usługi a kwotą, do której PZU SA ponosi odpowiedzialność, wówczas PZU SA wypłaca ubezpieczonemu odszkodowanie w kwocie, do której PZU SA ponosi odpowiedzialność. Dla ustalenia czy przyjęty w OWU kwotowy limit odpowiedzialności dla danej usługi assistance nie wystarcza na pokrycie przez PZU SA w całości kosztu wykonania tej usługi, przyjmuje się średnią cenę wykonania tej usługi obowiązującą na terenie miejscowości, w której usługa ta ma być wykonana.

§ 33. WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

1. Odpowiedzialność PZU SA jest wyłączona, jeżeli konieczność pomocy medycznej w miejscu ubezpieczenia lub pomocy w przypadku hospitalizacji jest związana z:
  - 1) chorobami przewlekłymi ubezpieczonego, w tym również z zaostrzeniami lub powikłaniami tych chorób;
  - 2) ciążą po szóstym miesiącu jej trwania;
  - 3) rozstrojem zdrowia wynikającym ze spożycia alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii;
  - 4) próbą samobójstwa ubezpieczonego;
  - 5) uczestnictwem ubezpieczonego w bójce, z wyłączeniem przypadku obrony koniecznej.
2. Z zakresu odpowiedzialności PZU SA wyłączone są usługi:
  - 1) świadczone przez elektryka w związku z uszkodzeniem żarówek lub bezpieczników;
  - 2) świadczone przez hydraulika w związku z uszkodzeniem baterii wodnych, zatkaniem zlewu, umywalki, wanny lub brodzika;
  - 3) świadczone w związku z uszkodzeniem podziemnych rur instalacji kanalizacyjnych, gazowych lub wodociągowych, lub podziemnych linii energetycznych, lub tych instalacji, za naprawę lub konserwację których odpowiada ubezpieczający lub ubezpieczony;
  - 4) świadczone w związku z uszkodzeniem urządzeń elektrycznych gospodarstwa domowego, maszyn i urządzeń służących do prowadzenia działalności gospodarczej oraz ich podłączenia do sieci elektrycznej i wodno-kanalizacyjnej;
  - 5) świadczone w związku z uszkodzeniami, o istnieniu których ubezpieczający lub ubezpieczony wiedział przed objęciem ochroną ubezpieczeniową;
  - 6) związane z usunięciem uszkodzeń, za naprawę których odpowiadają właściwe służby administracyjne lub właściwe służby pogotowia technicznego, energetycznego, wodno-kanalizacyjnego oraz gazowego;
  - 7) polegające na zorganizowaniu lokalu zastępczego dla mienia, które ze względu na gabaryty tego mienia nie może być przewożone samochodem ciężarowym o ładowności do 3,5 tony.
3. Z odpowiedzialności PZU SA wyłączone są koszty usług assistance poniesione przez ubezpieczonego bez zgody PZU Pomoc, chyba że skontaktowanie się z PZU Pomoc w sposób określony w § 44 ust. 3 nie było możliwe, z zastrzeżeniem § 44 ust. 4.

POSTANOWIENIA WSPÓLNE

§ 34. WYŁĄCZENIA WSPÓLNE

1. PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za szkody:
  - 1) w ubezpieczeniu mienia wyrządzone umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa przez ubezpieczającego lub ubezpieczonego, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności;
  - 2) w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej wyrządzone umyślnie;
  - 3) wyrządzone umyślnie przez osobę, z którą ubezpieczony, będący osobą fizyczną, pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym;
  - 4) powstałe w następstwie działań wojennych, stanu wojennego, stanu wyjątkowego, rewolucji, niepokojów społecznych, strajków, zamieszek, rozruchów lub sabotażu;
  - 5) powstałe wskutek oddziaływania energii jądrowej, promieni laserowych, maserowych, promieniowania jonizującego, pola magnetycznego i elektromagnetycznego oraz skażenia radioaktywnego;
  - 6) decyzji administracyjnej wydanej na podstawie obowiązujących przepisów, powodującej konfiskatę, rekwizycję, nacjonalizację lub innego rodzaju przejęcie ubezpieczonego mienia przez rząd lub inne władze kraju;
  - 7) zalania od podłoża mienia składowanego bądź przechowywanego w pomieszczeniach usytuowanych poniżej poziomu gruntu, jeżeli ubezpieczone mienie było składowane lub przechowywane poniżej 10 cm ponad podłogą;
  - 8) wyrządzone w środowisku naturalnym w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą, a także za szkody regulowane przepisami Dyrektywy 2004/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzonym środowisku naturalnemu.
2. O ile zakres ochrony ubezpieczeniowej nie został rozszerzony przez włączenie klauzuli dodatkowej, zawartej w Załączniku nr 2 do OWU, PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za szkody powstałe w następstwie aktów terroryzmu.
3. W ubezpieczeniu mienia PZU SA nie odpowiada również za szkody wyrządzone umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa przez pracowników ubezpieczonego, którym ubezpieczony powierzył pieczę nad ubezpieczonym mieniem, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności.
4. Przez winę umyślną lub rażące niedbalstwo ubezpieczającego lub ubezpieczonego będącego osobą prawną lub jednostką organizacyjną nie będącą osobą prawną należy rozumieć winę umyślną lub rażące niedbalstwo:
  - 1) w przedsiębiorstwach państwowych – dyrektora lub jego zastępców;
  - 2) w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością i spółkach akcyjnych – członków zarządu lub prokurentów;
  - 3) w spółkach komandytowych i komandytowo-akcyjnych – komplementariuszy lub prokurentów;
  - 4) w spółkach jawnych – wspólników lub prokurentów;
  - 5) w spółkach partnerskich – partnerów lub członków zarządu, lub prokurentów;
  - 6) w spółkach cywilnych – wspólników;

- 7) w spółdzielniach, fundacjach i stowarzyszeniach – członków zarządu.

§ 35. ZAWARCIE UMOWY UBEZPIECZENIA SKŁADKA UBEZPIECZENIOWA

1. Umowę ubezpieczenia zawiera się, na pisemny wniosek ubezpieczającego, na okres roczny albo okres krótszy (ubezpieczenie krótkoterminowe). Wniosek stanowi integralną część umowy ubezpieczenia.
2. Wniosek powinien zawierać między innymi:
  - 1) nazwę i dokładny adres ubezpieczającego i ubezpieczonego;
  - 2) REGON i NIP ubezpieczającego (jeżeli dotyczy) i ubezpieczonego, a w przypadku osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą – REGON i PESEL;
  - 3) miejsce ubezpieczenia z uwzględnieniem dokładnego adresu;
  - 4) rodzaj prowadzonej działalności gospodarczej;
  - 5) przedmiot i zakres ubezpieczenia;
  - 6) sumę ubezpieczenia i sposób ubezpieczenia mienia lub sumę gwarancyjną w odniesieniu do ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej;
  - 7) okres ubezpieczenia;
  - 8) opis zabezpieczeń przeciwpożarowych i przeciwkradzieżowych;
  - 9) w przypadku ubezpieczenia cargo – sumę ubezpieczenia, rodzaj przewożonego mienia, zakres ubezpieczenia, rodzaj transportu (własny albo obcy);
  - 10) ilość i wielkość szkód ze zdarzeń zaistniałych w okresie trzech ostatnich lat z podaniem przyczyny ich powstania.
3. PZU SA może uzależnić zawarcie umowy ubezpieczenia od oględzin miejsca i przedmiotu ubezpieczenia oraz zapoznania się z dokumentacją niezbędną dla dokonania oceny ryzyka ubezpieczeniowego oraz sformułowania ewentualnych rekomendacji i zaleceń dotyczących kontroli tego ryzyka.
4. Z zastrzeżeniem wyjątku przewidzianego w ust. 5, w razie wątpliwości umowę ubezpieczenia uważa się za zawartą z chwilą doręczenia ubezpieczającemu dokumentu ubezpieczenia (polisy).
5. Jeżeli w odpowiedzi na złożoną ofertę PZU SA doręcza ubezpieczającemu dokument ubezpieczenia (polisę) zawierający postanowienia, które odbiegają na niekorzyść ubezpieczającego od treści złożonej przez niego oferty, PZU SA zobowiązany jest zwrócić ubezpieczającemu na to uwagę na piśmie przy doręczeniu tego dokumentu, wyznaczając mu co najmniej 7 dniowy termin do zgłoszenia sprzeciwu. W razie niewykonania tego obowiązku zmiany dokonane na niekorzyść ubezpieczającego lub ubezpieczonego nie są skuteczne, a umowa jest zawarta zgodnie z warunkami oferty. W braku sprzeciwu umowa dochodzi do skutku zgodnie z treścią dokumentu ubezpieczenia następnego dnia po upływie terminu wyznaczonego do złożenia sprzeciwu.
6. Ubezpieczający może zawrzeć umowę ubezpieczenia na cudzy rachunek (na rachunek ubezpieczonego). Obowiązek zapłaty składki ubezpieczeniowej ciąży na ubezpieczającym.
7. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek (na rachunek ubezpieczonego) zarzut mający wpływ na odpowiedzialność PZU SA, PZU SA może podnieść również przeciwko ubezpieczonemu.
8. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek (na rachunek ubezpieczonego), ubezpieczony może żądać, by PZU SA udzielił mu informacji o postano-

- wieniach zawartej umowy ubezpieczenia oraz OWU w zakresie, w jakim dotyczą praw i obowiązków ubezpieczonego.
9. Ubezpieczający zobowiązany jest podać do wiadomości PZU SA wszystkie znane sobie okoliczności, o które PZU SA zapytuje w formularzu oferty albo przed zawarciem umowy w innych pismach. Jeżeli ubezpieczający zawiera umowę przez przedstawiciela, obowiązek ten ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane. W razie zawarcia przez PZU SA umowy ubezpieczenia mimo braku odpowiedzi na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.
  10. W czasie trwania umowy ubezpieczenia ubezpieczający obowiązany jest zgłaszać zmiany okoliczności wymienionych w ust. 9. Ubezpieczający obowiązany jest zawiadamiać o tych zmianach PZU SA niezwłocznie po otrzymaniu o nich wiadomości, nie później niż w ciągu 14 dni od otrzymania o nich wiadomości.
  11. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek obowiązki określone w ust. 9 i 10 spoczywają zarówno na ubezpieczającym, jak i na ubezpieczonym, chyba że ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek.
  12. PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ust. 9–11 nie zostały podane do jego wiadomości. Jeżeli do naruszenia ust. 9–11 doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że wypadek przewidziany umową i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.
  13. Składkę oblicza się za czas trwania odpowiedzialności PZU SA.
  14. Składkę ustala się według taryfy obowiązującej w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia z uwzględnieniem rodzaju przedmiotu ubezpieczenia, sumy ubezpieczenia lub sumy gwarancyjnej, limitów odpowiedzialności PZU SA, zakresu i okresu ubezpieczenia oraz obniżek i podwyżek, o których mowa w ust. 15.
  15. W umowie ubezpieczenia stosuje się następujące:
    - 1) obniżki składki z tytułu zastosowanych dodatkowych środków zabezpieczenia mienia, dodatkowych fransyz redukcyjnych, ilości ubezpieczeń objętych umową ubezpieczenia, bezszkodowej kontynuacji ubezpieczenia, sposobu opłacenia składki oraz klasy ryzyka uwzględniającej zagrożenie powodziowe;
    - 2) podwyżki składki, które zależą od konstrukcji materiałowej budynku i budowli oraz klasy ryzyka uwzględniającej zagrożenie powodziowe.
  16. Jeżeli nie umówiono się inaczej, składka powinna być zapłacona jednorazowo. Dopuszcza się możliwość zapłaty składki za roczny okres ubezpieczenia maksymalnie w czterech ratach. Terminy płatności rat oraz ich wysokość określa się w dokumencie ubezpieczenia.
  17. Zapłata składki następuje w formie gotówkowej albo w porozumieniu z PZU SA w formie bezgotówkowej.
  18. Jeżeli zapłata składki albo raty składki dokonywana jest w formie przelewu bankowego, za dzień zapłaty składki uważa się dzień złożenia przez ubezpieczającego zlecenia zapłaty składki w banku na rachunek PZU SA pod warunkiem, że na rachunku ubezpieczającego znajdowała się ilość wolnych środków wystarczająca do realizacji tego zlecenia. Jeżeli zapłata składki albo raty składki dokonywana jest w formie przekazu pocztowego, za datę zapłaty uważa się datę stempla pocztowego. W innym przypadku za datę zapłaty uważa się dzień uznania rachunku PZU SA pełną, wymagalną kwotą określoną w umowie ubezpieczenia.
  19. Składka nie podlega indeksacji.
  20. W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa wypadku, każda ze stron może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki, poczynając od chwili, w której zaszła ta okoliczność, nie wcześniej jednak niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia.
  21. W razie zgłoszenia żądania, o którym mowa w ust. 20, druga strona może w terminie 14 dni wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym.
  22. Jeżeli ubezpieczający lub ubezpieczony podał do wiadomości PZU SA nieprawdziwe dane mające wpływ na wysokość składki, ubezpieczający zobowiązany jest do dopłaty składki wynikającej z różnicy pomiędzy składką, jaka należałaby się PZU SA gdyby podano dane prawdziwe a składką przyjętą w umowie ubezpieczenia. W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego roszczenie PZU SA o dopłatę różnicy składki staje się natychmiast wymagalne i płatne najpóźniej w dniu wypłaty odszkodowania.
  23. W przypadku wygaśnięcia ochrony ubezpieczeniowej przed upływem okresu na jaki została zawarta umowa ubezpieczenia, ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej.

§ 36. SUMA UBEZPIECZENIA

1. Jeżeli po zawarciu umowy ubezpieczenia nastąpi wzrost wartości ubezpieczonego mienia, ubezpieczający może, za zgodą PZU SA, podwyższyć sumę ubezpieczenia. Podwyższenie sumy ubezpieczenia skutkuje obowiązkiem zapłaty dodatkowej składki liczonej od różnicy między podwyższoną a dotychczasową sumą ubezpieczenia.
2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, kwotę dodatkowej składki oblicza się proporcjonalnie za okres od następnego dnia po wyrażeniu zgody przez PZU SA do upływu okresu ubezpieczenia.
3. Jeżeli po zawarciu umowy ubezpieczenia wartość ubezpieczonego mienia ulega zmniejszeniu, ubezpieczający może żądać odpowiedniego zmniejszenia sumy ubezpieczenia. Zmniejszenia sumy ubezpieczenia może z tej samej przyczyny dokonać jednostronnie PZU SA, zawiadamiając o tym jednocześnie ubezpieczającego.
4. Zmniejszenie sumy ubezpieczenia pociąga za sobą odpowiednie zmniejszenie składki począwszy od dnia pierwszego tego miesiąca, w którym ubezpieczający zażądał zmniejszenia sumy ubezpieczenia lub w którym PZU SA zawiadomił ubezpieczającego o jednostronnym zmniejszeniu tej sumy.

§ 37. PRZENIESIENIE PRAW Z UMOWY UBEZPIECZENIA

1. W razie zbycia przedmiotu ubezpieczenia, o którym mowa w § 3 ust. 1, § 8 ust. 1, § 13 ust. 1, § 21 ust. 1 i 6 oraz § 26 ust. 2, prawa z umowy ubezpieczenia mogą być przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia. Z zastrzeżeniem ust. 5, przeniesienie praw wymaga zgody PZU SA.
2. W razie przeniesienia praw z umowy ubezpieczenia na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia przechodzą także obowiązki, które ciążyły na zbywcy, chyba że strony za zgodą PZU SA umówiły się inaczej. Pomimo tego przejścia obowiązków zbywca odpowiada solidarnie z nabywcą za zapłatę składki przypadającej za czas do chwili przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę.
3. Jeżeli prawa z umowy ubezpieczenia nie zostały przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia, ochrona

ubezpieczeniowa wygasa z chwilą przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę.

4. Postanowienia ust. 1–3 nie mają zastosowania do przeniesienia wierzytelności, jakie powstały lub mogą powstać wskutek zajścia przewidzianego w umowie wypadku.
5. W razie przeniesienia własności przedmiotu ubezpieczenia na bank (przewłaszczenie na zabezpieczenie), przeniesienie praw z umowy ubezpieczenia nie wymaga zgody PZU SA.

§ 38. POCZĄTEK I KONIEC ODPOWIEDZIALNOŚCI

Jeżeli nie umówiono się inaczej, odpowiedzialność PZU SA rozpoczyna się od dnia następującego po zawarciu umowy ubezpieczenia, nie wcześniej jednak niż od dnia następnego po zapłaceniu składki lub jej pierwszej raty.

§ 39.

1. Ochrona ubezpieczeniowa wygasa:
  - 1) z upływem okresu ubezpieczenia określonego w umowie ubezpieczenia;
  - 2) z chwilą unicestwienia przedmiotu ubezpieczenia;
  - 3) z chwilą przeniesienia własności przedmiotu ubezpieczenia, chyba że wraz z przeniesieniem własności przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę zostały przeniesione prawa z umowy ubezpieczenia na zasadach określonych w § 37 ust. 1, 2 i 5;
  - 4) z dniem doręczenia ubezpieczającemu oświadczenia PZU SA o wypowiedzeniu umowy ze skutkiem natychmiastowym w przypadku, gdy PZU SA ponosi odpowiedzialność jeszcze przed zapłaceniem składki lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie została zapłacona w terminie;
  - 5) z upływem 7 dni od dnia otrzymania przez ubezpieczającego wezwania do zapłaty kolejnej raty składki wysłanego po upływie terminu jej płatności z zagrożeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania spowoduje ustanie odpowiedzialności;
  - 6) z dniem doręczenia oświadczenia drugiej stronie o wypowiedzeniu umowy ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym w przypadku, o którym mowa w § 35 ust. 21 i § 41 ust. 2;
  - 7) z dniem zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej przez ubezpieczonego;
  - 8) z dniem doręczenia PZU SA oświadczenia o odstąpieniu przez ubezpieczającego od umowy ubezpieczenia w przypadku, o którym mowa w ust. 2.
2. Jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy ubezpieczający ma prawo odstąpienia od umowy ubezpieczenia, w terminie 30 dni, a w przypadku gdy ubezpieczający jest przedsiębiorcą, w terminie 7 dni, od dnia zawarcia umowy. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie zwalnia ubezpieczającego z obowiązku opłacenia składki za okres, w jakim PZU SA udzielał ochrony ubezpieczeniowej.

OBOWIĄZKI UBEZPIECZAJĄCEGO I UBEZPIECZONEGO

§ 40.

Ubezpieczający lub ubezpieczony zobowiązany jest:

- 1) prowadzić ewidencję ubezpieczonego mienia wraz z jego opisem i wskazaniem wartości, według której mienie to zostało ubezpieczone, przy czym w razie

ubezpieczenia środków trwałych według wartości księgowej brutto, ewidencję może stanowić ewidencja prowadzona dla celów rachunkowych wraz z wartościami księgowymi brutto w niej wskazanymi;

- 2) zabezpieczyć ewidencję, o której mowa w pkt 1, przed kradzieżą, zniszczeniem bądź zaginięciem;
- 3) w odniesieniu do ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej – dostarczyć PZU SA orzeczenie sądu w terminie umożliwiającym zajęcie stanowiska co do wniesienia środka odwoławczego.

§ 41.

1. Ubezpieczający lub ubezpieczony zobowiązany jest także:
  - 1) eksploatować ubezpieczone mienie zgodnie z zaleceniami i wskazówkami producenta lub dostawcy tego mienia, przestrzegać obowiązujących przepisów prawa z zakresu ochrony przeciwpożarowej, budowy i eksploatacji urządzeń technicznych oraz wykonywać dozór techniczny nad tymi urządzeniami;
  - 2) przestrzegać wymogów w zakresie zabezpieczenia ubezpieczonego mienia, o których mowa w Załączniku nr 3 do OWU oraz ustalonych w umowie ubezpieczenia wymogów dotyczących zabezpieczeń przeciwpożarowych lub przeciwkradzieżowych;
  - 3) przeprowadzać konserwacje przewodów i urządzeń doprowadzających i odprowadzających wodę lub inne płyny (wodociągowych, kanalizacyjnych, centralnego ogrzewania i innych);
  - 4) wykonać niezwłocznie remonty i naprawy niezbędne dla prawidłowego działania instalacji, o których mowa w pkt 3;
  - 5) stosować środki ochronne w celu zabezpieczenia przed mrozem przewodów i urządzeń służących do rozprzeczania wody lub innych cieczy;
  - 6) zamknąć, opróżnić z wody lub innych cieczy i utrzymywać opróżnione instalacje i urządzenia wodne i centralnego ogrzewania w obiektach nieużywanych i niedozorowanych lub czasowo nieczynnych;
  - 7) przeprowadzać konserwację ubezpieczonego mienia;
  - 8) przechowywać ubezpieczone mienie w sposób zgodny z zaleceniami producenta i wymogami technicznymi.
2. Nieprzestrzeganie przez ubezpieczonego obowiązków, o których mowa w ust. 1, stanowi ważny powód wypowiedzenia umowy ubezpieczenia w rozumieniu art. 812 § 5 kodeksu cywilnego. W takim przypadku PZU SA może wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym.
3. W razie naruszenia z winy umyślnej lub wskutek rażącego niedbalstwa obowiązków, o których mowa w ust. 1, PZU SA wolny jest od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności, z zastrzeżeniem ust. 4.
4. W ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej w razie naruszenia z winy umyślnej obowiązków, o których mowa w ust. 1, PZU SA wolny jest od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu.

§ 42.

1. W przypadku ubezpieczenia mienia ubezpieczający zobowiązany jest zawiadomić PZU SA o zaistniałym wypadku ubezpieczeniowym niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 3 dni od jego zajścia.
2. W przypadku ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczający zobowiązany jest zawiadomić PZU SA o zaistniałym wypadku ubezpieczeniowym niezwłocznie,

nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia jego zajścia lub dowiedzenia się o wypadku.

3. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek obowiązek, o którym mowa w ust. 1 i 2, obciąża także ubezpieczonego, chyba że ubezpieczony nie wie o zawarciu umowy na jego rachunek.
4. W razie naruszenia z winy umyślnej lub z rażącego niedbalstwa obowiązku, o którym mowa w ust. 1 i 2, PZU SA może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło PZU SA ustalenie okoliczności i skutków wypadku.
5. Skutki braku zawiadomienia PZU SA o wypadku ubezpieczeniowym nie następują, jeżeli PZU SA w terminie, o którym mowa w ust. 1 i 2, otrzymał wiadomość o okolicznościach, które należało podać do jego wiadomości.

§ 43.

1. W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego ubezpieczający obowiązany jest:
  - 1) użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów, między innymi wezwać straż pożarną oraz zawiadomić jednostkę policji o ile zachodzi taka potrzeba, w szczególności w przypadku kradzieży z włamaniem albo rabunku;
  - 2) zabezpieczyć możliwość dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec osób odpowiedzialnych za szkodę oraz udzielić PZU SA pomocy dostarczając informacje oraz dokumenty niezbędne do skutecznego dochodzenia roszczeń regresowych.
2. Jeżeli ubezpieczający umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie zastosował środków określonych w ust. 1 pkt 1, PZU SA jest wolny od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu.
3. PZU SA obowiązany jest, w granicach sumy ubezpieczenia bądź sumy gwarancyjnej, zwrócić koszty wynikłe z zastosowania środków, o których mowa w ust. 1 pkt 1, jeżeli środki te były celowe chociażby okazały się bezskuteczne. Jeżeli przedmiotowe koszty poniesione zostały na polecenie PZU SA, to zwracane są one w pełnej wysokości.
4. Każdorazowa wypłata kosztów wynikłych z zastosowania środków, o których mowa w ust. 1 pkt 1, powoduje zmniejszenie sumy ubezpieczenia w przypadku ubezpieczenia na pierwsze ryzyko lub sumy gwarancyjnej, o wypłacaną kwotę.
5. W razie ubezpieczenia na cudzy rachunek postanowienia ust. 1–3 stosuje się również do ubezpieczonego.

§ 44.

1. W przypadku powstania szkody w ubezpieczonym mieniu ubezpieczający lub ubezpieczony zobowiązany ponadto jest:
  - 1) niezwłocznie zawiadomić jednostkę policji o każdym wypadku pożaru w ubezpieczonym mieniu, wypadku drogowym środka transportu, a także o każdym szkodzie powstałej wskutek przestępstwa;
  - 2) pozostawić uszkodzone mienie bez dokonywania w nim zmian do czasu przeprowadzenia oględzin przez przedstawiciela PZU SA, chyba że dokonanie zmian jest uzasadnione koniecznością zabezpieczenia mienia pozostałego po szkodzie lub zmniejszenia rozmiaru szkody albo PZU SA nie przeprowadził oględzin w terminie uzgodnionym z ubezpieczającym lub ubezpieczonym;
  - 3) udzielić przedstawicielowi PZU SA pomocy i wyjaśnień w uzyskaniu informacji dotyczących okoliczności

zajścia wypadku ubezpieczeniowego, przyczyn powstania szkody, jej przedmiotu i rozmiaru;

- 4) sporządzić na własny koszt i przedstawić PZU SA w uzgodnionym terminie i formie rachunek szkody tj. zestawienie dotyczące przedmiotu, rozmiaru, przyczyny i wysokości szkody, wraz z dokumentacją źródłową, stanowiącą podstawę sporządzenia rachunku szkody;
- 5) ponadto w razie utraty lub uszkodzenia mienia w transporcie:
  - a) zażądać od przewoźnika lub spedytora sporządzenia protokołu o stanie przesyłki zgodnie z przepisami o przewozie przesyłek oraz wziąć udział w jego sporządzeniu; w razie odmowy przewoźnika lub spedytora sporządzenia takiego protokołu albo w razie przewozu ładunków własnym środkiem transportu – sporządzić komisyjny protokół szkody,
  - b) zażądać od kierowcy i konwojenta sporządzenia pisemnego oświadczenia o powstaniu szkody uwzględniającego okoliczności powstania szkody,
  - c) dostarczyć PZU SA w ciągu 14 dni od daty zgłoszenia szkody następujące dokumenty:
    - protokół, o którym mowa w lit. a,
    - oświadczenie pisemne kierowcy i konwojenta, o którym mowa w lit. b,
    - list przewozowy lub inny dokument przewozowy, na podstawie którego ubezpieczone mienie było przewożone,
    - rachunek zakupu mienia (fakturę) albo kalkulację kosztów wytworzenia tego mienia,
    - zaświadczenie policji o złożeniu zawiadomienia w przypadkach, o których mowa w pkt 1.
2. W przypadku ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczający lub ubezpieczony zobowiązany jest ponadto:
  - 1) niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni zawiadomić PZU SA o wystąpieniu poszkodowanego przeciwko ubezpieczonemu z roszczeniem o odszkodowanie;
  - 2) w razie wystąpienia z roszczeniem, o którym mowa w pkt 1, na drogę sądową niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od otrzymania pozwu, zawiadomić o tym PZU SA;
  - 3) dostarczyć PZU SA orzeczenie sądu w terminie umożliwiającym zajęcie stanowiska co do wniesienia środka odwoławczego;
  - 4) w razie powstania wypadku ubezpieczeniowego do podjęcia aktywnej współpracy z PZU SA w celu wyjaśnienia wszelkich okoliczności i przyczyn powstania szkody oraz ustalenia jej rozmiaru.
3. W przypadku ubezpieczenia assistance, w celu skorzystania ze świadczeń określonych w OWU, ubezpieczony (lub osoba działająca w jego imieniu) powinien przed podjęciem działań we własnym zakresie niezwłocznie zawiadomić telefonicznie o wypadku ubezpieczeniowym PZU Pomoc, którego numer telefonu określony jest na polisie i podać następujące informacje:
  - 1) imię i nazwisko ubezpieczonego albo nazwę ubezpieczonego oraz adres miejsca ubezpieczenia;
  - 2) numer telefonu, pod którym PZU Pomoc może skontaktować się z ubezpieczonym lub osobą działającą w jego imieniu;
  - 3) krótki opis wypadku oraz rodzaj potrzebnej pomocy.
4. W przypadku ubezpieczenia assistance jeżeli ubezpieczony (lub osoba działająca w jego imieniu) z przyczyn od siebie niezależnych nie mógł skontaktować się telefonicznie z PZU Pomoc i we własnym zakresie zorganizował i pokrył

koszty usług assistance określonych w § 32, powinien poinformować o tym fakcie PZU SA w terminie 7 dni od dnia kiedy skontaktowanie z PZU SA stało się możliwe. PZU SA zwraca w/w. koszty usług assistance na podstawie przedłożonych przez ubezpieczonego dokumentów potwierdzających fakt zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego i poniesienia tych kosztów.

5. W razie naruszenia z winy umyślnej lub z rażącego niedbalstwa obowiązku powiadomienia w terminie, o którym mowa w ust. 4, PZU SA może odpowiednio zmniejszyć świadczenie, jeżeli naruszenie to uniemożliwiło PZU SA ustalenie okoliczności i skutków zdarzenia ubezpieczeniowego.
6. Skutki braku zawiadomienia PZU SA o zdarzeniu ubezpieczeniowym nie następują, jeżeli PZU SA w terminie, o którym mowa w ust. 4, otrzymał wiadomość o okolicznościach, które należało podać do jego wiadomości.
7. Zwrot kosztów, o których mowa w ust. 4, następuje na podstawie rachunków i dowodów ich zapłaty, do wysokości rzeczywistych poniesionych kosztów, maksymalnie jednak do kwoty limitu odpowiedzialności ustalonego w OWU dla danej usługi, a jeżeli limit ten nie został ustalony – maksymalnie do kwoty odpowiadającej średniej cenie wykonania tej usługi obowiązującej na terenie miejscowości, w której usługa ta została wykonana.

OBOWIĄZKI PZU SA

§ 45.

1. PZU SA jest zobowiązany:

- 1) po otrzymaniu zawiadomienia o zajściu zdarzenia losowego objętego ochroną ubezpieczeniową, w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego zawiadomienia, do poinformowania o tym ubezpieczającego lub ubezpieczonego, jeżeli nie są oni osobami występującymi z tym zawiadomieniem oraz do podjęcia postępowania dotyczącego ustalenia stanu faktycznego zdarzenia, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości świadczenia, a także do poinformowania osoby występującej z roszczeniem pisemnie lub w inny sposób, na który osoba ta wyraziła zgodę, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności PZU SA lub wysokości świadczenia, jeżeli jest to niezbędne do dalszego prowadzenia postępowania;
- 2) jeżeli w terminach określonych w § 50 ust. 1 i 2 nie wypłaci świadczenia, do zawiadomienia pisemnie osoby zgłaszającej roszczenie o przyczynach niemożności zaspokojenia jej roszczeń w całości lub w części, a także do wypłacenia bezspornej części świadczenia;
- 3) jeżeli świadczenie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości, niż określona w zgłoszonym roszczeniu, do poinformowania o tym pisemnie osoby występującej z roszczeniem, w terminach określonych w § 50 ust. 1 i 2, wskazując na okoliczności oraz na podstawę prawną uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wypłaty świadczenia oraz do pouczenia tej osoby o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej;
- 4) do udostępniania osobom, o których mowa w pkt 1, oraz poszkodowanemu lub uprawnionemu z umowy ubezpieczenia, informacji i dokumentów gromadzonych w celu ustalenia odpowiedzialności PZU SA lub wysokości świadczenia; osoby te mogą żądać pisemnego potwierdzenia przez PZU SA udostępnionych informacji, a także sporządzania na swój koszt

kserokopii dokumentów i potwierdzenia ich zgodności z oryginałem przez PZU SA;

- 5) do udostępniania osobom, o których mowa w pkt 1, oraz poszkodowanemu lub uprawnionemu z umowy ubezpieczenia, informacji i dokumentów, o których mowa w pkt 4, na ich żądanie, w postaci elektronicznej.
  - 6) na żądanie ubezpieczającego, ubezpieczonego, uprawnionego z umowy ubezpieczenia lub poszkodowanego, do udostępnienia posiadanych przez siebie informacji związanych z wypadkiem lub zdarzeniem będącym podstawą ustalenia odpowiedzialności PZU SA oraz ustalenia okoliczności wypadków i zdarzeń losowych, jak również wysokości świadczenia.
2. Jeżeli dokonywane są oględziny miejsca szkody, PZU SA przeprowadza je protokółarnie z udziałem ubezpieczającego lub ubezpieczonego lub jego przedstawiciela, z którym powinien uzgodnić datę każdej czynności likwidacyjnej wymagającej badań na miejscu szkody.

§ 46. USTALENIE WYSOKOŚCI SZKODY

1. Wysokość szkody ustalana jest:

- 1) przy ubezpieczeniu w wartości odtworzeniowej lub księgowej brutto:
  - a) dla budynków, budowli lub lokali – według kosztów odbudowy lub remontu potwierdzonych kosztorysem przedłożonym przez ubezpieczającego lub ubezpieczonego, określonych zgodnie z zasadami kalkulacji i ustalania cen robót budowlanych stosowanych w budownictwie – przy uwzględnieniu dotychczasowych wymiarów, konstrukcji, materiałów i wyposażenia budynku,
  - b) dla maszyn, urządzeń, elementów wyposażenia, w tym również sprzętu elektronicznego – według cen zakupu nowych elementów wyposażenia, maszyn, urządzeń, nowego sprzętu elektronicznego o takich samych albo najbardziej zbliżonych parametrach technicznych, albo według cen (wraz z kosztorysem lub kalkulacją) ich naprawy lub wymiany;
- 2) przy ubezpieczeniu według wartości rzeczywistej:
  - a) dla budynków, budowli, lokali lub obiektów małej architektury – według kosztów określonych w pkt 1 lit. a, z uwzględnieniem stopnia technicznego zużycia do dnia powstania szkody zniszczonego lub uszkodzonego budynku, budowli, lokalu lub obiektu małej architektury,
  - b) dla maszyn, urządzeń i elementów wyposażenia – według kosztów określonych w pkt 1 lit. b, z uwzględnieniem stopnia ich technicznego zużycia do dnia powstania szkody, z zastrzeżeniem pkt 3;
- 3) przy ubezpieczeniu na pierwsze ryzyko maszyn, urządzeń i elementów wyposażenia od kradzieży z włamaniem i rabunku – według kosztów określonych w pkt 1 lit. b, z uwzględnieniem stopnia ich technicznego zużycia do dnia powstania szkody;
- 4) dla niskocennych składników majątku – według kosztów określonych w pkt 1 lit. b;
- 5) dla środków obrotowych – według kosztów ich zakupu albo kosztów wytworzenia zgodnie z kalkulacją tych kosztów według cen z dnia szkody;
- 6) dla mienia osób trzecich – według wartości oznaczonej w dowodzie przyjęcia albo według kosztów cen zakupu pomniejszonych o stopień technicznego zużycia (wartość rzeczywista) bądź według kosztów naprawy uszkodzonego mienia według cen zakupu bądź kalkulacji kosztów według cen z dnia szkody, powięk-

- szonych o udowodnioną wartość nakładów poniesionych przez ubezpieczonego, a w przypadku sprzedaży komisowej – bez prowizji komisowej;
- 7) dla mienia osobistego pracowników – według cen jego zakupu albo według kosztorysu naprawy uszkodzonego mienia według cen z dnia szkody;
  - 8) dla wartości pieniężnych:
    - a) gotówki – według jej wartości nominalnej,
    - b) dokumentów zastępujących w obrocie gotówkę – w osiągalnej cenie sprzedaży z dnia szkody,
    - c) złota, srebra i wyrobów z tych metali, kamieni szlachetnych, pereł, bursztynu, a także platyny i metali z grupy platynowców – według kosztów ich zakupu albo wytworzenia udokumentowanych kalkulacją tych kosztów według cen z dnia szkody;
  - 9) dla zniszczonych lub uszkodzonych zabezpieczeń lokalu – według kosztów naprawy;
  - 10) dla nakładów adaptacyjnych – według kosztów niezbędnych do przywrócenia stanu przed szkodą tj. wg cen zakupu albo zgodnie z kosztorysem według cen z dnia szkody;
  - 11) dla wymiennych nośników danych – według kosztów wymiany lub cen zakupu tych nośników;
  - 12) dla danych na wymiennych nośnikach – według kosztów niezbędnych do odzyskania bądź odtworzenia utraconych danych;
  - 13) dla szyb i innych przedmiotów ubezpieczonych od stłuczenia (rozbicia) – według udokumentowanej wartości uszkodzonego przedmiotu, a w razie braku możliwości udokumentowania – według przeciętnej wartości uszkodzonego przedmiotu tego samego lub podobnego rodzaju i gatunku, ustalonej na podstawie cen detalicznych w dniu powstania szkody, albo w razie naprawy – według kosztów naprawy ustalonych stosownie do zakresu rzeczywistych uszkodzeń na podstawie przeciętnych cen zakładów usługowych (dokonanie naprawy we własnym zakresie) bądź według kosztów naprawy udokumentowanych rachunkiem naprawy (dokonanie naprawy przez firmę zewnętrzną);
  - 14) dla mienia w transporcie:
    - a) w razie utraty lub całkowitego zniszczenia mienia – według wartości zakupu albo według wartości określonej w dokumencie wewnętrznym, a w przypadku mienia wyprodukowanego przez ubezpieczonego według rzeczywistych kosztów wytworzenia zgodnie z kalkulacją tych kosztów,
    - b) w razie częściowego uszkodzenia mienia – według wartości odpowiadającej kosztowi jego naprawy, a w razie uszkodzenia mienia w stopniu kwalifikującym go do odsprzedaży – w wysokości różnicy pomiędzy ceną zakupu albo kosztem wytworzenia tego mienia, zgodnie z kalkulacją tych kosztów, a ceną uzyskaną ze sprzedaży.
2. Przy ustaleniu wysokości szkody w mieniu, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lit. b, pkt 2 lit. b i pkt 3 uwzględnia się, jeżeli występują koszty transportu, demontażu i montażu według cen ich poniesienia oraz cło i inne tego typu opłaty – wraz z kosztorysem lub kalkulacją.
  3. Przy ustaleniu wysokości szkody:
    - a) koszty odbudowy, remontu, naprawy, wymiany, zakupu oraz koszty wymienione w ust. 2 dokumentuje się fakturą albo rachunkiem wraz z kosztorysem lub kalkulacją,
    - b) koszty wytworzenia dokumentuje się kalkulacją kosztów wytworzenia,
    - c) koszty odzyskania bądź odtworzenia danych dokumentuje się fakturą albo rachunkiem, a w przypadku odtworzenia lub odzyskania danych dokonanych we własnym zakresie – w inny sposób potwierdzający poniesienie tych kosztów (np. wynagrodzenie za pracę w nadgodzinach, wynagrodzenie dla zatrudnionego dodatkowo personelu).
  4. Przedłożone faktury albo rachunki, kalkulacje, kosztorysy dotyczące naprawy lub wymiany ubezpieczonego mienia PZU SA weryfikuje w zakresie zgodności ze stanem faktycznym: wysokości poniesionych kosztów dotyczących zakresu robót i użytych materiałów, z uwzględnieniem dotychczasowych wymiarów, konstrukcji, materiałów i wyposażenia ubezpieczonego budynku, budowli lub lokalu, takich samych albo najbardziej zbliżonych parametrów technicznych elementów wyposażenia, maszyn, urządzeń lub sprzętu elektronicznego.

§ 47. USTALENIE WYSOKOŚCI ODSZKODOWANIA

1. W ubezpieczeniach, o których mowa w § 1 ust. 2 i ust. 3 pkt 1, 2, 4 i 5 wysokość odszkodowania ustala się w kwocie odpowiadającej rozmiarowi szkody ustalonemu zgodnie z zasadami określonymi w § 46, z zastrzeżeniem dalszych postanowień niniejszego paragrafu.
2. Odszkodowanie ustala się w kwocie odpowiadającej wysokości szkody, z tym że wysokość odszkodowania:
  - 1) ustalona według kosztów remontu, odbudowy, zakupu, naprawy albo ponownego wytworzenia nie może przekroczyć sumy ubezpieczenia przedmiotu szkody;
  - 2) nie obejmuje marży naliczonej przez ubezpieczonego oraz wartości ubytków w granicach obowiązujących norm;
  - 3) zmniejsza się o wartość pozostałości, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku, przeróbki, odbudowy lub sprzedaży;
  - 4) zwiększa się o udokumentowane przez ubezpieczonego koszty określone w § 5, § 10, § 15, § 23, § 28 i § 43 ust. 3.
3. Odszkodowanie nie uwzględnia:
  - 1) wartości naukowej, zabytkowej, kolekcjonerskiej, artystycznej lub pamiątkowej;
  - 2) zwiększonych kosztów wynikających z braku części zamiennych lub materiałów potrzebnych do przywrócenia stanu istniejącego przed szkodą;
  - 3) kosztów napraw prowizorycznych, jeżeli łączne koszty napraw prowizorycznych i końcowych przewyższają koszty pojedynczej naprawy końcowej;
  - 4) kosztów wszelkich modernizacji lub ulepszeń przedmiotu szkody;
  - 5) kosztów konserwacji przedmiotu szkody.
4. W przypadku ubezpieczenia mienia według wartości odtworzeniowej, podstawę ustalenia wysokości odszkodowania stanowi wartość odtworzenia pod warunkiem przystąpienia do odbudowy bądź naprawienia mienia i faktycznego poniesienia przez ubezpieczonego kosztów z tego tytułu albo zakupu nowego mienia. Jeżeli ubezpieczony zrezygnuje z zakupu nowego mienia albo odstąpi od odbudowy bądź naprawienia mienia, o czym ma obowiązek powiadomić PZU SA, odszkodowanie zostanie wypłacone w kwocie odpowiadającej wartości rzeczywistej.
5. Jeżeli odbudowa, remont, naprawa lub wymiana uszkodzonego mienia jest wykonywana przez ubezpieczonego we własnym zakresie, PZU SA ustala odszkodowanie w wartości udokumentowanych kosztów materiałów i robocizny powiększonych o uzasadnione koszty związane ze szkodą w wysokości nie wyższej niż 15% kosztów materiałów

- i robocizny. Całkowity koszt odbudowy, remontu, naprawy albo wymiany nie powinien być wyższy od średniego kosztu, jaki byłby poniesiony w przypadku odbudowy, remontu, naprawy lub wymiany dokonywanej przez firmę zewnętrzną. W razie gdy koszt odbudowy, remontu, naprawy albo wymiany wykonywany przez ubezpieczonego we własnym zakresie, przewyższa średni koszt, jaki byłby poniesiony przy odbudowie, remoncie, naprawie lub wymianie dokonywanej przez firmę zewnętrzną, PZU SA przedstawione przez ubezpieczonego koszty weryfikuje do średnich cen rynkowych.
6. Jeżeli odbudowa, remont, naprawa lub wymiana wykonywana jest przez firmę zewnętrzną i ich koszt jest wyższy o co najmniej 10% od kosztów naprawienia szkody ustalonych przez PZU SA na podstawie cen funkcjonujących na rynku usług oferowanych przez inne firmy zewnętrzne, PZU SA ustali odszkodowanie z uwzględnieniem cen usług tych innych firm zewnętrznych.
  7. W przypadku szyb i innych przedmiotów ubezpieczonych od stłuczenia odszkodowanie obejmuje także następujące koszty:
    - 1) demontażu i montażu uszkodzonego przedmiotu z uwzględnieniem kosztów ustawienia rusztowań wraz z kosztami transportu;
    - 2) wykonania napisów reklamowych i informacyjnych oraz ozdób znajdujących się na ubezpieczonych przedmiotach w związku z ich stłuczeniem (rozbiciem);
    - 3) pokrycia oszkleń folią przeciwsłoneczną, przeciwwłamaniową lub inną.
  8. Wysokość odszkodowania za mienie osobiste pracownika ustala się w kwocie odpowiadającej rozmiarowi szkody do wysokości nie przekraczającej kwoty zadeklarowanej wartości mienia na jednego pracownika.
  9. Przy ustalaniu wysokości odszkodowania uwzględnia się rachunek szkody, o którym mowa w § 44 ust. 1 pkt 4, sporządzony przez ubezpieczającego lub ubezpieczonego oraz okoliczności powstania szkody i stan faktyczny stwierdzone protokołem szkody przez przedstawiciela PZU SA przy współudziale ubezpieczającego lub ubezpieczonego. Jeżeli rozmiar szkody podany przez ubezpieczającego lub ubezpieczonego w rachunku szkody w istotny sposób różni się od ustaleń dokonanych przez PZU SA, podstawę ustalenia wysokości odszkodowania stanowi stwierdzony stan faktyczny.
  10. Jeżeli suma ubezpieczenia przewyższa wartość rzeczywistą lub odtworzeniową ubezpieczonego mienia (nadubezpieczenie), PZU SA odpowiada tylko do rzeczywistej lub odtworzeniowej wartości przedmiotu szkody.
  11. W przypadku, kiedy wskazana w umowie ubezpieczenia suma ubezpieczenia jest niższa, niż wartość mienia w dniu powstania szkody będąca podstawą do ustalenia sumy ubezpieczenia (niedoubezpieczenie):
    - 1) w przypadku szkody częściowej – odszkodowanie zmniejsza się w takim stosunku, w jakim pozostaje zadeklarowana suma ubezpieczenia do wartości odtworzeniowej albo rzeczywistej mienia w zależności od wartości mienia zadeklarowanej do ubezpieczenia, z zastrzeżeniem postanowień § 7 ust. 4 i § 25 ust. 3. W takim samym stosunku zmniejszane są koszty uprzątnięcia pozostałości po szkodzie, o których mowa w § 5 ust. 1 i § 23 ust. 1;
    - 2) w przypadku szkody całkowitej – odszkodowanie wypłaca się do wysokości sumy ubezpieczenia mienia będącego przedmiotem szkody.
  12. W celu ustalenia czy występuje niedoubezpieczenie, poprawność zadeklarowanych sum ubezpieczenia będzie weryfikowana z uwzględnieniem zasad, o których mowa w ust. 11, oddzielnie dla poszczególnych kategorii mienia albo dla grup mienia, o których mowa w § 7 ust. 2 pkt 1 i 2, z zastrzeżeniem postanowień § 7 ust. 5 i § 25 ust. 4.
  13. Obniżenie wysokości odszkodowania, o którym mowa w ust. 11 pkt 1, nie ma zastosowania:
    - 1) w ubezpieczeniach na pierwsze ryzyko, z zastrzeżeniem ust. 14;
    - 2) jeżeli rozmiar szkody nie przekracza 20% sumy ubezpieczenia przedmiotu ubezpieczenia;
    - 3) jeżeli wartość przedmiotu ubezpieczenia w dniu szkody nie przekracza 110% sumy ubezpieczenia tego przedmiotu.
  14. W odniesieniu do ubezpieczenia mienia w transporcie krajowym (cargo) w przypadku, gdy określona przez ubezpieczającego suma ubezpieczenia jest niższa aniżeli 80% łącznej wartości mienia przewożonego wszystkimi środkami transportu w dniu szkody, odszkodowanie zmniejsza się w takim stosunku, w jakim pozostaje zadeklarowana suma ubezpieczenia do łącznej wartości mienia przewożonego wszystkimi środkami transportu w dniu szkody.
  15. W ubezpieczeniu, w którym występuje franszyza redukcyjna, wysokość ustalonego odszkodowania pomniejsza się o kwotę tej franszyzy. W przypadku, gdy w danym ubezpieczeniu ma zastosowanie więcej niż jedna franszyza redukcyjna, przy wypłacie odszkodowania uwzględnia się tylko tę franszyzę redukcyjną, której wartość stanowi najwyższą kwotę.
  16. W ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej zaspokojenie lub uznanie przez ubezpieczonego roszczenia odszkodowawczego, skierowanego przeciwko niemu przez poszkodowanego, nie wywołuje skutków prawnych względem PZU SA, jeżeli PZU SA nie wyraził na to uprzedniej zgody.

§ 48. PŁATNICY PODATKU VAT

Jeżeli ubezpieczony jest uprawniony do odliczania podatku od towarów i usług VAT, naliczanego przy nabyciu mienia stanowiącego przedmiot ubezpieczenia, to wartości będące podstawą ustalenia sumy ubezpieczenia, wysokości szkody, wysokości odszkodowania dla tego mienia nie uwzględniają tego podatku.

§ 49. POSTĘPOWANIE W RAZIE POWOŁANIA RZECZOSZNAWCÓW

1. Ubezpieczony lub PZU SA mogą powoływać rzeczoznawców w celu ustalenia przyczyny lub wysokości szkody.
2. W razie rozbieżności w opiniach rzeczoznawców ubezpieczony i PZU SA mogą powołać rzeczoznawcę opiniującego, który na podstawie przedłożonych do wglądu ekspertyz i własnej oceny stanu faktycznego wyda opinię.
3. Każda z osób, o których mowa w ust. 1, ponosi koszty rzeczoznawcy, którego powołała. Koszty trzeciego rzeczoznawcy (opiniującego) ponoszą ubezpieczony oraz PZU SA po połowie.

§ 50. WYPŁATA ODSZKODOWANIA

1. PZU SA wypłaca świadczenie w terminie 30 dni, licząc od dnia otrzymania zawiadomienia o wypadku ubezpieczeniowym.
2. Gdyby wyjaśnienie w terminie określonym w ust. 1 okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności PZU SA albo wysokości świadczenia okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną

część świadczenia PZU SA wypłaca w terminie określonym w ust. 1.

3. Jeżeli tytułem odszkodowania z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przysługują poszkodowanemu zarówno świadczenia jednorazowe jak i renty, PZU SA zaspakaja je z obowiązującej sumy gwarancyjnej w następującej kolejności:
  - 1) świadczenia jednorazowe;
  - 2) renty czasowe;
  - 3) renty dożywotnie.
4. Jeżeli po wypłacie odszkodowania ubezpieczony odzyskał utracone przedmioty, zobowiązany jest zwrócić niezwłocznie PZU SA odszkodowanie wypłacone za te przedmioty albo zrzec się praw do tych przedmiotów na rzecz PZU SA. W razie odzyskania przedmiotów w stanie uszkodzonym lub niekompletnym, zwrotowi na rzecz PZU SA podlega kwota odpowiadająca wartości przedmiotu w dniu odzyskania.
5. PZU SA wypłaca odszkodowanie na podstawie uznania roszczenia, ugody lub prawomocnego orzeczenia sądu.

§ 51. PRZEJŚCIE ROSZCZEŃ NA PZU SA

1. Z dniem wypłaty przez PZU SA odszkodowania roszczenia ubezpieczonego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzą z mocy prawa na PZU SA do wysokości zapłaconego odszkodowania, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3. Jeżeli PZU SA pokrył tylko część szkody, ubezpieczonemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniami PZU SA.
2. Nie przechodzą na PZU SA roszczenia ubezpieczonego przeciwko osobom, z którymi ubezpieczony, będący osobą fizyczną, pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym.
3. W przypadku wypłaty odszkodowania z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu szkód wyrządzonych przez pracownika ubezpieczonego przy wykonywaniu obowiązków pracowniczych na rzecz ubezpieczonego, PZU SA rezygnuje z prawa do dochodzenia roszczenia, które przysługuje ubezpieczonemu wobec tego pracownika z tytułu wyrządzonej szkody (rezygnacja z prawa do regresu).
4. Jeżeli ubezpieczony bez zgody PZU SA zrzekł się roszczenia przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę albo je ograniczył, PZU SA może odmówić wypłaty odszkodowania lub je zmniejszyć. Jeżeli zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia zostanie ujawnione po wypłaceniu przez PZU SA odszkodowania, wówczas PZU SA może zażądać od ubezpieczonego zwrotu całości lub części wypłaconego odszkodowania.

§ 52. PODWÓJNE UBEZPIECZENIE

1. Jeżeli ten sam przedmiot ubezpieczenia w tym samym czasie jest ubezpieczony od tego samego ryzyka u dwóch lub więcej ubezpieczycieli na sumy, które łącznie przewyższają jego wartość ubezpieczeniową, ubezpieczony nie może żądać świadczenia przenoszącego wysokość szkody. Między ubezpieczycielami każdy z nich odpowiada w takim stosunku, w jakim przyjęta przez niego suma ubezpieczenia pozostaje do łącznych sum wynikających z podwójnego lub wielokrotnego ubezpieczenia.

2. Jeżeli w którejkolwiek z umów ubezpieczenia, o jakich mowa w ust. 1, uzgodniono, że suma wypłacona przez ubezpieczyciela z tytułu ubezpieczenia może być wyższa od poniesionej szkody, zapłaty świadczenia w części przenoszącej wysokość szkody ubezpieczony może żądać tylko od tego ubezpieczyciela. W takim przypadku dla określenia odpowiedzialności między ubezpieczycielami należy przyjąć, że w ubezpieczeniu, o którym mowa w niniejszym postanowieniu, suma ubezpieczenia równa jest wartości ubezpieczeniowej.

§ 53. WŁAŚCIWOŚĆ SĄDU

Powództwo o roszczenia wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć albo według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby ubezpieczającego, ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia.

§ 54. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Ubezpieczającemu, ubezpieczonemu i uprawnionemu z umowy ubezpieczenia przysługuje prawo do wniesienia pisemnej skargi bądź zażalenia, dotyczących realizacji przez PZU SA umowy ubezpieczenia. Z zastrzeżeniem ust. 2 adresem skargi lub zażalenia właściwym do ich rozpatrzenia jest jednostka organizacyjna nadzorująca jednostkę, której skarga dotyczy lub inna jednostka wskazana przez PZU SA. Skargę lub zażalenie składa się na piśmie za pośrednictwem jednostki, której skarga lub zażalenie dotyczy.
2. W przypadku skargi lub zażalenia dotyczących likwidacji szkód, jednostką właściwą do ich rozpatrzenia jest Regionalne Centrum Likwidacji Szkód PZU SA właściwe ze względu na miejsce likwidacji szkody.
3. PZU SA udziela odpowiedzi na skargę lub zażalenie na piśmie w terminie 30 dni od dnia otrzymania skargi lub zażalenia.
4. Niezależnie od uprawnień, o których mowa w ust. 1 i 2, ubezpieczającemu, ubezpieczonemu i uprawnionemu z umowy ubezpieczenia przysługuje prawo wniesienia skargi do Rzecznika Ubezpieczonych.
5. W porozumieniu z ubezpieczającym mogą być wprowadzone do umowy ubezpieczenia postanowienia dodatkowe, w szczególności klauzule stanowiące Załącznik nr 2 do OWU, lub odmienne od ustalonych w OWU.
6. PZU SA zobowiązany jest przedstawić ubezpieczającemu różnicę między treścią umowy ubezpieczenia a OWU w formie pisemnej przed zawarciem umowy ubezpieczenia. W razie niedopełnienia tego obowiązku PZU SA nie może powoływać się na różnicę niekorzystną dla ubezpieczającego lub ubezpieczonego. Przepisu tego nie stosuje się do umów ubezpieczenia zawieranych w drodze negocjacji.
7. W razie wprowadzenia do umów ubezpieczenia postanowień dodatkowych lub odmiennych, OWU mają zastosowanie w zakresie nie uregulowanym tymi postanowieniami.
8. W sprawach nieuregulowanych w OWU mają zastosowanie przepisy kodeksu cywilnego oraz inne stosowne przepisy prawa polskiego.
9. OWU mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych od dnia 1 kwietnia 2013 r.

ZAŁĄCZNIK nr 1

do ogólnych warunków kompleksowego ubezpieczenia PZU Doradca ustalonych uchwałą nr UZ/49/2011 Zarządu Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej z dnia 10 lutego 2011 r. ze zmianami ustalonymi uchwałą nr UZ/411/2011 z dnia 22 grudnia 2011 r. oraz uchwałą nr UZ/23/2013 z dnia 30 stycznia 2013 r.

Rodzaje działalności gospodarczej (branże) nie objęte ogólnymi warunkami kompleksowego ubezpieczenia PZU Doradca

Tabela nr 1

Lp.	Rodzaje działalności gospodarczej, w szczególności o wymienionych niżej symbolach PKD
1	Chów i hodowla zwierząt i drobiu, w tym fermy drobiu, kurniki, itp. (PKD 01.4)
2	Produkcja broni i amunicji (PKD 25.4), produkcja materiałów wybuchowych (PKD 20.51)
3	Przemysł stoczniowy, w tym produkcja statków i łodzi (PKD 30.11 i 30.12), górnictwo i wydobywstwo (PKD 05–09)
4	Produkcja wyrobów tytoniowych (PKD 12),
5	Wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej (PKD 19), wytwarzanie paliw jądrowych (PKD 24.46)
6	Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją (PKD 36–39)
7	Wspólnoty mieszkaniowe (PKD 68.20)
8	Dyskoteki i kluby nocne
9	Działalność związana z organizowaniem polowań, działalność kół łowieckich (PKD 01.7)

Rodzaje działalności gospodarczej (branże) nie objęte ubezpieczeniem OC w ramach ogólnych warunków kompleksowego ubezpieczenia PZU Doradca

Tabela nr 2

Lp.	Rodzaje działalności gospodarczej, w szczególności o wymienionych niżej symbolach PKD
1	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (PKD 35)
2	Roboty związane z budową mostów i tuneli (PKD 42.13), roboty związane z budową rurociągów przesyłowych i sieci rozdzielczych (PKD 42.21), roboty związane z budową obiektów inżynierii wodnej (PKD 42.91)
3	Transport kolejowy, tramwajowy, wodny, lotniczy, drogowy (PKD 49–51) oraz produkcja środków transportu (PKD 30.2, 30.3, 30.4 i 30.9)
4	Działalność spedycyjna (PKD 52.2)
5	Autopomoc, holowanie pojazdów, parkingi, w tym także parkingi strzeżone (PKD 52.21)
6	Działalność detektywistyczna i ochroniarska (PKD 80)
7	Działalność związana z organizacją targów, wystaw, kongresów (PKD 82.3, 77.4 i 82.91)
8	Administracja publiczna w tym gminy, zarządy dróg, obrona narodowa, działalność edukacyjna (PKD 84 i 85)
9	Działalność usługowa związana z utrzymaniem porządku w budynkach i zagospodarowaniem terenów zielonych, zarządcy nieruchomości (PKD 81)
10	Działalność polegająca na wykonywaniu tatuażu

Załącznik nr 2

do ogólnych warunków kompleksowego ubezpieczenia PZU Doradca ustalonych uchwałą nr UZ/49/2011 Zarządu Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej z dnia 10 lutego 2011 r. ze zmianami ustalonymi uchwałą nr UZ/411/2011 z dnia 22 grudnia 2011 r. oraz uchwałą nr UZ/23/2013 z dnia 30 stycznia 2013 r.

Klauzule dodatkowe

KLAUZULE MAJĄCE ZASTOSOWANIE DO UBEZPIECZENIA MIENIA OD OGNIĄ I INNYCH ŻYWIOŁÓW

Klauzula ubezpieczenia przepięć

1. Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:
  - 1) w odniesieniu do elektrycznych oraz elektronicznych maszyn, urządzeń, instalacji i sieci rozszerza się zakres ubezpieczenia o szkody powstałe wskutek przepięcia w rozumieniu postanowień § 2 pkt 46 OWU oraz koszty, o których mowa w § 5 ust. 1–4 OWU, w wysokości przekraczającej kwotę 1.000 PLN, o której mowa w § 7 ust. 11 OWU;
  - 2) odpowiedzialność PZU SA z tytułu niniejszej klauzuli ograniczona jest do ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu, przy czym w ramach tego limitu ustala się podlimity dla każdej maszyny lub urządzenia w wysokości stanowiącej równowartość ich sumy ubezpieczenia;
  - 3) ustalony w umowie ubezpieczenia limit odpowiedzialności PZU SA nie może być wyższy niż 500.000 PLN i limit ten obowiązuje na jeden i wszystkie wypadki ubezpieczeniowe zaistniałe w okresie ubezpieczenia;
  - 4) wysokość limitu odpowiedzialności PZU SA deklaruje ubezpieczający kierując się przewidywaną możliwością maksymalnej straty w okresie ubezpieczenia;
  - 5) limit odpowiedzialności PZU SA ulega pomniejszeniu o kwotę każdego odszkodowania i kosztów wypłaconych z tytułu ubezpieczenia w ramach niniejszej klauzuli; ubezpieczający może za zgodą PZU SA uzupełnić wysokość tego limitu opłacając składkę uzupełniającą; w przypadku uzupełnienia limitu, podwyższony limit stanowi granicę odpowiedzialności PZU SA od dnia następnego po zapłaceniu składki uzupełniającej;
  - 6) ochroną ubezpieczeniową od ryzyka przepięcia obejmowane są elektryczne oraz elektroniczne maszyny, urządzenia, instalacje i sieci, które mają zainstalowane zabezpieczenia przeciwprzepięciowe zgodnie z zaleceniami producentów sprzętu i urządzeń zabezpieczających;
  - 7) z zakresu ochrony ubezpieczeniowej przewidzianego niniejszą klauzulą wyłączone są szkody powstałe:
    - a) w licznikach oraz miernikach,
    - b) w bezpiecznikach, wkładkach topikowych bezpieczników elektrycznych, stycznikach, odgromnikach, żarówkach, grzejnikach, lampach,
    - c) w czasie naprawy oraz podczas prób dokonywanych na maszynach i urządzeniach, z wyjątkiem prób dokonywanych w związku z okresowymi badaniami eksploatacyjnymi (ogłędzinami i przeglądami);

- d) powstałe w wyniku nagłego wzrostu napięcia w sieci elektrycznej spowodowanego inną przyczyną niż wyładowania atmosferyczne;
- 8) ubezpieczający jest zobowiązany:
  - a) konserwować zabezpieczenia przeciwprzepięciowe zgodnie z zaleceniami producentów sprzętu oraz urządzeń zabezpieczających;
  - b) przeprowadzać okresowe badania eksploatacyjne (ogłędziny i przeglądy) ubezpieczonych maszyn lub urządzeń (w tym instalacji i sieci) elektrycznych oraz elektronicznych, a także zainstalowanych w nich zabezpieczeń przeciwprzepięciowych, stosownie do obowiązujących przepisów lub zaleceń producentów;
- 9) w razie naruszenia obowiązków, o których mowa w pkt 8 z winy umyślnej lub wskutek rażącego niedbalstwa, PZU SA wolny jest od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności.
2. W przypadku włączenia do umowy ubezpieczenia niniejszej klauzuli, ubezpieczający zobowiązany jest do opłacenia dodatkowej składki.

Klauzula ubezpieczenia rozmrożenia towarów przechowywanych w urządzeniach chłodniczych

1. Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:
  - 1) w odniesieniu do mienia będącego przedmiotem ubezpieczenia (towaru) przechowywanego w urządzeniach chłodniczych w temperaturze co najmniej minus 18°C (stopni Celsjusza), zakres ubezpieczenia zostaje rozszerzony o szkody powstałe wskutek rozmrożenia w rozumieniu postanowień § 2 pkt 49 OWU;
  - 2) odpowiedzialność PZU SA z tytułu niniejszej klauzuli ograniczona jest do ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu;
  - 3) ustalony w umowie ubezpieczenia limit odpowiedzialności PZU SA nie może być wyższy niż 50.000 PLN i limit ten obowiązuje na jeden i wszystkie wypadki ubezpieczeniowe zaistniałe w okresie ubezpieczenia;
  - 4) wysokość limitu odpowiedzialności PZU SA deklaruje ubezpieczający kierując się przewidywaną możliwością maksymalnej straty w okresie ubezpieczenia;
  - 5) limit odpowiedzialności PZU SA ulega pomniejszeniu o kwotę każdego odszkodowania oraz kosztów wypłaconych z tytułu ubezpieczenia w ramach niniejszej klauzuli; ubezpieczający może za zgodą PZU SA uzupełnić wysokość tego limitu opłacając składkę uzupełniającą; w przypadku uzupełnienia limitu, podwyższony limit stanowi granicę odpowiedzialności PZU SA od dnia następnego po zapłaceniu składki uzupełniającej;

- 6) z zakresu ochrony ubezpieczeniowej przewidzianego niniejszą klauzulą wyłączone są szkody powstałe wskutek:
  - a) rozmrożenia wynikającego z przepięć wewnętrznych w instalacji wewnętrznej,
  - b) niewłaściwego przechowywania towarów,
  - c) mechanicznego uszkodzenia opakowań towarów.
2. W przypadku włączenia do umowy ubezpieczenia niniejszej klauzuli, ubezpieczający zobowiązany jest do opłacenia dodatkowej składki.

Klauzula ubezpieczenia drobnych prac remontowo-budowlanych

1. Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:
  - 1) zakres ubezpieczenia zostaje rozszerzony o szkody w ubezpieczonym mieniu powstałe w związku z prowadzeniem przez ubezpieczonego lub na jego zlecenie w miejscu ubezpieczenia drobnych prac remontowo-budowlanych takich jak: naprawa, wymiana, konserwacja, remont, przebudowa, rozbiórka pod warunkiem, że prace te:
    - a) prowadzone są w obiektach oddanych do użytkowania i nie wymagają pozwolenia na budowę,
    - b) realizacja ich nie wiąże się z naruszeniem konstrukcji nośnej budynku lub budowli lub konstrukcji dachu;
  - 2) odpowiedzialność PZU SA z tytułu niniejszej klauzuli ograniczona jest do ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności PZU SA w odniesieniu do szkód w mieniu będącym przedmiotem drobnych prac remontowo-budowlanych; limit ten powinien uwzględniać wartość mienia będącego przedmiotem drobnych prac oraz koszt ich wykonania;
  - 3) ustalony w umowie ubezpieczenia limit odpowiedzialności PZU SA nie może być wyższy niż 250.000 PLN i limit ten obowiązuje na jeden i wszystkie wypadki ubezpieczeniowe zaistniałe w okresie ubezpieczenia;
  - 4) wysokość limitu odpowiedzialności PZU SA deklaruje ubezpieczający kierując się przewidywaną możliwością maksymalnej straty w okresie ubezpieczenia;
  - 5) limit odpowiedzialności ulega pomniejszeniu o kwotę każdego odszkodowania i kosztów wypłaconych z tytułu ubezpieczenia w ramach niniejszej klauzuli; ubezpieczający nie może uzupełnić tego limitu;
  - 6) z zakresu ochrony ubezpieczeniowej przewidzianego niniejszą klauzulą wyłączone są szkody powstałe wskutek:
    - a) niewłaściwego zabezpieczenia mienia sąsiadującego przed skutkami prowadzonych prac remontowo-budowlanych,
    - b) przeprowadzenia prac niezgodnie z zasadami sztuki budowlanej, zastosowania wadliwych materiałów lub niewłaściwej technologii wykonawstwa,
    - c) awarii urządzeń lub instalacji spowodowanych wadliwym montażem,
    - d) dokonania rozruchu niezgodnie z instrukcją producenta lub dostawcy,
    - e) katastrofy budowlanej;
  - 7) limit odpowiedzialności PZU SA, o którym mowa w pkt 2, nie ma zastosowania do szkód, które powstały w związku z prowadzeniem drobnych prac remontowo-budowlanych w ubezpieczonym mieniu, które nie było przedmiotem tych prac.
2. W przypadku włączenia do umowy ubezpieczenia niniejszej klauzuli, ubezpieczający zobowiązany jest do opłacenia dodatkowej składki.

Klauzula dodatkowych kosztów działalności gospodarczej

1. Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:
  - 1) PZU SA zobowiązuje się do zwrotu dodatkowych kosztów, o których mowa w pkt 3, powstałych w związku z zakłóceniem lub przerwą w prowadzonej przez ubezpieczonego działalności gospodarczej, poniesionych przez ubezpieczonego w celu kontynuowania działalności gospodarczej, będących następstwem szkody w ubezpieczonym mieniu, za którą PZU SA przyjął odpowiedzialność na podstawie § 4 ust. 1 pkt 1, 2 i 5 OWU, z zastrzeżeniem pkt 2;
  - 2) PZU SA zwraca niezbędne i ekonomicznie uzasadnione koszty poniesione przez ubezpieczonego w celu kontynuowania działalności gospodarczej, w okresie od powstania szkody w ubezpieczonym mieniu do czasu przywrócenia technicznej gotowości przedsiębiorstwa do prowadzenia działalności gospodarczej w poprzednim zakresie i miejscu z zastrzeżeniem, że PZU SA pokrywa dodatkowe koszty, które zostały poniesione w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy od dnia powstania szkody (tzw. okres ponoszenia kosztów);
  - 3) dodatkowymi kosztami, których ponoszenie jest konieczne w związku z zakłóceniem lub przerwą w prowadzonej działalności gospodarczej, są:
    - a) koszty przeniesienia ubezpieczonego mienia do innej lokalizacji,
    - b) koszty użytkowania obcych pomieszczeń (lokali), budynków i działek,
    - c) koszty użytkowania zastępczych maszyn i urządzeń,
    - d) dodatkowe koszty pracy związane z przywróceniem działalności gospodarczej tj. godziny nadliczbowe, dodatki za pracę w nocy, niedziele i święta, koszty zatrudnienia dodatkowych pracowników,
    - e) koszty poinformowania klientów o lokalizacji nowego lub zastępczego lokalu w sposób zwyczajowo przyjęty;
  - 4) dodatkowe koszty, o których mowa w pkt 3, powinny być udokumentowane fakturami lub w inny sposób;
  - 5) przy zwrocie dodatkowych kosztów stosuje się franszyzę redukcyjną w wysokości 20% kwoty odszkodowania, nie mniej jednak niż 5% ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności, o którym mowa w pkt 6;
  - 6) odpowiedzialność PZU SA z tytułu niniejszej klauzuli ograniczona jest do ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu;
  - 7) ustalony w umowie ubezpieczenia limit odpowiedzialności PZU SA nie może być wyższy niż 500.000 PLN i limit ten obowiązuje na jeden i wszystkie wypadki ubezpieczeniowe zaistniałe w okresie ubezpieczenia;
  - 8) wysokość limitu odpowiedzialności deklaruje ubezpieczający i powinien on odpowiadać najwyższej kwocie przewidywanych dodatkowych kosztów;
  - 9) limit odpowiedzialności PZU SA ulega pomniejszeniu o kwotę każdego odszkodowania wypłaconego z tytułu ubezpieczenia w ramach niniejszej klauzuli; ubezpieczający nie może uzupełnić tego limitu;

- 10) ubezpieczony zobowiązuje się do prowadzenia ksiąg rachunkowych zgodnie z obowiązującymi przepisami: ustawą o rachunkowości i przepisami wykonawczymi wydanymi na podstawie tej ustawy, oraz zobowiązuje się przechowywać i chronić dokumentację finansową w taki sposób, aby nie mogła ona ulec zniszczeniu albo zgubieniu;
- 11) PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za dodatkowe koszty, o których mowa w pkt 3, spowodowane bezpośrednio lub pośrednio lub zwiększone:
  - a) decyzją właściwych władz lub organów administracji publicznej, która opóźnia lub uniemożliwia odbudowę lub odtworzenie zniszczonego mienia lub dalsze prowadzenie działalności gospodarczej przez ubezpieczonego,
  - b) brakiem wystarczających środków finansowych ubezpieczonego niezbędnych do odbudowy lub odtworzenia zniszczonego mienia w jak najszybszym trybie, także w przypadku gdy brak ten wynika z wysokości uzyskanej kwoty odszkodowania lub niedoubezpieczenia mienia w ramach umowy ubezpieczenia mienia od ognia i innych żywiołów,
  - c) innowacjami i ulepszeniami wprowadzonymi w trakcie odbudowy, odtworzenia lub naprawy zniszczonego mienia,
  - d) nieuzasadnioną zwłoką w odbudowie lub odtworzeniu dotkniętego szkoda mienia,
  - e) kosztami reklamy.
2. W przypadku włączenia do umowy ubezpieczenia niniejszej klauzuli, ubezpieczający zobowiązany jest do opłacenia dodatkowej składki.

Klauzula stałych kosztów działalności gospodarczej

1. Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:
  - 1) PZU SA zobowiązuje się zwrócić stałe koszty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej wymienione w pkt 2, których poniesienie przez ubezpieczonego było konieczne, powstałe w okresie przerwy obejmującej całą działalność gospodarczą prowadzoną przez ubezpieczonego, zwaną dalej „całkowitą przerwą”, będącą następstwem:
    - a) wystąpienia szkody w ubezpieczonym mieniu, za którą PZU SA przyjął odpowiedzialność na podstawie § 4 ust. 1 pkt 1, 2 i 5 OWU,
    - b) nieszczęśliwego wypadku – osoby posiadającej uprawnienia lub kwalifikacje do wykonywania określonych czynności zawodowych, wskazanej we wniosku o zawarcie umowy ubezpieczenia, której nieobecność powoduje całkowitą przerwę w prowadzonej działalności gospodarczej – za który PZU SA ponosi odpowiedzialność na podstawie innej umowy ubezpieczenia zawartej z PZU SA;
  - 2) stałymi kosztami związanymi z prowadzeniem działalności gospodarczej, o których mowa w pkt 1, są:
    - a) koszty wynagrodzeń pracowników,
    - b) obciążenia wynagrodzeń pracowników, o których mowa w lit. a, obejmujące m.in. składki na ubezpieczenia społeczne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych, wpłaty na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
    - c) opłaty za korzystanie z dotychczas użytkowanych (tj. bezpośrednio przed wystąpieniem przerwy) pomieszczeń, budynków, działek, służących do prowadzenia działalności gospodarczej,
    - d) stałe opłaty wynikające z zawartych umów o dostawę: energii elektrycznej, centralnego ogrzewania, gazu, wody oraz koszty abonamentów telefonów stacjonarnych,
    - e) koszty korzystania z dotychczas użytkowanych (tj. bezpośrednio przed wystąpieniem przerwy) maszyn i urządzeń,
    - f) inne niż określone w lit. a–e koszty, ponoszone na podstawie umów cywilno-prawnych określone w umowie ubezpieczenia, na włączenie których PZU SA wyraził zgodę;
- 3) w ramach niniejszej klauzuli PZU SA nie pokrywa kosztów:
  - a) przeznaczonych na zakup surowców, materiałów pomocniczych,
  - b) przeznaczonych na zapłatę kar pieniężnych, grzywien lub odszkodowań;
- 4) w przypadku całkowitej przerwy spowodowanej wystąpieniem szkody, o której mowa w pkt 1 lit. a, PZU SA zwraca stałe koszty, o których mowa w pkt 2, przypadające za okres całkowitej przerwy, liczony nie wcześniej niż od dnia wystąpienia wypadku ubezpieczeniowego do dnia wznowienia działalności gospodarczej, jednakże nie krótszy niż 6 kolejnych dni i nie dłuższy niż 2 miesiące, z zastrzeżeniem pkt 5;
- 5) za dzień wznowienia działalności gospodarczej przyjmuje się dzień, w którym podjęto działalność w zakresie, w jakim prowadzona była przed wystąpieniem całkowitej przerwy;
- 6) w przypadku całkowitej przerwy spowodowanej nieszczęśliwym wypadkiem osoby, o której mowa w pkt 1 lit. b, PZU SA zwraca stałe koszty, o których mowa w pkt 2, przypadające za okres całkowitej przerwy, liczony od pierwszego dnia niezdolności do pracy potwierdzonej zaświadczeniem lekarskim do dnia wznowienia działalności gospodarczej, jednakże nie krótszy niż 31 dni i nie dłuższy niż 3 miesiące, z zastrzeżeniem pkt 7;
- 7) za dzień wznowienia działalności gospodarczej przyjmuje się następny dzień po ostatnim dniu niezdolności do pracy;
- 8) jeżeli wskutek nieszczęśliwego wypadku osoby, o której mowa w pkt 1 lit. b, i orzeczonej przez lekarza jej trwałej niezdolności do pracy działalność gospodarcza nie będzie dalej prowadzona przez ubezpieczonego, PZU SA pokrywa stałe koszty, o których mowa w pkt 2, w okresie wypowiedzenia umów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, jednakże za okres nie dłuższy niż określony w pkt 6, liczony od pierwszego dnia niezdolności do pracy wskutek nieszczęśliwego wypadku;
- 9) PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za stałe koszty, o których mowa w pkt 2, ponoszone przez ubezpieczonego za okres całkowitej przerwy spowodowanej:
  - a) wystąpieniem szkody w ubezpieczonym mieniu przed rozpoczęciem ochrony ubezpieczeniowej z tytułu niniejszej klauzuli,
  - b) decyzją właściwych organów administracji publicznej, która opóźnia lub uniemożliwia odbudowę lub odtworzenie zniszczonego mienia lub dalsze prowadzenie działalności gospodarczej przez ubezpieczonego,

- c) brakiem wystarczających środków finansowych ubezpieczonego niezbędnych do odbudowy lub odtworzenia zniszczonego mienia w jak najszybszym trybie, także w przypadku gdy brak ten wynika z wysokości uzyskanej kwoty odszkodowania lub niedoubezpieczenia mienia w ramach ubezpieczenia od ognia i innych żywiołów,
- d) innowacjami i ulepszeniami wprowadzonymi w trakcie odbudowy, odtworzenia lub naprawy zniszczonego mienia,
- e) nieuzasadnioną zwłoką w odbudowie lub odtwarzaniu mienia,
- f) szkodami w środkach obrotowych tj. surowcach, materiałach w przerobie, półfabrykatach, wyrobach gotowych, materiałach pomocniczych, opakowaniach, mieniu osób trzecich oraz w wartościach pieniężnych,
- g) nieszczęśliwym wypadkiem osoby, o której mowa w pkt 1 lit. b, powstałym na skutek:
  - stanu nietrzeźwości albo stanu po użyciu alkoholu, lub środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii, chyba że nie miało to wpływu na zajście wypadku ubezpieczeniowego,
  - samookaleczenia lub próby samobójczej albo samobójstwa,
  - wyczynowego lub amatorskiego uprawiania sportów motorowych lub motorowodnych, lotniczych (szybownictwa, baloniarstwa, spadochroniarstwa, lotniarstwa, paralotniarstwa, motolotniarstwa, pilotowania samolotów silnikowych), alpinizmu, speleologii, wspinaczki skalnej, trekkingu, raftingu i jego odmian, nurkowania przy użyciu specjalistycznego sprzętu, żeglarstwa morskiego, kite surfing, jazdy na nartach lub snowboardzie poza oznakowanymi trasami zjazdowymi, skoków bungee oraz uczestniczenia w wyprawach do miejsc charakteryzujących się ekstremalnymi warunkami klimatycznymi lub przyrodniczymi,
  - poddania się zabiegom o charakterze medycznym, jeżeli przeprowadzenie ich nie było związane z leczeniem następstwa nieszczęśliwego wypadku i nie zostało zlecone przez lekarza,
  - prowadzenia pojazdów bez uprawnień wymaganych prawem, chyba że nie miało to wpływu na zajście nieszczęśliwego wypadku,
  - popełnienia przestępstwa lub usiłowania jego popełnienia,
  - choroby zdiagnozowanej przed dniem rozpoczęcia ochrony ubezpieczeniowej, która przyczyniła się do zaistnienia nieszczęśliwego wypadku;
- 10) ponadto PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za stałe koszty ponoszone przez ubezpieczonego w czasie całkowitej przerwy spowodowanej nieszczęśliwym wypadkiem osoby, o której mowa w pkt 1 lit. b, powstałym przed dniem rozpoczęcia ochrony ubezpieczeniowej z tytułu niniejszej klauzuli;
- 11) PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za stałe koszty ponoszone przez ubezpieczonego prowadzącego kancelarię prawną;
- 12) przez kancelarię prawną, o której mowa w pkt 11, należy rozumieć:
  - a) kancelarię notarialną lub kancelarię prowadzoną w formie spółki z udziałem notariusza na zasadach określonych w ustawie z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie,
  - b) kancelarię radcy prawnego lub kancelarię prowadzoną w formie spółki z udziałem radcy prawnego na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych,
  - c) kancelarię adwokacką lub kancelarię prowadzoną w formie spółki z udziałem adwokata na zasadach określonych w ustawie z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o advokaturze;
- 13) odpowiedzialność PZU SA z tytułu niniejszej klauzuli ograniczona jest do ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności PZU SA;
- 14) ustalony w umowie limit odpowiedzialności PZU SA nie może być wyższy niż 150.000 PLN i limit ten obowiązuje na jedną i wszystkie całkowite przerwy zaistniałe w okresie ubezpieczenia;
- 15) wysokość limitu odpowiedzialności PZU SA deklaruje ubezpieczający i powinien on odpowiadać najwyższej kwocie przewidywanych stałych kosztów;
- 16) limit odpowiedzialności PZU SA ulega pomniejszeniu o kwotę każdego odszkodowania wypłaconego z tytułu ubezpieczenia w ramach niniejszej klauzuli; ubezpieczający może za zgodą PZU SA uzupełnić wysokość tego limitu opłacając składkę uzupełniającą; w przypadku uzupełnienia limitu, podwyższony limit stanowi granicę odpowiedzialności PZU SA od dnia następnego po zapłaceniu składki uzupełniającej;
- 17) wysokość zwracanych kosztów stałych określa się na podstawie udokumentowanych kosztów powstałych w okresie trwania całkowitej przerwy;
- 18) w przypadku wystąpienia całkowitej przerwy ubezpieczony zobowiązany jest:
  - a) nie później niż w ciągu trzech dni roboczych od chwili wystąpienia całkowitej przerwy powiadomić o niej PZU SA,
  - b) powiadomić PZU SA o zakończeniu całkowitej przerwy, nie później niż w ciągu trzech dni roboczych od ostatniego dnia faktycznego zakończenia całkowitej przerwy,
  - c) udostępnić PZU SA dokumenty potwierdzające koszty stałe oraz inne dokumenty dotyczące okoliczności powstania całkowitej przerwy, a także udzielić niezbędnych wyjaśnień i pomocy w tym zakresie,
  - d) prowadzić dokumentację finansową zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz przechowywać i chronić ją w taki sposób, aby nie mogła ona ulec zniszczeniu albo zgubieniu,
  - e) umożliwić przedstawicielowi PZU SA dokonanie lustracji miejsca ubezpieczenia w celu ustalenia stanu faktycznego;
- 19) przez nieszczęśliwy wypadek, o którym mowa w pkt 1 lit. b, należy rozumieć nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, w następstwie którego osoba wymieniona w pkt 1 lit. b niezależnie od swej woli doznała uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia lub zmarła.
- 2. W przypadku włączenia do umowy ubezpieczenia niniejszej klauzuli, ubezpieczający zobowiązany jest do opłacenia dodatkowej składki.

KLAUZULE MAJĄCE ZASTOSOWANIE DO WYBRANYCH UBEZPIECZEŃ

Klauzula ubezpieczenia dewastacji (ma zastosowanie do ubezpieczenia mienia od ognia i innych żywiołów oraz ubezpieczenia mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku)

1. Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:
  - 1) rozszerza się zakres ubezpieczenia mienia od ognia i innych żywiołów o szkody powstałe wskutek dewastacji w rozumieniu postanowień § 2 pkt 7 OWU oraz koszty, o których mowa w § 5 ust. 1–5 OWU, w wysokości przekraczającej kwotę 1.000 PLN, o której mowa w § 7 ust. 12 OWU, w odniesieniu do mienia wymienionego w § 3 ust. 1 pkt 1–11 OWU, z zastrzeżeniem pkt 2 i 3;
  - 2) mienie wymienione w § 3 ust. 1 pkt 5–11 OWU objęte jest ochroną ubezpieczeniową na podstawie niniejszej klauzuli, jeżeli znajduje się wewnątrz budynku lub lokalu;
  - 3) na podstawie niniejszej klauzuli ochroną ubezpieczeniową objęte są także urządzenia znajdujące się na zewnątrz budynków lub budowli, które są trwale przymocowane do budynku lub budowli: anteny, oświetlenie, markizy, szyldy, zadaszenia, urządzenia stanowiące osprzęt do różnych instalacji;
  - 4) rozszerza się zakres ubezpieczenia mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku o szkody powstałe wskutek dewastacji, w odniesieniu do znajdującego się wewnątrz budynku lub lokalu mienia wymienionego w § 8 ust. 1 pkt 1–6 OWU, w rozumieniu postanowień § 2 pkt 7 OWU, oraz w odniesieniu do zwrotu kosztów wymienionych w § 10 ust. 1 i 2, w wysokości przekraczającej kwotę 1.000 PLN, o której mowa w § 10 ust. 1 OWU;
  - 5) odpowiedzialność PZU SA z tytułu niniejszej klauzuli ograniczona jest do ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności PZU SA;
  - 6) ustalony w umowie ubezpieczenia limit odpowiedzialności PZU SA w odniesieniu do szkód, o których mowa w pkt 1 i 4, nie może być wyższy niż 30% sumy ubezpieczenia w ubezpieczeniu mienia od ognia i innych żywiołów, określonej w umowie ubezpieczenia na dzień jej zawarcia, jednakże nie wyższy niż 100.000 PLN, przy czym w odniesieniu do szkód, o których mowa w pkt 4, ustala się podlimit odpowiedzialności PZU SA w kwocie nie wyższej niż suma ubezpieczenia dla ubezpieczenia mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia;
  - 7) limit, o którym mowa w pkt 5 i 6, obowiązuje na jeden i wszystkie wypadki ubezpieczeniowe zaistniałe w okresie ubezpieczenia;
  - 8) wysokość limitu odpowiedzialności PZU SA, o którym mowa w pkt 6, deklaruje ubezpieczający w uzgodnieniu z PZU SA, kierując się przewidywaną możliwością maksymalnej straty w okresie ubezpieczenia;
  - 9) limit odpowiedzialności PZU SA ulega pomniejszeniu o kwotę każdego odszkodowania oraz kosztów wypłaconych z tytułu ubezpieczenia w ramach niniejszej klauzuli; ubezpieczający może za zgodą PZU SA uzupełnić wysokość tego limitu opłacając składkę uzupełniającą; w przypadku uzupełnienia limitu, podwyższony limit stanowi granicę odpowie-

dzialności PZU SA od dnia następnego po zapłaceniu składki uzupełniającej;

- 10) w ramach określonego w pkt 6 limitu odpowiedzialności PZU SA, ustala się podlimit dla urządzeń, o których mowa w pkt 3, oraz dla obiektów małej architektury – w wysokości 5% tego limitu;
- 11) z zakresu ochrony ubezpieczeniowej przewidzianego niniejszą klauzulą wyłączone są szkody:
  - a) polegające na uszkodzeniu ubezpieczonego mienia w wyniku pomalowania, graffiti, oblania farbą bądź inną substancją,
  - b) w obiektach opuszczonych lub niewykorzystywanych do prowadzenia działalności gospodarczej przez okres dłuższy niż 30 dni,
  - c) polegające na stłuczeniu przedmiotów, o których mowa w § 13 ust. 1 OWU.
2. W przypadku włączenia do umowy ubezpieczenia niniejszej klauzuli, ubezpieczający zobowiązany jest do opłacenia dodatkowej składki.

Klauzula ubezpieczenia aktów terroryzmu (ma zastosowanie do ubezpieczenia mienia od ognia i innych żywiołów, ubezpieczenia sprzętu elektronicznego i ubezpieczenia mienia w transporcie krajowym – cargo)

1. Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:
  - 1) rozszerza się zakres ubezpieczenia o szkody będące następstwem aktów terroryzmu w rozumieniu postanowień § 2 pkt 1 OWU powstałe w wyniku: ognia, eksplozji, upadku statku powietrznego oraz akcji ratowniczej prowadzonej w związku z tymi zdarzeniami;
  - 2) z zakresu ochrony ubezpieczeniowej przewidzianego niniejszą klauzulą wyłączone są szkody spowodowane przez konfiskatę lub zniszczenie z nakazu rządu lub jakiegokolwiek organu władzy publicznej;
  - 3) ustanawia się franszyzę redukcyjną w wysokości 10% odszkodowania, nie niższą niż 500 PLN;
  - 4) odpowiedzialność PZU SA z tytułu niniejszej klauzuli ograniczona jest do ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności PZU SA;
  - 5) z zastrzeżeniem pkt 6, 7 i 8, ustalony w umowie ubezpieczenia limit odpowiedzialności PZU SA nie może być wyższy niż najwyższa, określona w umowie ubezpieczenia na dzień jej zawarcia, łączna suma ubezpieczenia mienia:
    - a) w ubezpieczeniu mienia od ognia i innych żywiołów albo
    - b) w ubezpieczeniu sprzętu elektronicznego albo
    - c) w ubezpieczeniu mienia w transporcie krajowym (cargo),i limit ten obowiązuje na jeden i wszystkie wypadki ubezpieczeniowe zaistniałe w okresie ubezpieczenia, które wystąpiły w ubezpieczeniach wymienionych w lit. a–c;
  - 6) dla limitu, o którym mowa w pkt 5, w odniesieniu do szkód z ubezpieczenia, o którym mowa w pkt 5 lit. a, ustala się podlimit odpowiedzialności PZU SA w kwocie nie wyższej niż suma ubezpieczenia w ubezpieczeniu mienia od ognia i innych żywiołów na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia;
  - 7) dla limitu, o którym mowa w pkt 5, w odniesieniu do szkód z ubezpieczenia, o którym mowa w pkt 5 lit. b, ustala się podlimit odpowiedzialności PZU SA w kwocie

nie wyższej niż suma ubezpieczenia w ubezpieczeniu sprzętu elektronicznego na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia;

- 8) dla limitu, o którym mowa w pkt 5, w odniesieniu do szkód z ubezpieczenia, o którym mowa w pkt 5 lit. c, ustala się podlimit odpowiedzialności PZU SA w kwocie nie wyższej niż suma ubezpieczenia w ubezpieczeniu mienia w transporcie krajowym (cargo) na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia;
  - 9) wysokość limitu odpowiedzialności PZU SA, o którym mowa w pkt 5, deklaruje ubezpieczający kierując się przewidywaną możliwością maksymalnej straty w okresie ubezpieczenia;
  - 10) limit odpowiedzialności PZU SA ulega pomniejszeniu o kwotę każdego odszkodowania oraz kosztów, wypłaconych z tytułu ubezpieczenia w ramach niniejszej klauzuli, ubezpieczający może za zgodą PZU SA uzupełnić wysokość limitu odpowiedzialności opłacając składkę uzupełniającą. W przypadku uzupełnienia limitu odpowiedzialności podwyższony limit stanowi granicę odpowiedzialności PZU SA od dnia następnego po zapłaceniu składki uzupełniającej.
2. W przypadku włączenia do umowy ubezpieczenia niniejszej klauzuli, ubezpieczający zobowiązany jest do opłacenia dodatkowej składki.

Klauzula miejsca ubezpieczenia (lokalizacji) – ma zastosowanie do ubezpieczenia mienia od ognia i innych żywiołów, ubezpieczenia mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku oraz ubezpieczenia sprzętu elektronicznego

1. Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:
  - 1) rozszerza się zakres ubezpieczenia o mienie znajdujące się w nowych lokalizacjach na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, których użytkowanie ubezpieczony rozpocznie w okresie ubezpieczenia, przy czym ochrona ubezpieczeniowa rozpoczyna się od dnia przyjęcia danej lokalizacji przez ubezpieczonego do użytku (np. podpisania umowy najmu) pod warunkiem, że:
    - a) adresy tych lokalizacji wraz z wartością znajdującą się w nich mienia zostaną podane do wiadomości PZU SA w ciągu 30 dni od dnia przyjęcia ich do użytku,
    - b) lokalizacje spełniają wymagania określone w OWU odnośnie zabezpieczeń przeciwpożarowych i przeciwwkradzieżowych;
  - 2) ochroną ubezpieczeniową na podstawie niniejszej klauzuli nie jest objęte mienie w transporcie, na wystawach, pokazach i targach oraz mienie stanowiące przedmiot prac remontowo-budowlanych;
  - 3) ochroną ubezpieczeniową na podstawie niniejszej klauzuli objęte jest mienie w nowych lokalizacjach o wartości nieprzekraczającej w każdym ubezpieczeniu, objętym niniejszą klauzulą, 10% sumy ubezpieczenia mienia w danym ubezpieczeniu na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia.
2. W przypadku włączenia do umowy ubezpieczenia niniejszej klauzuli, ubezpieczający zobowiązany jest do opłacenia dodatkowej składki. Składka za objęcie ochroną ubezpieczeniową mienia znajdującego się w każdej nowej lokalizacji będzie naliczana za okres ubezpieczenia proporcjonalnie do składki rocznej od dnia, w którym przyjęto do użytkowania nową lokalizację.

Klauzula ubezpieczenia nowych inwestycji (automatycznego ubezpieczenia nowych inwestycji) – ma zastosowanie do ubezpieczenia mienia od ognia i innych żywiołów oraz ubezpieczenia sprzętu elektronicznego

1. Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:
  - 1) nowe inwestycje, za które uważa się środki trwałe tj. budynki, budowle, lokale, maszyny i urządzenia, elementy wyposażenia, obiekty małej architektury oraz sprzęt elektroniczny stacjonarny i przenośny, zostają z chwilą ich wpisu do rejestru środków trwałych automatycznie objęte ochroną ubezpieczeniową, z zastrzeżeniem pkt 3;
  - 2) zgłaszanie do ubezpieczenia inwestycji, o których mowa w ust. 1, będzie się odbywało w sposób następujący – do dnia 20 każdego miesiąca, ubezpieczający poinformuje PZU SA o inwestycjach zrealizowanych i zarejestrowanych w okresie miesiąca poprzedniego;
  - 3) ochroną ubezpieczeniową na podstawie niniejszej klauzuli objęte są nowe inwestycje o wartości nieprzekraczającej w każdym ubezpieczeniu, objętym niniejszą klauzulą, 10% sumy ubezpieczenia dla środków trwałych w danym ubezpieczeniu na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia.
2. W przypadku włączenia do umowy ubezpieczenia niniejszej klauzuli, ubezpieczający zobowiązany jest do opłacenia dodatkowej składki. Składka za każdą nową inwestycję zgłaszaną do ubezpieczenia będzie naliczana od dnia, w którym nowa inwestycja została wpisana do rejestru środków trwałych, proporcjonalnie do składki rocznej.

Klauzula kosztów uprzątnięcia pozostałości po szkodzie (ma zastosowanie do ubezpieczenia mienia od ognia i innych żywiołów, ubezpieczenia mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku, ubezpieczenia szyb i innych przedmiotów od stłuczenia, ubezpieczenia sprzętu elektronicznego i ubezpieczenia mienia w transporcie krajowym – cargo)

1. Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:
  - 1) PZU SA pokrywa do ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności, poza sumą ubezpieczenia, uzasadnione i udokumentowane koszty uprzątnięcia pozostałości po szkodzie, poniesione przez ubezpieczonego w związku ze szkodą, za którą PZU SA ponosi odpowiedzialność w ramach umowy ubezpieczenia;
  - 2) za koszty uprzątnięcia pozostałości po szkodzie, o których mowa w pkt 1, uznaje się koszty rozbiórki, demontażu i wywozu części niezdatnych do użytku (odpadów), jak również koszty ich składowania lub utylizacji;
  - 3) ochroną ubezpieczeniową na podstawie niniejszej klauzuli nie są objęte koszty poniesione na odkażenie pozostałości po szkodzie, usunięcie zanieczyszczeń gleby, wody i powietrza oraz rekultywację gruntów;

- 4) odpowiedzialność PZU SA z tytułu niniejszej klauzuli ograniczona jest do ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności PZU SA;
  - 5) ustalony w umowie ubezpieczenia limit odpowiedzialności PZU SA obowiązuje dla kosztów określonych w pkt 2, które wystąpiły w niżej wymienionych ubezpieczeniach:
    - a) w ubezpieczeniu mienia od ognia i innych żywiołów,
    - b) w ubezpieczeniu mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku,
    - c) w ubezpieczeniu szyb i innych przedmiotów od stłuczenia,
    - d) w ubezpieczeniu sprzętu elektronicznego,
    - e) w ubezpieczeniu mienia w transporcie krajowym (cargo);
  - 6) z zastrzeżeniem pkt 7–10, ustalony w umowie ubezpieczenia limit odpowiedzialności PZU SA nie może być wyższy niż 10% łącznej sumy ubezpieczenia mienia w ubezpieczeniu mienia od ognia i innych żywiołów, określonej w umowie ubezpieczenia na dzień jej zawarcia, i limit ten obowiązuje na jeden i wszystkie wypadki ubezpieczeniowe zaistniałe w okresie ubezpieczenia;
  - 7) dla limitu, o którym mowa w pkt 6, w odniesieniu do zwrotu kosztów dotyczących ubezpieczenia wymienionego w pkt 5 lit. b, ustala się podlimit odpowiedzialności PZU SA w kwocie nie wyższej niż suma ubezpieczenia w ubezpieczeniu mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia;
  - 8) dla limitu, o którym mowa w pkt 6, w odniesieniu do zwrotu kosztów dotyczących ubezpieczenia wymienionego w pkt 5 lit. c, ustala się podlimit odpowiedzialności PZU SA w kwocie nie wyższej niż suma ubezpieczenia w ubezpieczeniu szyb i innych przedmiotów od stłuczenia, na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia;
  - 9) dla limitu, o którym mowa w pkt 6, w odniesieniu do zwrotu kosztów dotyczących ubezpieczenia wymienionego w pkt 5 lit. d, ustala się podlimit odpowiedzialności PZU SA w kwocie nie wyższej niż suma ubezpieczenia w ubezpieczeniu sprzętu elektronicznego, na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia;
  - 10) dla limitu, o którym mowa w pkt 6, w odniesieniu do zwrotu kosztów dotyczących ubezpieczenia wymienionego w pkt 5 lit. e, ustala się podlimit odpowiedzialności PZU SA w kwocie nie wyższej niż suma ubezpieczenia w ubezpieczeniu mienia w transporcie krajowym (cargo), na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia;
  - 11) wysokość limitu odpowiedzialności, o którym mowa w pkt 6, deklaruje ubezpieczający i powinien on odpowiadać najwyższej kwocie przewidywanych kosztów;
  - 12) limit odpowiedzialności PZU SA ulega pomniejszeniu o kwotę każdego wypłaconego odszkodowania z tytułu ubezpieczenia w ramach niniejszej klauzuli; ubezpieczający może za zgodą PZU SA uzupełnić wysokość tego limitu opłacając składkę uzupełniającą; w przypadku uzupełnienia limitu, podwyższony limit stanowi granicę odpowiedzialności PZU SA od dnia następnego po zapłaceniu składki uzupełniającej.
2. W przypadku włączenia do umowy ubezpieczenia niniejszej klauzuli, ubezpieczający zobowiązany jest do opłacenia dodatkowej składki.

Klauzula kosztów odtworzenia dokumentacji (ma zastosowanie do ubezpieczenia mienia od ognia i innych żywiołów oraz ubezpieczenia mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku)

1. Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:
  - 1) PZU SA pokrywa do ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności uzasadnione i udokumentowane koszty odtworzenia dokumentacji, niezbędnej do prowadzenia działalności gospodarczej, uszkozonej, zniszczonej lub utraconej wskutek wystąpienia szkody w ubezpieczonym mieniu, za którą PZU SA przyjął odpowiedzialność w ubezpieczeniu mienia od ognia i innych żywiołów lub w ubezpieczeniu mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku;
  - 2) do dokumentacji, o której mowa w pkt 1, zalicza się:
    - a) dokumenty urzędowe związane z prowadzoną działalnością lub posiadanym mieniem: zezwolenie na działalność, licencje, certyfikaty, koncesje, wypisy z ksiąg wieczystych, umowy cywilnoprawne,
    - b) księgi rachunkowe, faktury i rachunki,
    - c) dokumentację techniczną budynków i linii produkcyjnych;
  - 3) dokumenty zawarte na elektronicznych nośnikach informacji mogą być objęte ubezpieczeniem pod warunkiem wykonywania przez ubezpieczonego przynajmniej raz w tygodniu kopii zapasowych, które powinny być przechowywane w zamkniętym pojemniku typu szafa ogniotrwała lub sejf w innej strefie pożarowej;
  - 4) PZU SA pokrywa wyłącznie poniesione i udokumentowane koszty robocizny na odtworzenie dokumentacji, a w przypadku dokumentów zawartych na elektronicznych nośnikach informacji – koszty wprowadzenia danych z kopii zapasowych lub koszt ręcznego wprowadzenia danych z dokumentów źródłowych;
  - 5) PZU SA na podstawie niniejszej klauzuli nie ponosi odpowiedzialności za:
    - a) dokumenty, których odtworzenie nie jest konieczne do prowadzenia dalszej działalności gospodarczej: notatki, protokoły, projekty umów, oferty, pisma wewnętrzne, pisma informacyjne do klientów, materiały reklamowe i wycinki prasowe,
    - b) dokumenty uszkodzone w takim stopniu, że możliwe jest ich odczytanie lub w stopniu nie powodującym ich unieważnienia,
    - c) koszty zmian merytorycznych w dokumentach dokonanych po wystąpieniu szkody;
  - 6) odpowiedzialność PZU SA z tytułu niniejszej klauzuli ograniczona jest do ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności PZU SA;
  - 7) ustalony w umowie ubezpieczenia limit odpowiedzialności PZU SA obowiązuje dla kosztów wymienionych w pkt 1, które wystąpiły w niżej wymienionych ubezpieczeniach:
    - a) w ubezpieczeniu mienia od ognia i innych żywiołów,
    - b) w ubezpieczeniu mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku;
  - 8) z zastrzeżeniem pkt 9 i 10, ustalony w umowie ubezpieczenia limit odpowiedzialności nie może być wyższy niż 50.000 PLN i limit ten obowiązuje na jeden

i wszystkie wypadki ubezpieczeniowe zaistniałe w okresie ubezpieczenia;

- 9) dla limitu, o którym mowa w pkt 8, w odniesieniu do zwrotu kosztów dotyczących ubezpieczenia wymienionego w pkt 7 lit. a, ustala się podlimit odpowiedzialności PZU SA w kwocie nie wyższej niż suma ubezpieczenia w ubezpieczeniu mienia od ognia i innych żywiołów, na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia;
  - 10) dla limitu, o którym mowa w pkt 8, w odniesieniu do zwrotu kosztów dotyczących ubezpieczenia wymienionego w pkt 7 lit. b, ustala się podlimit odpowiedzialności PZU SA w kwocie nie wyższej niż suma ubezpieczenia w ubezpieczeniu mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku, na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia;
  - 11) wysokość limitu odpowiedzialności PZU SA, o którym mowa w pkt 8, deklaruje ubezpieczający i powinien on odpowiadać najwyższej kwocie przewidywanych kosztów;
  - 12) limit odpowiedzialności PZU SA ulega pomniejszeniu o kwotę każdego wypłaconego z tytułu niniejszej klauzuli odszkodowania; ubezpieczający nie może uzupełnić tego limitu.
2. W przypadku włączenia do umowy ubezpieczenia niniejszej klauzuli, ubezpieczający zobowiązany jest do opłacenia dodatkowej składki.

Klauzula zamiany fransyż redukcyjnych na integralne (ma zastosowanie do ubezpieczenia mienia od ognia i innych żywiołów, ubezpieczenia mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku, ubezpieczenia szyb i innych przedmiotów od stłuczenia oraz ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej)

1. Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:
  - 1) z zastrzeżeniem pkt 3, fransyży redukcyjne mające zastosowanie w poszczególnych ubezpieczeniach zostają zastąpione fransyzami integralnymi w takiej samej wysokości, w jakiej zostały określone fransyzy redukcyjne;
  - 2) w rozumieniu niniejszej klauzuli określenie fransyża integralna oznacza wartość kwotową, poniżej której PZU SA nie ponosi odpowiedzialności;
  - 3) zamiana fransyż redukcyjnych na integralne, o której mowa w pkt 1, nie ma zastosowania w ubezpieczeniu sprzętu elektronicznego i w ubezpieczeniu mienia w transporcie krajowym (cargo) oraz do fransyż wymienionych w Załączniku nr 2 do OWU.
2. W przypadku włączenia do umowy ubezpieczenia niniejszej klauzuli, ubezpieczający zobowiązany jest do opłacenia dodatkowej składki.

KLAUZULE MAJĄCE ZASTOSOWANIE DO UBEZPIECZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ

Klauzula ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przez producenta w związku z wprowadzeniem produktu do obrotu (OC za produkt)

1. Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:
  - 1) rozszerza się zakres ubezpieczenia o odpowiedzialność cywilną ubezpieczonego za szkody wyrządzone przez wprowadzenie do obrotu produktów określonych w umowie ubezpieczenia;
  - 2) o ile nie umówiono się inaczej, ochroną ubezpieczeniową objęta jest odpowiedzialność cywilna ubezpieczonego za szkody wyrządzone w związku z wprowadzeniem produktu do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (RP), powstałe:
    - a) na terytorium RP,
    - b) poza terytorium RP jeżeli zostały wyrządzone konsumentom lub przedsiębiorcom prowadzącym działalność na terytorium RP, z zastrzeżeniem, iż ubezpieczony nie wiedział, że zostanie on wyeksportowany;
  - 3) szkody będące wynikiem wprowadzenia do obrotu partii (serii) produktów posiadających tę samą wadę, lub które można przypisać tej samej przyczynie, uważa się za jeden wypadek ubezpieczeniowy niezależnie od liczby poszkodowanych i momentu powstania i przyjmuje się, że miały miejsce w chwili powstania pierwszej szkody;
  - 4) PZU SA na podstawie niniejszej klauzuli nie odpowiada za szkody:
    - a) polegające na uszkodzeniu bądź zniszczeniu samego produktu oraz z tytułu korzyści jakie poszkodowany mógłby osiągnąć w związku z jego użytkowaniem,
    - b) których przyczyną była jawna wada produktu na co producent zwrócił uwagę,
    - c) wynikłe z wprowadzającej w błąd reklamy lub braku reklamowanych właściwości,
    - d) spowodowane wycofaniem z rynku wadliwej partii produktu,
    - e) powstałe w wyniku uszkodzenia kodu genetycznego,
    - f) spowodowane przez produkty genetycznie zmodyfikowane,
    - g) wyrządzone przez produkt zawierający ludzką krew, osocze lub substancje krwiopochodne,
    - h) powstałe w wyniku używania produktu niezgodnie z jego przeznaczeniem lub załączoną instrukcją obsługi lub innym dokumentem opisującym właściwości produktu oraz sposób jego wykorzystania,
    - i) spowodowane przez produkt wykorzystywany w przemyśle lotniczym, kosmicznym lub motoryzacyjnym,
    - j) powstałe wskutek bezpośredniego lub pośredniego oddziaływania wyrobów tytoniowych,
    - k) wyrządzone przez produkt nie posiadający ważnego atestu, certyfikatu, zezwolenia, dopuszczającego do obrotu, o ile atest, certyfikat, zezwolenie, jest wymagany przez przepisy obowiązujące w kraju, w którym produkt został wprowadzony do obrotu,

- l) poniesione przez producenta produktu finalnego wskutek wadliwości produktów dostarczonych przez ubezpieczonego, z zastrzeżeniem, że niniejsze wyłączenie nie dotyczy szkód rzeczowych i szkód na osobie wyrządzonych przez wadliwy produkt finalny,
  - m) wyrządzone osobie trzeciej, polegające na poniesieniu kosztów zlokalizowania wadliwego produktu oraz kosztów usunięcia, demontażu lub odsłonięcia wadliwych produktów oraz na montaż, umocowanie lub położenie produktu bez wad,
  - n) poniesione przez osobę trzecią będącą producentem w rzeczach ruchomych wyprodukowanych lub poddanych obróbce przez tę osobę za pomocą maszyn lub urządzeń wprowadzonych przez ubezpieczonego do obrotu.
2. W przypadku włączenia do umowy ubezpieczenia niniejszej klauzuli, ubezpieczający zobowiązany jest do opłacenia dodatkowej składki.

Klauzula ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w mieniu, z którego ubezpieczony korzystał na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użytkowania, użyczenia, leasingu lub innej podobnej formy korzystania z cudzej rzeczy (OC najemcy)

1. Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:
- 1) rozszerza się zakres ubezpieczenia o odpowiedzialność cywilną za szkody rzeczowe w nieruchomościach lub rzeczach ruchomych, z których ubezpieczony korzystał na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użyczenia, leasingu lub innej podobnej formy korzystania z rzeczy, w związku z prowadzeniem przez ubezpieczonego działalności gospodarczej określonej w umowie ubezpieczenia;
  - 2) ochrona ubezpieczeniowa udzielana przez PZU SA na podstawie niniejszej klauzuli nie obejmuje szkód:
    - a) w gruntach,
    - b) wynikłych z normalnego zużycia mienia,
    - c) polegających na utracie rzeczy ruchomych z innych przyczyn niż zniszczenie lub uszkodzenie,
    - d) powstałych w następstwie prac budowlano-montażowych lub remontowych, za wyjątkiem napraw koniecznych, do których zobowiązany jest ubezpieczony na podstawie obowiązujących przepisów prawa,
    - e) powstałych w pojazdach oraz ich wyposażeniu i rzeczach pozostawionych w tych pojazdach.
2. W przypadku włączenia do umowy ubezpieczenia niniejszej klauzuli, ubezpieczający zobowiązany jest do opłacenia dodatkowej składki.

Klauzula ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w mieniu powierzonym, które stanowiło przedmiot obróbki, naprawy, czyszczenia lub innych usług o podobnym charakterze (OC za mienie powierzone)

1. Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) rozszerza się zakres ubezpieczenia o odpowiedzialność cywilną za szkody rzeczowe powstałe w mieniu powierzonym ubezpieczonemu, które stanowiło przedmiot obróbki, naprawy, czyszczenia lub wykonania innych usług o podobnym charakterze, w ramach prowadzonej przez ubezpieczonego działalności gospodarczej określonej w umowie ubezpieczenia;
  - 2) ochrona ubezpieczeniowa udzielana przez PZU SA na podstawie niniejszej klauzuli nie obejmuje szkód:
    - a) polegających na utracie mienia z innych przyczyn niż zniszczenie lub uszkodzenie,
    - b) wyrządzonych w pojazdach,
    - c) powstałych w nieruchomościach,
    - d) powstałych w mieniu chronionym, kontrolowanym lub przechowywanym przez ubezpieczonego, chyba że mienie przechowywane jest w związku z obróbką, naprawą, czyszczeniem lub innymi usługami o podobnym charakterze,
    - e) wynikłych z normalnego zużycia mienia.
2. W przypadku włączenia do umowy ubezpieczenia niniejszej klauzuli, ubezpieczający zobowiązany jest do opłacenia dodatkowej składki.

Klauzula ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone pracownikom ubezpieczonego powstałe w związku z wypadkiem przy pracy (OC pracodawcy)

1. Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:
- 1) rozszerza się zakres ubezpieczenia o odpowiedzialność cywilną za szkody rzeczowe lub szkody na osobie, wyrządzone pracownikom w związku z wypadkiem przy pracy, w następstwie którego ubezpieczony zobowiązany jest do ich naprawienia;
  - 2) ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje świadczeń przysługujących poszkodowanemu na podstawie Ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych;
  - 3) ochrona ubezpieczeniowa udzielana przez PZU SA na podstawie niniejszej klauzuli nie obejmuje szkód będących następstwem zawału serca i udaru mózgu.
2. W przypadku włączenia do umowy ubezpieczenia niniejszej klauzuli, ubezpieczający zobowiązany jest do opłacenia dodatkowej składki.

Klauzula ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone w pojazdach powierzonych w celu wykonania naprawy, przeglądu gwarancyjnego, technicznego, zmiany opon, mycia lub czyszczenia (OC zakładu naprawy pojazdów)

1. Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:
- 1) rozszerza się zakres ubezpieczenia o odpowiedzialność cywilną za szkody rzeczowe w pojazdach powierzonych ubezpieczonemu w celu wykonania naprawy, przeglądu gwarancyjnego, technicznego, zmiany opon, mycia lub czyszczenia w ramach prowadzonej przez ubezpieczonego działalności gospodarczej określonej w umowie ubezpieczenia;
  - 2) ochrona ubezpieczeniowa udzielana przez PZU SA na podstawie niniejszej klauzuli nie obejmuje szkód:
    - a) polegających na utracie pojazdu z innych przyczyn niż zniszczenie lub uszkodzenie,

- b) wynikłych z normalnego zużycia mienia,
  - c) powstałych w pojazdach przechowywanych i kontrolowanych przez ubezpieczonego w związku z wykonaniem naprawy, przeglądu gwarancyjnego, technicznego, zmiany opon, mycia, czyszczenia po upływie 30 dni od dnia przyjęcia pojazdu do wykonania usługi,
  - d) powstałych w pojazdach podczas jazd próbnych dokonywanych w odległości powyżej 10 km od miejsca wykonywania usługi,
  - e) podczas kierowania pojazdem w czasie jazd próbnych, jeżeli kierujący nie posiadał uprawnień do prowadzenia pojazdu, chyba że brak tych uprawnień nie miał wpływu na powstanie wypadku ubezpieczeniowego,
  - f) powstałych w związku z holowaniem lub transportem pojazdu, chyba że holowanie lub transport jest niezbędny w celu wykonania naprawy pojazdu i jest wykonywany przez ubezpieczonego, który świadczy usługę naprawy.
2. W przypadku włączenia do umowy ubezpieczenia niniejszej klauzuli, ubezpieczający zobowiązany jest do opłacenia dodatkowej składki.

Klauzula ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody spowodowane przeniesieniem chorób zakaźnych i zakażeń (OC chorób zakaźnych i zakażeń)

1. Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:
  - 1) rozszerza się zakres ubezpieczenia o odpowiedzialność cywilną ubezpieczonego za szkody spowodowane przeniesieniem chorób zakaźnych i zakażeń;
  - 2) PZU SA na podstawie niniejszej klauzuli nie ponosi odpowiedzialności za szkody:
    - a) powstałe w następstwie działalności nie objętej umową ubezpieczenia,
    - b) spowodowane przeniesieniem chorób zakaźnych i zakażeń, o których istnieniu w chwili zawierania umowy ubezpieczenia wiedział,
    - c) spowodowane przeniesieniem choroby Creutzfeldta-Jacoba lub innych encefalopatii gąbczastych oraz HIV,
    - d) powstałe w następstwie konsumpcji żywności, przy której wytwarzaniu, przetwarzaniu lub podawaniu brała udział osoba nie posiadająca aktualnych, wymaganych przepisami prawa, badań lekarskich.
2. W przypadku włączenia do umowy ubezpieczenia niniejszej klauzuli, ubezpieczający zobowiązany jest do opłacenia dodatkowej składki.

Klauzula rozszerzenia zakresu terytorialnego o szkody będące następstwem wypadków ubezpieczeniowych, które zaszły na terenie całego świata z wyłączeniem USA, Kanady, Australii i Nowej Zelandii (OC rozszerzenia zakresu terytorialnego)

1. Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:
  - 1) rozszerza się zakres ubezpieczenia o odpowiedzialność cywilną za szkody będące następstwem wypadków ubezpieczeniowych, które zaszły na terenie całego świata z wyłączeniem USA, Kanady, Australii i Nowej Zelandii;

- 2) o ile zakres ubezpieczenia rozszerzono o odpowiedzialność cywilną za produkt, na podstawie niniejszej klauzuli PZU SA udziela ochrony ubezpieczeniowej za szkody będące następstwem wypadków ubezpieczeniowych, które zaszły na terenie całego świata z wyłączeniem USA, Kanady, Australii i Nowej Zelandii wyrządzone przez produkt wprowadzony do obrotu na terenie całego świata z wyłączeniem USA, Kanady, Australii i Nowej Zelandii.
2. W przypadku włączenia do umowy ubezpieczenia niniejszej klauzuli, ubezpieczający zobowiązany jest do opłacenia dodatkowej składki.

KLAUZULE MAJĄCE ZASTOSOWANIE DO UBEZPIECZENIA SPRZĘTU ELEKTRONICZNEGO

Klauzula ubezpieczenia przenośnego sprzętu elektronicznego pozostawionego bez stałego dozoru w pojeździe lub w lokalu innym niż miejsce ubezpieczenia (ubezpieczenia sprzętu przenośnego pozostawionego bez dozoru)

1. Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:
  - 1) zakres ubezpieczenia sprzętu elektronicznego zostaje rozszerzony o szkody w stosunku do przenośnego sprzętu elektronicznego użytkowanego w celach służbowych poza miejscem określonym w umowie ubezpieczenia i pozostawionego bez stałego całodobowego dozoru, i obejmuje szkody powstałe w wyniku:
    - a) kradzieży z włamaniem do pojazdu pod warunkiem, że:
      - przenośny sprzęt elektroniczny pozostawiony w pojeździe jest niewidoczny z zewnątrz,
      - kradzież z włamaniem z pojazdu pozostawionego poza parkingiem strzeżonym lub poza zamkniętym garażem, miała miejsce pomiędzy godziną 6.00 a 22.00 (ograniczenia czasowego nie stosuje się, gdy pojazd ze sprzętem znajduje się na parkingu strzeżonym lub w zamkniętym garażu),
      - pojazd został prawidłowo zamknięty na wszystkie zamki i posiada włączony sprawnie działający system alarmowy, w sytuacji gdy szkoda powstała w trakcie postoju,
      - pojazd posiada trwałe zadaszenie stanowiące jednolitą sztywną konstrukcję,
    - b) kradzieży z włamaniem do lokalu innego niż wskazany w umowie ubezpieczenia jako miejsce ubezpieczenia pod warunkiem, że lokal zabezpieczony jest zgodnie z wymogami określonymi w Załączniku nr 3 do OWU;
  - 2) odpowiedzialność PZU SA z tytułu niniejszej klauzuli ograniczona jest do limitu odpowiedzialności PZU SA w wysokości 20.000 PLN na jeden wypadek ubezpieczeniowy zaistniały w okresie ubezpieczenia;
  - 3) dla szkód z tytułu niniejszej klauzuli ma zastosowanie franszyza redukcyjna w wysokości 25% odszkodowania, nie niższa niż franszyza redukcyjna określona w umowie ubezpieczenia dla przenośnego sprzętu elektronicznego.

2. W przypadku włączenia do umowy ubezpieczenia niniejszej klauzuli, ubezpieczający zobowiązany jest do opłacenia dodatkowej składki.

Klauzula ubezpieczenia przenośnego sprzętu elektronicznego zamontowanego na stałe w pojazdach samochodowych (ubezpieczenia sprzętu przenośnego zamontowanego w pojazdach samochodowych)

1. Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:
  - 1) PZU SA rozszerza zakres ubezpieczenia sprzętu elektronicznego o szkody powstałe w przenośnym sprzęcie elektronicznym używanym lub przewożonym w celach służbowych, zainstalowanym na stałe wewnątrz pojazdu posiadającego sprawnie działający system alarmowy oraz trwałe zadaszenie lub przyczepę posiadającą trwałe, sztywne zadaszenie;
  - 2) PZU SA jest zobowiązany do wypłaty odszkodowania za utratę przenośnego sprzętu elektronicznego z powodu kradzieży z włamaniem tylko wtedy gdy:
    - a) pojazd został odpowiednio zabezpieczony (zamknięty na wszystkie istniejące zamki i włączony został system alarmowy),
    - b) kradzież z włamaniem miała miejsce pomiędzy godziną 6.00 a 22.00 (ograniczeń czasowych nie stosuje się, gdy pojazd z transportowanym sprzętem był pozostawiony na parkingu strzeżonym lub w zamkniętym garażu);
  - 3) z tytułu niniejszej klauzuli PZU SA ponosi odpowiedzialność do sumy ubezpieczenia sprzętu elektronicznego, o którym mowa w pkt 1.
2. W przypadku włączenia do umowy ubezpieczenia niniejszej klauzuli, ubezpieczający zobowiązany jest do opłacenia dodatkowej składki.

Klauzula ubezpieczenia przenośnego sprzętu elektronicznego poza obszarem Rzeczypospolitej Polskiej (ubezpieczenia sprzętu przenośnego poza obszarem RP)

1. Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:
  - 1) zakres terytorialny ubezpieczenia sprzętu elektronicznego w odniesieniu do przenośnego sprzętu elektronicznego użytkowanego w celach służbowych poza miejscem określonym w umowie ubezpieczenia jest rozszerzony i obejmuje kraj wskazany przez ubezpieczającego;
  - 2) odpowiedzialność PZU SA z tytułu niniejszej klauzuli ograniczona jest do ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności PZU SA;
  - 3) ustalony w umowie ubezpieczenia limit odpowiedzialności PZU SA nie może być wyższy niż 20% sumy ubezpieczenia dla tego sprzętu i obowiązuje na jeden i wszystkie wypadki ubezpieczeniowe zaistniałe w okresie ubezpieczenia;
  - 4) wysokość limitu odpowiedzialności PZU SA deklaruje ubezpieczający kierując się przewidywaną możliwością maksymalnej straty w okresie ubezpieczenia;

- 5) limit odpowiedzialności ulega pomniejszeniu o kwotę każdego odszkodowania oraz kosztów wypłaconych z tytułu ubezpieczenia w ramach niniejszej klauzuli; ubezpieczający nie może uzupełnić tego limitu.
2. W przypadku włączenia do umowy ubezpieczenia niniejszej klauzuli, ubezpieczający zobowiązany jest do opłacenia dodatkowej składki.

KLAUZULA MAJĄCA ZASTOSOWANIE DO UBEZPIECZENIA MIENIA W TRANSPORCIE KRAJOWYM (CARGO)

Klauzula ubezpieczenia załadunku i wyładunku

1. Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:
  - 1) zakres ubezpieczenia mienia w transporcie krajowym (cargo) rozszerzony zostaje o szkody spowodowane na skutek:
    - a) uderzenia lub uszkodzenia mienia przez urządzenia załadownicze oraz na skutek upadku mienia spowodowanego przez te urządzenia podczas załadunku na środek transportu i w związku z tym załadunkiem, dokonywanym przed rozpoczęciem transportu w miejscu, które w dokumencie potwierdzającym transport określone jest jako miejsce rozpoczęcia transportu,
    - b) uderzenia lub uszkodzenia mienia przez urządzenia wyładownicze oraz na skutek upadku mienia spowodowanego przez te urządzenia podczas wyładunku ze środka transportu i w związku z tym wyładunkiem, dokonywanym po zakończeniu transportu w miejscu, które w dokumencie potwierdzającym transport określone jest jako miejsce zakończenia transportu;
  - 2) PZU SA nie odpowiada także za szkody powstałe podczas załadunku i wyładunku dokonywanego:
    - a) przez osoby nie posiadające uprawnień wymaganych odpowiednimi przepisami prawa, o ile takie uprawnienia są wymagane, chyba że brak tych uprawnień nie miał wpływu na zajście wypadku ubezpieczeniowego,
    - b) przez osoby będące w stanie nietrzeźwości albo w stanie po użyciu alkoholu, lub pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii, chyba że nie miało to wpływu na zajście wypadku ubezpieczeniowego,
    - c) przy użyciu urządzeń niesprawnych lub nie posiadających ważnych badań technicznych, chyba że niesprawność urządzeń lub brak ważnych badań technicznych nie miały wpływu na zajście wypadku ubezpieczeniowego.
2. W przypadku włączenia do umowy ubezpieczenia niniejszej klauzuli, ubezpieczający zobowiązany jest do opłacenia dodatkowej składki.

Załącznik nr 3

do ogólnych warunków kompleksowego ubezpieczenia PZU Doradca ustalonych uchwałą nr UZ/49/2011 Zarządu Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej z dnia 10 lutego 2011 r. ze zmianami ustalonymi uchwałą nr UZ/411/2011 z dnia 22 grudnia 2011 r. oraz uchwałą nr UZ/23/2013 z dnia 30 stycznia 2013 r.

Wymogi w zakresie zabezpieczeń przeciwkradzieżowych ubezpieczonego mienia oraz limity odpowiedzialności PZU SA dla wartości pieniężnych

§ 1. KONSTRUKCJA BUDYNKÓW I LOKALI ORAZ ZABEZPIECZENIE OKIEN, DRZWI I INNYCH OTWORÓW ZEWNĘTRZNYCH

1. Ubezpieczone mienie – z zastrzeżeniem § 2 – powinno znajdować się w budynkach wykonanych z materiałów i w technologii właściwej dla przeznaczenia użytkowego danego budynku – zgodnie z przepisami prawa budowlanego. Elementy konstrukcyjne budynków i wyodrębnionych w nich lokali tj. ściany, okna, drzwi, podłogi, stropy, dachy powinny być w należytym stanie technicznym, o konstrukcji niemożliwej do zdemontowania w prosty i łatwy sposób bez równoczesnego jej uszkodzenia lub zniszczenia przy użyciu narzędzi.
2. Ponadto powinny być spełnione następujące warunki:
  - 1) budynek lub lokal, w którym znajduje się ubezpieczone mienie nie może posiadać niezabezpieczonych otworów, przez które możliwy byłby dostęp do ubezpieczonego mienia bez włamania; drzwi, okna oraz zabezpieczenia innych otworów zewnętrznych budynku lub lokalu muszą być w należytym stanie technicznym oraz tak skonstruowane, osadzone i zamknięte, aby ich wyłamanie lub wyważenie nie było możliwe bez pozostawienia śladów stanowiących dowód użycia siły i narzędzi:
    - a) drzwi zewnętrzne muszą być zamknięte na dwa różne zamki wielozastawkowe lub jeżeli ze względów konstrukcyjnych stosowanie zamków nie jest możliwe – co najmniej na dwie różne kłódki wielozastawkowe zawieszone na oddzielnych skoblach albo na jeden zamek o podwyższonej odporności na włamanie potwierdzonej atestem lub certyfikatem, świadectwem kwalifikacji jakości lub innym dokumentem wydanym przez upoważnioną jednostkę,
    - b) w drzwiach dwuskrzydłowych, jedno skrzydło musi być unieruchomione u góry i u dołu przy pomocy blokad zainstalowanych od wewnątrz lokalu,
    - c) drzwi oszklone nie mogą być zaopatrzone w zamki, które można otworzyć bez klucza przez otwór wybity w szybie,
    - d) oszklenia okien, drzwi i innych otworów zewnętrznych lokalu, w którym znajduje się ubezpieczone mienie, do których jest dostęp z ulic, bram, dachów, przybudówek, balkonów, tarasów, muszą być w należytym stanie technicznym i tak osadzone w ramach, aby wyjęcie szyby nie było możliwe bez uprzedniego jej rozbicia oraz zabezpieczone kratami, antywłamaniowymi roletami lub żaluzjami mającymi świadectwo kwalifikacyjne upoważnionej jednostki albo okiennicami; kraty, rolety, żaluzje lub okiennice powinny być takiej konstrukcji oraz tak założone i zamknięte, aby przedostanie się do wnętrza lokalu nie było możliwe bez uprzedniego ich uszkodzenia przy pomocy narzędzi; ruchome przeciwwłamaniowe osłony mechaniczne powinny być zamknięte co najmniej na jedną kłódkę wielozastawkową lub inne atestowane zabezpieczenie uniemożliwiające otwarcie bez włamania;
  - 2) jeżeli drzwi zewnętrzne do budynku lub jego wydzielonej części, w której znajduje się ubezpieczone mienie nie są zabezpieczone zgodnie z wymaganiami określonymi w pkt 1 lit. a, wówczas wymagania dotyczące drzwi zewnętrznych odnoszą się do drzwi wewnętrznych prowadzących do poszczególnych lokali, z zastrzeżeniami wymienionymi w pkt 3;
  - 3) gdy ubezpieczone mienie znajduje się w lokalu mieszczącym się w budynku biurowym, galerii (centrum) handlowej lub handlowo-rozrywkowej, dla którego ustanowiono całodobowy dozór, dopuszcza się:
    - a) zamknięcie drzwi wewnętrznych prowadzących do poszczególnych lokali na jeden zamek wielozastawkowy lub
    - b) zabezpieczenie wejścia do lokalu handlowego antywłamaniową roletą zamykaną na jeden zamek wielozastawkowy w przypadku, gdy lokal nie posiada drzwi.
3. Przez zamek wielozastawkowy należy rozumieć zamek posiadający przynajmniej dwie ruchome zastawki służące do blokowania zasuwki zamka. Ilość zastawek w zamku można ustalić na podstawie nacięć profilowanych w kluczu.
4. Przez dozór, o którym mowa w ust. 2 pkt 3 i ust. 5 pkt 1, należy rozumieć ochronę ubezpieczonego mienia wykonywaną w zorganizowany sposób przez pracowników koncesjonowanego przedsiębiorstwa ochrony osób i mienia (agencji ochrony mienia), którzy mają obowiązek obchodu dozorowanego budynku, potwierdzonych zapisem na elektronicznych nośnikach monitorujących ich pracę, o ile takie istnieją albo przez pracowników ubezpieczonego wykonujących zadania ochrony w ramach wewnętrznej służby ochrony.
5. Postanowienia ust. 2 w części dotyczącej mechanicznego zabezpieczenia oszkleń nie mają zastosowania jeśli:
  - 1) ustanowiono poza godzinami urzędowania dozór danego budynku lub lokalu, wewnętrzny lub zewnętrzny lub
  - 2) budynek lub lokal wyposażono w elektroniczny system sygnalizacji włamania i napadu oraz system transmisji alarmu:

- a) o działaniu miejscowym ze stałym adresatem (odbiorcą) alarmu, którym może być ubezpieczony bądź osoba wyznaczona przez ubezpieczonego jako odpowiedzialna za odbiór sygnału alarmu i podjęcie działań interwencyjnych lub
- b) włączony do systemu monitorowania alarmów policji bądź koncesjonowanego przedsiębiorstwa ochrony osób i mienia (agencji ochrony mienia) z obowiązkiem interwencji lub
- 3) oszklenia w budynku lub lokalu wykonane są ze szkła warstwowego o zwiększonej odporności na rozbicie – co najmniej klasy P2, stwierdzonej stosownym atestem lub certyfikatem, lub innym dokumentem wydanym przez upoważnioną do tego jednostkę.

§ 2. ZABEZPIECZENIE TYMCZASOWYCH OBIEKTÓW BUDOWLANYCH

1. Mienie przeznaczone do sprzedaży, którego wartość nie przekracza 8.000 PLN może być przechowywane w kioskach lub budkach straganowych zabezpieczonych w sposób określony w § 1 ust. 2 pod warunkiem, że znajdują się one na terenie oświetlonym w porze nocnej i dozorowanym przez pracownika ochrony co najmniej poza godzinami prowadzenia działalności gospodarczej.
2. Ruchome elementy konstrukcyjne budek straganowych, z wyjątkiem drzwi i okien, których sposób zabezpieczenia określa § 1 ust. 2, muszą być zamknięte na zamki lub kłódki wielozastawkowe w ilości przewidzianej konstrukcyjnie dla ich należytego zabezpieczenia.

§ 3. ZABEZPIECZENIE POJAZDÓW STANOWIĄCYCH ŚRODKI OBROTOWE

1. Samochody oraz inne pojazdy mechaniczne stanowiące środki obrotowe ubezpieczonego lub mienie osób trzecich mogą być przechowywane poza lokalem, na terenie ogrodzonym stałym parkanem, zamkniętym i oświetlonym w porze nocnej oraz całodobowo dozorowanym albo na parkingu strzeżonym.
2. Pojazdy, o których mowa w ust. 1, nie mogą mieć kluczyków przy stacyjkach zapłonowych, wszystkie posiadane systemy zabezpieczające powinny być uruchomione, a w pojazdach krytych wszystkie drzwi powinny być zamknięte na zamek fabryczny.

§ 4. ZABEZPIECZENIE KLUCZY

Klucze do lokali z ubezpieczonym mieniem oraz do samochodów i innych pojazdów mechanicznych, a także do urządzeń zabezpieczających wartości pieniężne powinny być przechowywane w sposób chroniący je przed kradzieżą i dostępem do nich osób nieuprawnionych. W razie zgubienia albo zaginięcia kluczy (także kluczy zapasowych) ubezpieczony, po otrzymaniu o tym wiadomości, obowiązany jest bezzwłocznie zmienić zamki.

§ 5. ZABEZPIECZENIE WARTOŚCI PIENIĘŻNYCH OD KRADZIEŻY Z WŁAMANIEM ORAZ LIMITY ODPOWIEDZIALNOŚCI PZU SA

1. Wartości pieniężne powinny być:
  - 1) przechowywane w lokalu zabezpieczonym co najmniej w sposób określony w § 1 ust. 1 i 2, a w przypadku gdy wartość ich przekracza kwotę 70.000 PLN, winny być przechowywane w lokalu zabezpieczonym ponadto w sposób wskazany w § 1 ust. 5 pkt 2 i spełniający

wymagania określone w obowiązujących przepisach prawa oraz

- 2) zamknięte w urządzeniach lub pojemnikach bezpiecznych do przechowywania wartości pieniężnych, o udokumentowanych klasach odporności na włamanie wymienionych w ust. 3, przy czym urządzenia i pojemniki bezpieczne o masie do 1000 kg (za wyjątkiem kaset stalowych i kas fiskalnych) zabezpieczające wartości pieniężne, powinny być trwale przymocowane do podłoża lokalu, w którym się znajdują, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Wartości pieniężne mogą być przechowywane w urządzeniach bez udokumentowanej klasy odporności na włamanie, zamkniętych na co najmniej jeden zamek kluczowy lub szyfrowy, przy czym urządzenia o masie do 1000 kg (za wyjątkiem kaset stalowych i kas fiskalnych) zabezpieczające wartości pieniężne, powinny być trwale przymocowane do podłoża lokalu, w którym się znajdują.
3. Maksymalne limity odpowiedzialności PZU SA dla wartości pieniężnych, przechowywanych w sposób określony w ust. 1, przedstawia poniższa Tabela nr 1:

Tabela nr 1

	Klasa odporności na włamanie urządzeń i pojemników bezpiecznych do przechowywania wartości pieniężnych	Maksymalne limity odpowiedzialności PZU SA w PLN na urządzenia i pojemniki bezpieczne
Urządzenia	O–IV	100.000
	V lub wyżej	150.000
Pojemniki bezpieczne	S1	30.000
	S2	50.000

4. Użyte w Tabeli nr 1 pojęcia oznaczają:
  - 1) urządzenie do przechowywania wartości pieniężnych – urządzenie mechaniczne o określonej klasie odporności na włamanie służące do przechowywania i transportu wartości pieniężnych;
  - 2) pojemnik bezpieczny – pojemnik wykonany ze stopu metali używany w celu ochrony zawartości przed włamaniem;
  - 3) klasa odporności na włamanie – przyjęte we właściwej Polskiej Normie klasyfikacyjne oznaczenie odporności na włamanie, które określa:
    - a) wydany przez uprawnioną jednostkę certyfikującą certyfikat zgodności albo wydana przez producenta lub importera deklaracja zgodności, potwierdzające zgodność z zasadniczymi lub szczegółowymi wymaganiami w rozumieniu przepisów o systemie zgodności – jeżeli dla danego wyrobu, wymagania takie zostały ustalone,
    - b) wydane przez jednostkę certyfikującą akredytowaną przez Polskie Centrum Akredytacji poświadczenie zgodności z Polskimi Normami – jeżeli dla danego wyrobu nie ustalono wymagań, o których mowa w lit. a.
5. Urządzenia i pojemniki bezpieczne, o których mowa w ust. 1 pkt 2, powinny być oznaczone tabliczkami znamionowymi lub innymi trwałymi oznaczeniami wydanymi przez jednostkę certyfikującą.

6. Dla wartości pieniężnych przechowywanych w sposób określony w ust. 2, ustala się następujące maksymalne limity odpowiedzialności PZU SA:
  - 1) dla wartości pieniężnych przechowywanych w szafie stalowej, szafie stalowo-betonowej, szafie pancernej i sejfowej – 30.000 PLN;
  - 2) dla wartości pieniężnych przechowywanych w kasie stalowej lub kasie fiskalnej – 10.000 PLN, jednakże nie więcej niż 2.500 PLN w jednej kasie albo kasie fiskalnej.

§ 6. ZABEZPIECZENIE WARTOŚCI PIENIĘŻNYCH OD RABUNKU W LOKALU ORAZ LIMITY ODPOWIEDZIALNOŚCI PZU SA

1. Wartości pieniężne powinny być:
  - 1) przechowywane w lokalu zabezpieczonym co najmniej w sposób określony w § 1 ust. 1 i 2, a w przypadku gdy wartość ich przekracza kwotę 70.000 PLN, winny być przechowywane w lokalu zabezpieczonym ponadto w sposób wskazany w § 1 ust. 5 pkt 2 i spełniający wymagania określone w obowiązujących przepisach prawa oraz
  - 2) zamknięte w urządzeniu do przechowywania wartości pieniężnych lub w pojemniku bezpiecznym, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.
2. Wartości pieniężne mogą znajdować się poza urządzeniami do przechowywania wartości pieniężnych lub poza pojemnikami bezpiecznymi:
  - 1) w przypadku wykonywanych przez ubezpieczonego czynności liczenia lub transportu wewnętrznego – wewnątrz ubezpieczonego lokalu;
  - 2) w czasie trwania obsługi kasowej – na stanowisku operacji wartościami pieniężnymi.
3. W przypadkach, o których mowa w ust. 2, ubezpieczający powinien zapewnić dodatkową ochronę np. w postaci pracownika ubezpieczonego odpowiedzialnego za realizację ochrony mienia.
4. Maksymalny limit odpowiedzialności PZU SA na jeden i wszystkie wypadki ubezpieczeniowe zaistniałe w okresie ubezpieczenia dla wartości pieniężnych ubezpieczonych od rabunku dokonanego w lokalu wynosi 50.000 PLN, przy czym w ramach tego limitu ustala się następujące podlimity:
  - 1) za szkody powstałe w wyniku rabunku z zamkniętych urządzeń do przechowywania wartości pieniężnych – do kwoty 50.000 PLN;
  - 2) za szkody powstałe w wyniku rabunku dokonanego z jednego stanowiska operacji wartościami pieniężnymi albo w czasie wykonywania czynności liczenia albo w czasie transportu wewnętrznego – do kwoty 30.000 PLN.

§ 7. ZABEZPIECZENIE WARTOŚCI PIENIĘŻNYCH OD RABUNKU PODCZAS PRZENOSZENIA LUB PRZEWOŻENIA (TRANSPORTU) ORAZ LIMITY ODPOWIEDZIALNOŚCI PZU SA

1. Maksymalne limity odpowiedzialności PZU SA dla wartości pieniężnych ubezpieczonych od rabunku podczas przenoszenia lub przewożenia (transportu) określa poniższa Tabela nr 2:

Tabela nr 2

Rodzaj transportu	Ochrona transportu	Maksymalne limity odpowiedzialności PZU SA w PLN
Transport wykonywany pieszo, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4, albo samochodem osobowym, z zastrzeżeniem ust. 4	Transport chroniony jest wyłącznie przez osobę transportującą	do 30.000
	Transport chroniony jest co najmniej przez jedną nieuzbrojoną osobę niezależnie od osoby transportującej	do 50.000
	Transport chroniony jest co najmniej przez jednego pracownika ochrony, który może być nieuzbrojony, niezależnie od osoby transportującej	do 100.000
	Transport chroniony jest co najmniej przez jednego uzbrojonego pracownika ochrony, niezależnie od osoby transportującej	do 150.000

2. Przez pracownika ochrony, o którym mowa w Tabeli nr 2, należy rozumieć osobę posiadającą licencję pracownika ochrony fizycznej lub licencję pracownika zabezpieczenia technicznego i wykonującą zadania ochrony w ramach wewnętrznej służby ochrony albo na rzecz przedsiębiorcy, który uzyskał koncesję na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie ochrony osób i mienia, lub osobę wykonującą zadania ochrony w zakresie niewymagającym licencji.
3. Transport może być wykonywany pieszo, gdy spełnione są dodatkowo następujące warunki:
  - 1) odległość na jaką wykonuje się transport nie uzasadnia użycia samochodu osobowego;
  - 2) wykonywany jest drogą najkrótszą, z wyłączeniem środków komunikacji zbiorowej oraz tras prowadzących przez miejsca odosobnione i uznawane za niebezpieczne: parki, skwery, podwórka.
4. Wartości pieniężne powyżej kwoty 20.000 PLN transportowane są z użyciem pojemników specjalistycznych spełniających wymagania określone w poniższej Tabeli nr 3:

Tabela nr 3

Klasa	Wymagania techniczne	Maksymalny limit odpowiedzialności PZU SA w odniesieniu do jednego pojemnika w PLN
„A”	Pojemnik zamykany co najmniej jednym zamkiem kluczowym lub szyfrowym, wyposażony w system paralizatora lub inny system zabezpieczający	do 100.000
„B”	Pojemnik zamykany co najmniej jednym zamkiem kluczowym lub szyfrowym, wyposażony w system paralizatora oraz system sygnalizacji akustycznej lub dymnej	do 150.000

§ 8. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. PZU SA może, na podstawie oceny ryzyka zagrożenia szkodą, określić indywidualne warunki w zakresie środków bezpieczeństwa określonych w § 1–4.
2. Wyższe limity odpowiedzialności PZU SA od określonych w § 5, 6 i 7 mogą być ustalane przez ubezpieczającego za zgodą PZU SA, po dokonaniu przez PZU SA indywidualnej oceny ryzyka i pod warunkiem zastosowania uzgodnionych z PZU SA bardziej skutecznych zabezpieczeń.

PZU SA jest macierzystą firmą wszystkich podmiotów wchodzących w skład Grupy Kapitałowej PZU. PZU SA działa w sektorze ubezpieczeń majątkowych oraz osobowych. Oferuje kompleksowe ubezpieczenia m.in. w obszarach wymienionych poniżej:

Samochód

Jesteś właścicielem jednego, a może kilku pojazdów? W naszej ofercie poza obowiązkowym ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych znajdziesz nowoczesne produkty ubezpieczeniowe przygotowane z myślą o różnych sytuacjach na drodze i różnych potrzebach kierowców. Jeżeli jesteś zainteresowany pełną ochroną pojazdu, polecamy ubezpieczenie AC w wariancie Serwisowym wraz z dodatkowymi opcjami: PZU Auto Non Stop, stałą wartością pojazdu i niepominięszaniem sumy ubezpieczenia oraz ubezpieczeniem bagażu. Jeśli poszukujesz tańszej oferty z ochroną dostosowaną do Twoich potrzeb, rozważ AC w wariancie Optymalnym oraz ubezpieczenie PZU AutoSzyba. Pomyśl także o tych, którzy będą z Tobą podróżować pojazdem – ochronę kierowcy i pasażerów uzyskasz dzięki ubezpieczeniu NNW lub NNW Max. Ubezpieczenie w PZU to nie tylko odszkodowanie. Naszym Klientom, którzy zakupią:

- PZU Auto Pomoc zapewniamy pomoc na drodze w każdej trudnej sytuacji, w jakiej może znaleźć się kierowca, np. w razie wypadku lub awarii pojazdu;
- PZU Ochrona Zniżek zapewniamy ochronę wypracowanych zniżek w razie szkody, pomimo wypłaty odszkodowania.

Dom i mieszkanie

Posiadasz dom, mieszkanie lub domek letniskowy? Nasze ubezpieczenia pozwolą Ci sfinansować naprawę zniszczonego lub utraconego mienia wskutek m.in. zdarzeń losowych, kradzieży lub dewastacji. Dodatkowo w ramach pakietowego ubezpieczenia PZU DOM Plus zapewniamy Tobie i Twoim bliskim ochronę ubezpieczeniową w zakresie następstw nieszczęśliwych wypadków i odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym. Pomyśleliśmy także o usługach gwarantujących pomoc w niespodziewanych sytuacjach w domu, np. w przypadku awarii instalacji wodnej, uszkodzenia zamka lub awarii RTV lub AGD.

Podróże

Planujesz wypoczynek? Nasze ubezpieczenie zapewni Ci spokojny urlop niezależnie od tego, czy spędzasz go w kraju, czy za granicą. W przypadku nieszczęśliwego wypadku czy nagłego zachorowania oferujemy obszerny pakiet usług assistance (w tym organizację pomocy medycznej), ubezpieczenie NNW, ubezpieczenie bagażu podróżnego, ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym, a w zależności od celu Twojej podróży – przewidujemy różne zakresy ochrony.

Gospodarstwo rolne

Posiadasz gospodarstwo rolne? Prowadzisz produkcję roślinną? Nasze ubezpieczenia rolne – zarówno obowiązkowe, jak i dobrowolne – obejmą kompleksową ochronę ubezpieczeniową budynki rolne, mienie ruchome, uprawy i zwierzęta gospodarskie. Zabezpieczą także interesy osób poszkodowanych w przypadku szkód wyrządzonych w związku z posiadaniem gospodarstwa rolnego oraz zapewnią ochronę w zakresie następstw nieszczęśliwych wypadków.

Mała i średnia firma

Prowadzisz działalność produkcyjną? A może handlową lub usługową? Dla bezpieczeństwa Twojego, Twoich pracowników i Twojej firmy stworzyliśmy ubezpieczenia, które zapewniają kompleksową ochronę majątku i wszelkich działań związanych z prowadzeniem Twojej firmy.

W skład Grupy Kapitałowej PZU wchodzi również m.in.:

- PZU Życie SA** – prowadzi działalność w zakresie ubezpieczeń na życie. W swojej ofercie posiada również ubezpieczenia posagowe, rentowe, wypadkowe, zdrowotne i inwestycyjne, zawierane w postaci umów indywidualnych lub grupowych.
- PTE PZU SA** – zarządza Otwartym Funduszem Emerytalnym PZU Złota Jesień w ramach II filaru systemu ubezpieczeń społecznych.
- TFI PZU SA** – zarządza funduszami inwestycyjnymi o różnorodnych strategiach inwestycyjnych. Towarzystwo oferuje produkty i usługi inwestycyjne dla Klientów zarówno indywidualnych, jak i instytucjonalnych oraz dodatkowe programy oszczędnościowe w ramach III filaru systemu ubezpieczeń społecznych.

 801 102 102 **pzu.pl**

Numer dostępny z telefonów stacjonarnych i komórkowych.
Koszt połączenia jest równy cenie jednej jednostki taryfikacyjnej lub zgodny z cennikiem operatora.